

Conjuntura econòmica de les Illes Balears

març 2015

**Govern
de les Illes Balears**

Conjuntura econòmica de les Illes Balears

Març 2015

Direcció: Joana A. Perelló Martorell

Directora general d'Economia i Estadística

Coordinació: Miquel Quetglas Oliver

Realització:

Margalida Albertí Garau

Laura Alomar Llorente

Amelia Cabellos Barreiro

Margarita Ibáñez Ripoll

Joan Matamalas González

Javier E. Olivares Castillo

M^a del Mar Ribas Mas

Monografia:

Laura Alomar Llorente

M^a del Mar Ribas Mas

Assessorament lingüístic:

Antònia Fullana Miralles

Direcció General d'Economia i Estadística

Conselleria d'Economia i Competitivitat

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

C/Palau Reial , 17

07001 - Palma

Illes Balears (Spain)

Tel.: +34.971.177.928

Fax.: +34.971.177.959

<http://dgeconomia.caib.es>

E-mail: informa@dgeconomia.caib.es

ISSN: 2254-481X

DL PM 1214-2002

Subscripció:

Per subscriure-vos de franc al nostre servei d'informació, vos convidam a enviar un missatge per correu electrònic a l'adreça:

informa@dgeconomia.caib.es

Vos notificarem la publicació del nostre *Butlletí de Conjuntura Econòmica* en versió digital tan aviat com estigui disponible, com també d'altres notícies d'interès.

índex

Cronologia	4
Resum Executiu	5
I. Entorn	8
1 Internacional	8
2 Unió Europea	12
3 Espanya	14
II. Illes Balears	16
1 Agropesquer	18
2 Indústria i energia	22
3 Construcció	27
4 Serveis	30
4.1. Comerç	31
4.2. Turisme. Hostaleria	33
4.3. Turisme. Transport i comunicacions	38
4.4. Mediació financera	43
4.5. Serveis empresarials i activitats immobiliàries	45
4.6. Altres serveis	48
III. Mercat Laboral	51
1 Context. Espanya i la UE-28	51
2 Ocupació i atur a les Illes Balears	53
3 Costs laborals	57
4 Accidents de treball	59
IV. Demanda	60
1 Preus	60
2 Consum intern	62
3 Consum de no residents	65
4 Recaptació fiscal	67
5 Inversió	69
V. Medi Ambient	72
VI. Monografia	84
L'índex de qualitat del treball. Actualització dels resultats (2013)	
Índex de gràfics i taules	93
Notes i abreviatures. Agraïments	95

Cronologia

Novembre 2014	21	El Banc Central Europeu inicia el programa de compra de titulitzacions de crèdits.
Desembre 2014	23	Es publica en el BOIB la Llei 12/2014, de 16 de desembre, agrària de les Illes Balears.
	24	L'indicador de pressió humana arriba a 1.079.140 persones, el mínim del 2014.
	29	Es convoquen eleccions anticipades a Grècia.
	30	Es publica en el BOIB la Llei 13/2014, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2015
Gener 2015	13	El barril Brent s'intercanvia a 45,13 \$, el preu diari més baix des del març del 2009.
	15	Es publica en el BOIB la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears
	22	El Banc Central Europeu anuncia l'ampliació del programa de compres d'actius fins a 60.000 milions mensuals.
	23	El tipus de canvi oficial entre el dòlar i l'euro se situa en 1,1198, el mínim des del mes de setembre del 2003.
	25	Syriza guanya les eleccions a Grècia.
	31	L'atur registrat a les Balears és de 83.066 persones, el mes de gener amb la dada més baixa d'ençà del 2009.
Febrer 2015	18	El deute públic d'Espanya del tercer trimestre és del 96,8 % del PIB, segons el Banc d'Espanya
	27	L'estimació de l'IPC del mes de febrer és del -1,1 %.
Març 2015	9	La variació anual de l'índex del preu de l'habitatge del 2014 se situa en un 1,8 %.

Resum Executiu

Taula 1. Perspectives de l'economia balear

Taxes de variació del PIB. Volum encadenat base 2010 (en %)

	Anual					Trimestral											
	2010	2011	2012	2013	2014	2012				2013 (p)				2014 (a)			
				(p)	(a)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Zona euro	2,0	1,6	-0,8	-0,5	0,9	-0,4	-0,8	-0,9	-1,0	-1,2	-0,6	-0,3	0,4	1,1	0,8	0,8	0,9
Espanya	0,0	-0,6	-2,1	-1,2	1,4	-1,7	-2,1	-2,1	-2,5	-2,2	-1,7	-1,0	0,0	0,6	1,2	1,6	2,0
Illes Balears	-0,9	0,6	0,0	0,3	1,0	0,1	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,6	0,4	0,4	0,8	1,1	1,5
Mallorca	-1,1	0,4	-0,1	0,2	0,7	0,1	-0,3	0,0	-0,1	-0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,5	0,8	1,3
Menorca	-1,4	0,2	-0,5	0,4	0,8	-0,2	-0,5	-0,6	-0,7	-0,3	0,4	0,9	0,6	0,4	0,5	0,9	1,2
Pitiüses	0,9	2,0	0,7	1,1	2,4	1,0	0,6	0,7	0,8	0,7	1,0	1,5	1,2	1,7	2,2	2,5	2,9

Font: EUROSTAT i Conselleria d'Economia i Competitivitat.

p: provisional. a: avanç.

L'economia de les Illes Balears accelera el creixement en el quart trimestre del 2014 i presenta una variació interanual d'un 1,5%. Aquest fet fa que l'arxipèlag tanqui el conjunt de l'any amb una taxa anual d'un 1,0%. El repunt del sector dels serveis s'ha traslladat a la resta d'activitats de l'economia balear. L'augment de la demanda interna es fa palès en la facturació del comerç al detall i en l'evolució positiva dels indicadors del mercat laboral. La construcció i la indústria mostren símptomes de recuperació i les perspectives per al 2015 apunten un creixement global superior a dos punts percentuals. En el quart trimestre del 2014 totes les illes mostren una variació superior a un 1%, fet que no succeïa d'ençà del 2008, i altre cop destaca el dinamisme de les Pitiüses.

El Fons Monetari Internacional ha revisat a la baixa el creixement mundial a causa d'un empitjorament de les perspectives de la Xina, Rússia, la zona de l'euro i el Japó, i també per la caiguda dels preus del petroli. A l'inici del 2015 el preu del barril Brent cau considerablement i s'arriba a intercanviar per menys de cinquanta dòlars. Els Estats Units són l'única economia entre les més importants que reflecteix bones perspectives. La tendència des d'un any enrere és d'apreciació del dòlar i de la lliure esterlina davant l'euro, el qual presenta tipus de canvis mínims des del 2007. El principi d'acord entre l'Eurogrup i el Govern grec sobre l'extensió del programa d'assistència financera per un període de fins a quatre mesos ha condicionat l'evolució dels mercats financers.

La zona euro mostra una recuperació de l'estabilitat des de principi d'any. El creixement registrat fou més dèbil del que s'esperava a causa de la debilitat de la inversió, i, a més, la inflació continua retrocedint. Es preveu que l'activitat es reforci amb el descens dels preus del petroli, una política

monetària més distesa, una orientació més neutral de la política fiscal i la depreciació de l'euro. Les perspectives del Fons Monetari Internacional indiquen que la zona euro tancarà el 2015 amb una variació d'un 1,2%. El Banc Central Europeu manté els tipus d'interès i detalla la posada en marxa del programa ampliat de la compra d'actius. L'FMI preveu que l'any 2015 l'economia alemanya s'acceleri un 1,3%. Al Regne Unit l'activitat econòmica millora i des del darrer trimestre del 2013 està en taxes interanuals de creixement superiors a un 2%.

El PIB espanyol creix un 2,0% en el quart trimestre del 2014 i tancà l'any amb un 1,4% de variació interanual. Les perspectives de l'FMI del mes de gener estimen un creixement d'un 2,0% per a l'any 2015. El sector que més creix és el de la construcció, seguit dels serveis i de la indústria, en canvi, l'agricultura es redueix. L'evolució de tots els components de la demanda del PIB remunta des de principi del 2013. Segons el Protocol de dèficit excessiu, el 2013 el deute en percentatge del PIB és del 92,1% i el dèficit expressat en els mateixos termes arriba al 6,8%.

El sector agropesquer tanca l'any 2014 amb una taxa de creixement d'un 0,2%, i per a enguany s'estima un creixement per al sector primari d'un 0,8%. El nombre d'afiliats a final d'any augmenta en agricultura i ramaderia, mentre que disminueix en el sector pesquer. El 2014 en el mercat central de Mallorca la comercialització de fruita i hortalissa augmenta i s'acompanya d'un augment en el preu d'aquest darrer cultiu i també en el de la patata, mentre que disminueix el preu de la fruita. Pel que fa a la producció de cereals, tot i que la superfície de conreu augmenta, disminueix la producció anual de blat i d'ordi, mentre que augmenta la de civada. D'altra banda, la forta calor i la falta de pluja han fet malbé la producció de vi i d'oli a les Illes Balears, però la

falta d'humitat ha afavorit la qualitat del raïm. En el mercat exterior l'exportació de la patata augmenta en volum però no en valor monetari, mentre que retrocedeix l'exportació de goma de garrofi, i el vi i el licor registren una menor demanda malgrat que es recupera dels resultats negatius que presentava fins al setembre passat. En els escorxadors de les Illes Balears, el 2014 es redueixen les tones sacrificades per a tots els tipus de bestiar i també la carn sacrificada d'aviram. Pel que fa al preu obtingut per la llet, tot i que millora, continua per sota de la mitjana nacional. D'altra banda, el 2014 disminueixen les captures de la pesca, tant en volum com en valor.

A les Balears, la majoria d'indicadors del sector industrial milloren en el darrer quadrimestre del 2014, tot i que considerant el conjunt de l'any, el VAB tanca l'exercici a la baixa. La confiança empresarial roman per sota de la mitjana de tots els sectors econòmics però evidencia una millora tant en la valoració de la situació present com en les expectatives a curt termini. Els darrers mesos de l'any les exportacions es redueixen lleugerament i perden part del dinamisme mostrat al llarg del 2014; tanmateix, el volum total facturat registra una de les xifres més altes dels darrers cinc anys. Finalment, l'afiliació a la Seguretat Social es manté en una lleugera tendència a l'alça.

La construcció deixa enrere els retraïments de mesos anteriors i confirma les perspectives positives amb vista al 2015. Els indicadors que es tenen amb un cert retard encara presenten taxes negatives, però altres, com ara l'afiliació a la Seguretat Social o el nombre de centres de treball, remunten en la segona meitat del 2014. El ressorgiment es produeix en les dues activitats amb més presència a les Balears: la construcció d'immobles i les activitats especialitzades de construcció. Quant als indicadors que avancen l'activitat de la construcció, el nombre de projectes visats i el pressupost previst indiquen que el revifament de l'activitat de la construcció es perllongarà també enguany.

El sector terciari registra les taxes de variació del VAB més altes entre els sectors econòmics. En el quart trimestre del 2014, el VAB del sector intensifica el ritme de creixement, la qual cosa permet tancar l'exercici amb un repunt significatiu respecte de les taxes dels anys anteriors. Els indicadors d'activitat del sector dels serveis, tant el volum de negoci com l'ocupació, refermen i fins i tot acceleren la tendència a l'alça. A les acaballes de l'any 2014, els serveis registren augments d'afiliació a la Seguretat Social en tots els règims de cotització.

Els principals indicadors del sector de comerç continuen

a l'alça i presenten repunts interanuals rellevants al llarg del 2014, especialment l'índex de comerç al detall i l'índex de comerç integrat en els IASS. No obstant això, l'índex de confiança empresarial harmonitzat del comerç creix més moderadament que el de la resta de sectors econòmics. L'afiliació a la Seguretat Social augmenta lleugerament a totes les illes.

El 2014 la tipologia d'allotjament escollida pels turistes de les Illes Balears s'ha modificat lleugerament. El nombre de viatgers allotjats en hotels i apartaments turístics és inferior als registres del 2013, tot i que es manté el volum de turistes i fins i tot s'incrementa el nombre de passatgers arribats per via aèria. Aquest fet, juntament amb l'escurçament de l'estada mitjana, redueix el nombre de pernoctacions venudes el 2014 per part dels establiments turístics reglats. A Menorca el nombre de viatgers dels hotels creix respecte de l'any anterior, la qual cosa incrementa també el nombre total de nits facturades. A les Pitiüses, en canvi, són els apartaments turístics els allotjaments que milloren les xifres del 2013, tant en pernoctacions com en viatgers. A Mallorca la millora es produeix en els establiments de turisme rural.

El 2014 el nombre de passatgers que arriben per via aèria a les Illes Balears augmenta un 2,7% gràcies a la recuperació del passatge nacional i al fet que l'arribada de turistes dels principals mercats emissors es manté estable. A més, altres països, com ara Suïssa, Itàlia o França, presenten resultats molt positius. D'altra banda, els passatgers arribats en companyies de baix cost continuen a l'alça. Els passatgers arribats a les Balears per via marítima també evolucionen positivament tot l'any, tant pel que fa a les rutes regulars com al nombre de creueristes. Quant al transport de mercaderies durant el 2014, augmenten les que arriben per via marítima però continua la tendència a la baixa de les que ho fan per via aèria.

El gener d'enguany, el Banc Central Europeu (BCE) manté el tipus d'interès oficial de la zona euro en el 0,05%, vigent des del setembre passat, per tal de reactivar la situació econòmica davant el risc de deflació. En aquest context, el BCE assumeix a final d'any la competència per supervisar les entitats bancàries de la zona euro després d'obtenir resultats positius en el procés de sanejament, reforma i reestructuració del sistema bancari espanyol. Així, el tercer trimestre del 2014 el nombre d'oficines bancàries es continua reduint per al conjunt de les Illes Balears i es relaciona alhora amb el menor nombre d'afiliats en aquesta activitat. Pel que fa als dipòsits, continuen en variacions interanuals positives des del quart trimestre del 2012, i el crèdit concedit continua disminuint,

encara que la tendència a la baixa s'alenteix. La ràtio de morositat es redueix durant el 2014 després de registrar el màxim valor el desembre del 2013. En l'àmbit hipotecari, i contràriament a l'evolució de les compravendes, el nombre d'hipoteques constituïdes a les Illes Balears disminueix.

El mercat laboral de les Illes Balears intensifica els bons resultats a principi del 2015. L'atur registrat marca un mínim en un mes de gener des del 2009 i ja enllaça més de dos anys de disminucions interanuals ininterrompudes. L'afiliació a la Seguretat Social accelera les taxes de creixement, que ja estan per damunt dels quatre punts percentuals, cosa que fa que les Balears liderin l'increment relatiu d'ocupació neta entre totes les comunitats autònomes. Per illes, el balanç anual del 2014 és positiu a tot l'arxipèlag, però sobretot a Mallorca i a Menorca. La contractació també evoluciona de manera paral·lela a l'ocupació. En comparació de l'any anterior, augmenten més els contractes indefinits que els de caire temporal. Així mateix, el percentatge de contractes indefinits sobre el total de contractes continua sent superior a les Balears que en el conjunt de l'Estat.

Els darrers mesos, els preus passen d'una fase de relativa estabilitat a una altra en què, a l'igual del conjunt de l'Estat, les taxes de variació de l'IPC reflecteixen fortes reduccions, especialment els mesos de desembre del 2014 i gener del 2015. La inflació acumulada a l'arxipèlag durant el 2014, en relació amb l'any anterior, també registra una reducció important. La inflació subjacent, en canvi, es manté sense gaires fluctuacions i els seus registres, especialment els dels dos darrers mesos, queden molt per sobre de la inflació general.

Els indicadors de consum apunten un canvi de rumb, si bé encara no de manera notòria i general. L'augment de la despesa en consum final, i molt perceptiblement la de les llars, té un impacte positiu que es reproduïx en alguns indicadors de consum. L'avanç de l'indicador de confiança dels consumidors corresponent al mes de gener, per exemple, representa el valor màxim de la sèrie històrica i es produeix tant per la millora de la valoració de la situació actual com per la millora de les expectatives a curt termini. D'altra banda, les dades de matriculació de vehicles, tant les del gener com les acumulades de tot el 2014, reflecteixen una visible recuperació, a causa fonamentalment de l'increment en la matriculació de turismes. A l'arxipèlag, si considerem el total dels carburants per a automoció, s'observa un increment de la demanda tant el mes de gener d'enguany com en el total de l'any passat. Finalment, malgrat que al gener es produeix un augment considerable, la demanda d'energia elèctrica evoluciona a la baixa a totes les illes.

La reactivació de l'activitat econòmica fa que la recaptació

fiscal de les Illes Balears s'incrementi respecte d'un any ençà. Els impostos de competència compartida amb l'Estat, principalment les quotes de l'IVA declarades i les retencions per l'IRPF, augmenten un 16,9% entre gener i novembre. Quant a la tributació que depèn exclusivament de la Comunitat Autònoma, la recaptació del 2014 és gairebé una quarta part superior a la del 2013 i totes les figures milloren. L'impost de societats i el de la renda de no residents també presenten augments en l'import acumulat dels onze primers mesos del 2014.

Els principals indicadors d'inversió analitzats descriuen encara una situació d'estancament. La inversió estrangera a les Balears minva en termes interanuals. En el tercer trimestre, el crèdit al sector privat decreix significativament i el volum total dels préstecs concedits se situa en nivells anteriors als de la crisi econòmica. En canvi, el crèdit a les administracions públiques torna a registrar una taxa interanual positiva. D'altra banda, el volum total dels dipòsits accelera el creixement, tant els del sector privat com els del sector públic, i en el tercer trimestre registra una de les taxes més altes dels darrers anys. A més, la creació de societats mercantils recupera terreny a final del passat exercici i el 2014 es tanca amb un lleuger creixement. Finalment, la matriculació de vehicles de càrrega al gener d'enguany confirma la tendència a l'alça mostrada al llarg del 2014.

En l'apartat de medi ambient es fa referència a la biodiversitat, al capital natural, a l'economia circular i a la biocapacitat. Es recullen en un mapa les zones especialment sensibles en termes de biodiversitat a les Illes Balears. Espanya té una petjada ecològica de 4,9 hectàrees globals per persona, és a dir, és la superfície de terra i aigua bioproductiva que es requereix per produir els recursos que consumeix una persona. Els incendis forestals, l'erosió del sòl, la contaminació, la càrrega demogràfica i la fragmentació d'hàbitats pressionen la biodiversitat d'espais. El 2013 a les Illes Balears hi ha 104 espècies catalogades de flora i 295 de fauna en diferents categories de protecció. El nombre de varietats locals identificades de cultius ha experimentat un significatiu augment, i ha passat de 319 el 2008 a 507 el 2011.

El monogràfic inclòs en aquest butlletí ha estat elaborat per l'Observatori del Treball de les Illes Balears i actualitza l'índex de qualitat del treball amb els resultats del 2013. La situació del mercat de treball no depèn exclusivament dels nivells d'ocupació i atur, sinó que hi intervenen altres aspectes multidimensionals, com ara les característiques del mercat de treball, l'entorn laboral i la valoració subjectiva del treballador, entre d'altres. L'objectiu d'aquest índex de qualitat és, per tant, disposar d'una valoració més àmplia de la situació del mercat de treball.

1 Internacional

Taula 2. Indicadors internacionals

	PIB			Taxa d'atur			Inflació		
Estats Units	4t Trimestre	2,4	↗	gener	5,7	→	gener	-0,1	→
Japó	2n Trimestre	-0,1	→	gener	3,6	→	gener	2,4	↗
Unió Europea	4t Trimestre	1,3	→	gener	9,8	→	gener	-0,5	→
Regne Unit	4t Trimestre	2,7	↗	novembre	5,6	→	gener	0,3	→
Zona euro	4t Trimestre	0,9	→	gener	11,2	→	febrer *	-0,3	→
Alemanya	4t Trimestre	1,5	→	gener	4,7	→	gener	-0,5	→
França	4t Trimestre	0,2	→	gener	10,2	→	gener	-0,4	→
Itàlia	3r Trimestre	-0,5	→	gener	12,6	→	gener	-0,5	→
Espanya	4t Trimestre	2,0	↗	gener	23,4	↘	febrer	-1,2	→

Font: EUROSTAT, Cabinet Office of Government of Japan, Japan Ministry of Internal Affairs and Communications (Statistics Japan), US Department of Labor Bureau of Labor Statistics.

Dades estacionalitzades pel PIB i la taxa d'atur. Inflació: Indicador de Preus de Consum Harmonitzat.

Les fletxes indiquen la variació amb la xifra del mateix període de l'any anterior.

* Avançat

Segons el Fons Monetari Internacional es preveu que el 2015 el creixement mundial sigui d'un 3,5%, la qual cosa suposa una revisió a la baixa de tres dècimes respecte de l'informe anterior. La causa és una reavaluació de les perspectives de la Xina, Rússia, la zona de l'euro i el Japó, i també la caiguda dels preus del petroli. Els Estats Units són l'única economia entre les més importants que reflecteix bones perspectives, com es pot observar en les taules que s'adjunten. Pel que

fa a les economies emergents, el creixement es mantindria entorn d'un 4,3% el 2015. El principi d'acord entre l'Eurogrup i el Govern grec sobre l'extensió del programa d'assistència financera per un període de fins a quatre mesos i les compareixences de Janet Yellen davant la Cambra dels Representants i el Comitè Bancari del Senat han condicionat l'evolució dels mercats financers.

ELS ESTATS UNITS SÓN L'ÚNICA POTÈNCIA QUE MILLORA LES PERSPECTIVES.

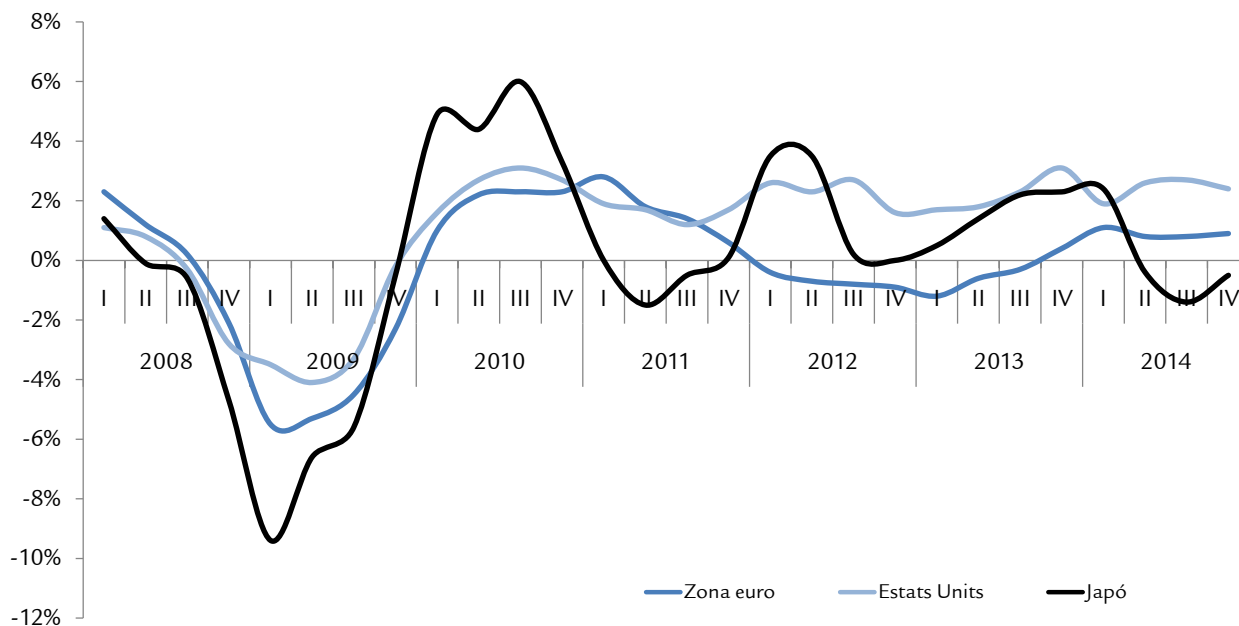
Taula 3. Previsions internacionals per al 2015

	PIB*	Taxa d'atur	Inflació
Estats Units	3,6	5,9	2,1
Japó	0,6	3,8	2,0
Unió Europea (zona euro)	1,2	11,2	0,9
Alemanya	1,3	5,3	1,2
França	0,9	10,0	0,9
Itàlia	0,4	12,0	0,5
Regne Unit	2,7	5,8	1,8
Espanya	2,0	23,5	0,6

Font: FMI - World Economic Outlook (PIB: gener 2015 i la resta octubre 2014)

* PIB Real

Gràfic 1. Evolució del PIB dels EUA, el Japó i la zona euro (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Font: EUROSTAT i Cabinet Office of Government of Japan.

Estats Units d'Amèrica

En el quart trimestre del 2014 l'economia creix un 2,4% respecte del mateix període de l'any anterior. Així, el creixement als Estats Units es va recuperar abans del que s'havia previst, després de la contracció en el primer trimestre del 2014. Al mes de gener la taxa d'atur és d'un 5,7% i la inflació del -0,1%, ambdós indicadors amb una tendència estable. L'evolució favorable dels indicadors de l'economia nord-americana es reflecteix en l'apreciació del dòlar davant altres divises. L'FMI preveu que els Estats Units creixin un 3,6% el 2015, amb una taxa d'atur del 5,9% i una inflació del 2,1%, amb una demanda interna reforçada per uns preus del petroli més baixos, un ajust fiscal més moderat i el suport d'una política monetària acomodaticia, tot i l'augment gradual previst de les taxes d'interès. No obstant això, l'apreciació del dòlar pot reduir les exportacions netes.

Japó

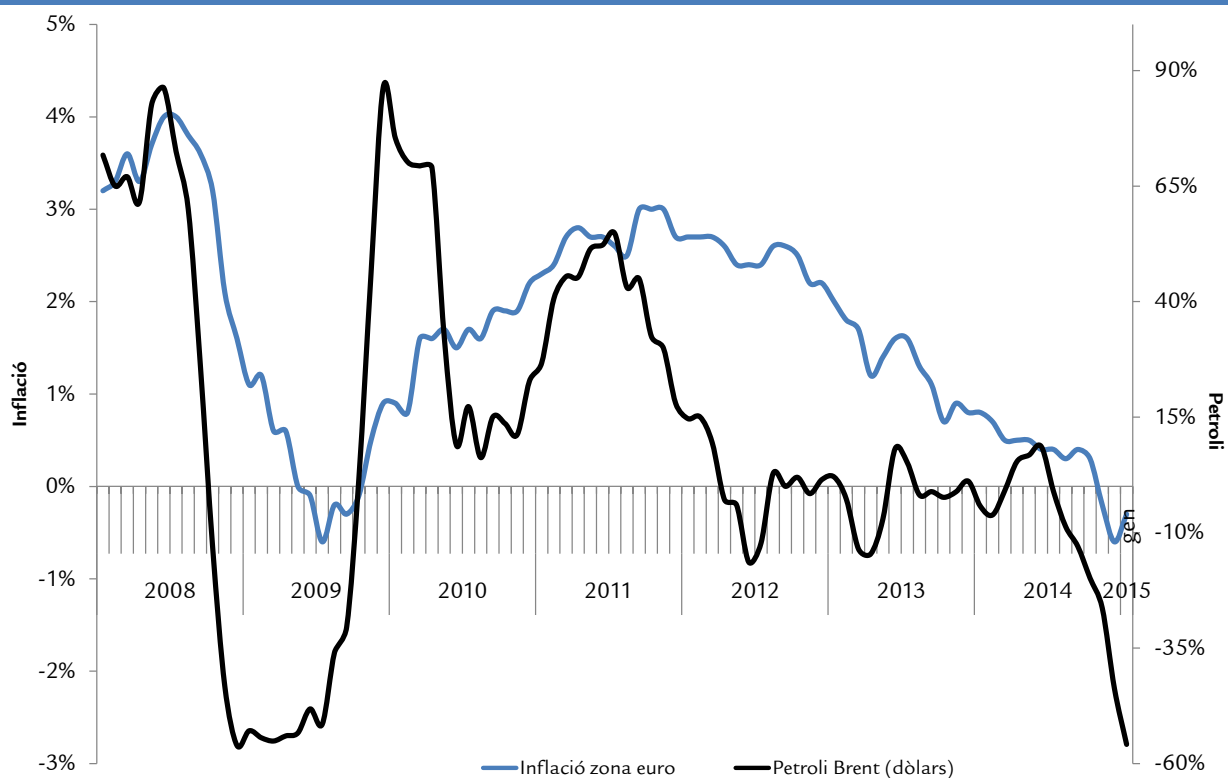
El Japó tancarà el 2015 amb una variació del PIB del 0,6%, segons les previsions de l'FMI, amb una taxa d'atur del 3,8% i amb una inflació del 2,0%. L'any 2014 l'economia nipona creix en el segon trimestre un -0,1% interanual i, malgrat que l'evolució no empitjora significativament, l'economia

japonesa entra en recessió tècnica en el tercer trimestre del 2014. Entre les possibles causes, destaca la demanda interna privada, que no s'accelerà després d'incrementar la fiscalitat sobre el consum, fet que la despesa en infraestructures no aconseguí compensar. La producció industrial del Japó s'incrementa un 4% mensual al gener, tot i que en relació amb un any enrere disminueix un 2,6%. L'ocupació augmenta un 0,8% el gener respecte del mateix mes de l'any anterior, cosa que deixa la taxa d'atur en el 3,6%, superior en dues dècimes a la de desembre. Els preus de consum s'incrementen un 2,4% anual, i, si s'exclouen els aliments i l'energia, els preus cauen un 2,1%.

Xina

La demanda interior de la Xina s'intensifica, però l'exterior es contreu per primera vegada des de l'abril del 2014. Això provoca, d'una banda, una acceleració en el descens de l'ocupació i, de l'altra, una disminució dels preus, encara que a un ritme inferior. El creixement de la inversió disminueix en el tercer trimestre del 2014. En general, la Xina presenta una frenada en el creixement, segons l'FMI, cosa que també influirà en les economies emergents de l'Àsia. Es preveu que les autoritats facin més èmfasi a reduir les vulnerabilitats generades pel recent creixement ràpid del crèdit i la inversió.

Gràfic 2. Variació interanual del preu barril Brent i inflació a la zona euro

Font: EIA, EUROSTAT.

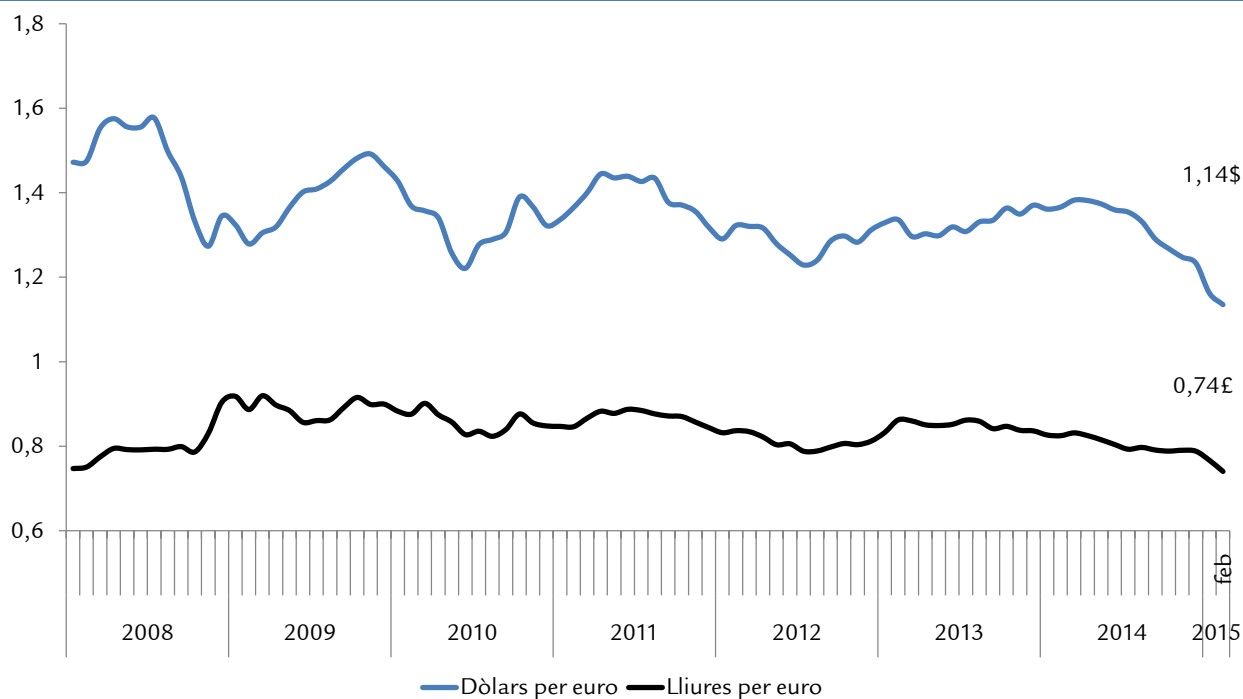
Petroli i divises

El mes de gener del 2015 el preu del **barril Brent** està per sota de cinquanta dòlars per barril (47,76), mentre que l'any 2014 al mes de maig arribà a 109,54 dòlars. Des del desembre del 2008 i part del 2009 no hi havia hagut un preu tan baix com el del gener d'enguany. La caiguda del preu del petroli es produeix sobretot per una oferta més elevada. D'una banda, l'Organització de Països Exportadors de Petroli (OPEP) decidí mantenir els nivells de producció actuals, tot

i l'augment constant de la producció dels productors fora de l'OPEP, com ara els Estats Units. D'una altra, la pressió deflacionista de la demanda es veu emfatitzada per la debilitat de la demanda de cru. L'abaratiment del preu del petroli, en principi, estimularà el creixement mundial, però també comportarà efectes negatius, com ara la debilitat de la inversió en certs països, segons l'FMI.

EL GENER DEL 2015 EL BARRIL BRENT S'INTERCANVIA PER MENYS DE CINQUANTA DÒLARS.

Gràfic 3. Evolució del tipus de canvi de l'euro

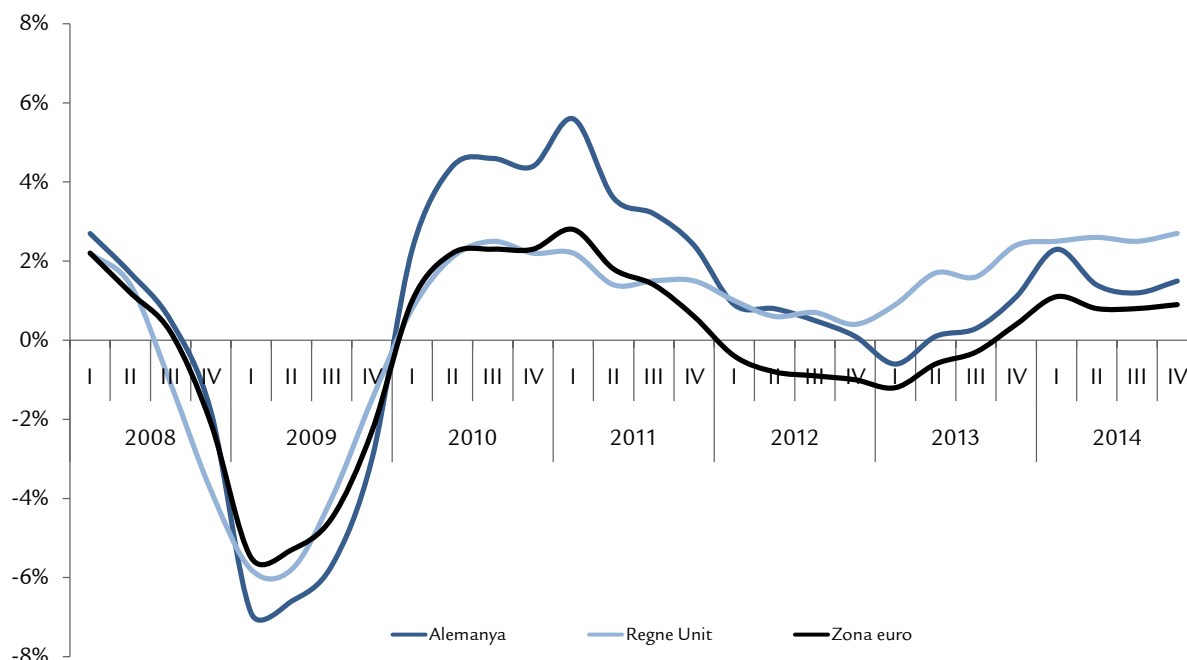
Font: BCE.

El febrer del 2015 l'euro s'arriba a canviar per 1,14 dòlars i per 0,74 lliures esterlines. La tendència des d'un any enrere és

d'apreciació del dòlar i de la lliure esterlina davant l'euro, el qual presenta tipus de canvis mínims des del 2007.

2 Unió Europea

Gràfic 4. Evolució del PIB de països europeus (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Font: EUROSTAT.

A la **zona euro** les dades del quart trimestre del 2014 (0,9%) mostren una recuperació de l'estabilitat ja iniciada a principi d'any i en termes intertrimestrals el PIB augmenta un 0,3%. El mes de gener del 2015 la taxa d'atur de la zona euro és del 11,2% de la població activa. Pel que fa a la Unió Europea, el creixement interanual del quart trimestre arriba a un 1,3% mentre que l'intertrimestral és d'un 0,4%. La taxa d'atur del conjunt de la Unió Europea se situa al mes de gener en el 9,8%. La inflació de la zona euro estimada per al mes de febrer és del -0,3% i a la Unió Europea, al gener, és del -0,5% (dada provisional). L'Eurostat estima que el gener del 2015 hi ha en situació d'atur 23,8 milions de persones a la Unió Europea i 18,1 milions a la zona euro. Aquest mateix mes les taxes d'atur més baixes corresponen a Alemanya i Àustria, i les més altes, a Grècia i a Espanya.

LA ZONA EURO CREIX UN 0,9 % INTERANUAL EN EL QUART TRIMESTRE DEL 2014.

Les perspectives del Fons Monetari Internacional indiquen que la zona euro tancarà el 2015 amb una variació d'un 1,2% i el 2016 amb un 1,4%. Segon la seva anàlisi, el creixement registrat en el tercer trimestre del 2014 fou més dèbil del que s'esperava a causa de la debilitat de la inversió, i, a més, la inflació continua retrocedint. Es preveu que l'activitat

es reforci pel descens dels preus del petroli, una política monetària més distesa, una orientació més neutral de la política fiscal i la depreciació de l'euro. La primera estimació del quart trimestre del 2014 de la balança comercial a la zona euro respecte a la resta del món va registrar un superàvit de 33,4 milers de milions d'euros, mentre que en el mateix trimestre de l'any anterior va ser de 29,9 milers de milions d'euros. El tercer trimestre del 2014 el deute públic de la zona euro arriba al 92,1% del PIB, mentre que en el mateix període de l'any anterior era inferior (91,1%). Grècia, Itàlia i Portugal tenen les ràtios en percentatge sobre el PIB més altes de deute públic en el tercer trimestre del 2014, amb un 176,0%, un 131,8% i un 131,4%, respectivament. Les més baixes corresponen a Estònia (10,5%), Luxemburg (22,9%) i Bulgària (23,6%). Grècia presenta una variació del PIB positiva en els darrers tres trimestres del 2014 i arriba a un 1,3% de taxa interanual en el quart trimestre. La seva taxa d'atur el desembre del 2014 és del 26,0% i la inflació del mes de gener és negativa (-2,8%). Continuen les negociacions entre els ministres d'Economia de la zona euro i el de Grècia per arribar a acord per poder atendre les dificultats de liquiditat de l'economia grega. El Banc Central Europeu manté els tipus d'interès i detalla la posada en marxa del programa ampliat de la compra d'actius.

Alemanya

La variació interanual del PIB del quart trimestre a Alemanya és d'un 1,5%, i la intertrimestral, d'un 0,7%. La taxa d'atur estacionalitzada queda en el 4,7%, una de les més baixes d'Europa. La previsió de creixement de l'FMI per a l'economia germana és d'un 1,3% per al 2015 i d'un 1,5% per al 2016, dades rebaixades respecte de les publicades al mes d'octubre. Quant a la inflació, el 2014 la tendència és a la baixa, i al mes de gener roman negativa (-0,5%). Al gener la producció industrial es manté estable, si bé la mitjana dels tres darrers mesos respecte dels tres mesos anteriors s'accelera fins a l'1,6%.

L'FMI PREVEU QUE L'ANY 2015 L'ECONOMIA ALEMANYA S'ACCELERI UN 1,3%.

França

La variació del PIB del quart trimestre és d'un 0,2% interanual i un 0,1% intertrimestral. La taxa d'atur encara mostra dues xifres (10,2%). L'FMI espera que l'economia gala tanqui el 2015 amb una variació del PIB d'un 0,9% i el 2016 amb un 1,3%, ambdues previsions inferiors a les del mes d'octubre. La inflació del gener, com en altres països europeus, és lleugerament negativa (-0,4%). El dèficit comercial del primer mes de l'any se situa en 3.700 milions d'euros, tot i que les importacions retrocedeixen un 1,5%. Així, el saldo exterior negatiu es produeix a causa d'una minva d'un 2,5% en les exportacions, principalment per la reducció en les vendes del sector aeronàutic, farmacèutic i químic.

Itàlia

El PIB d'Itàlia del quart trimestre del 2014 manté el mateix nivell que el trimestre precedent, però la variació interanual està per sota del zero (-0,5%). L'ocupació s'estabilitza al gener i augmenta un 0,6% interanual, cosa que deixa la taxa d'atur del gener en el 12,6%, una dècima menys que la del mes anterior. La variació dels preus a Itàlia en el primer mes del 2015 és similar a la de la Unió Europea (-0,5%). La previsió de creixement per al 2015 per part de l'FMI és d'un 0,4% i la del 2016 d'un 0,8%, les quals rebaixen la previsió en mig punt per a cada any en relació amb l'informe de l'octubre. El consum privat va créixer un 0,1% en el quart trimestre respecte l'anterior, i el consum públic, un 0,4%. La formació bruta de capital fix avança un 0,2%, després de cinc retrocessos consecutius amb augments de maquinària i mitjans de transport, mentre que la inversió en la construcció descendeix un 0,6%.

Regne Unit

Al Regne Unit l'activitat econòmica millora i des del darrer trimestre del 2013 està en taxes interanuals de creixement superiors al 2%. En el quart trimestre la variació és d'un 2,7% respecte del mateix trimestre de l'any anterior. La variació del PIB intertrimestral del quart trimestre fou d'un 0,5%. L'ocupació acumula 22 mesos d'augment, cosa que fa que la taxa d'atur del novembre assoleixi un dels valors més baixos dels darrers períodes (el 5,6%). Per la seva banda, al gener la variació en el nivell de preus se situa en un 0,3%. L'FMI preveu que el Regne Unit tancarà el 2015 amb una taxa de variació interanual del PIB d'un 2,7%, i per al 2016 situa la variació en un 2,4%.

3 Espanya

Taula 4. Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

Variació Interanual (%)	2015	2016
PIB	1,7	1,9
Consum privat	1,9	1,7
Consum públic	-1,1	-0,4
Formació bruta del capital fix	3,6	4,9
Demanda nacional (contribució al creixement)	1,6	1,9
Exportació de béns i serveis	4,9	5,4
Importació de béns i serveis	4,9	5,5
Demanda exterior (contribució al creixement)	0,1	0,2
Inflació	0,1	0,5
Taxa d'atur	23,1	21,9

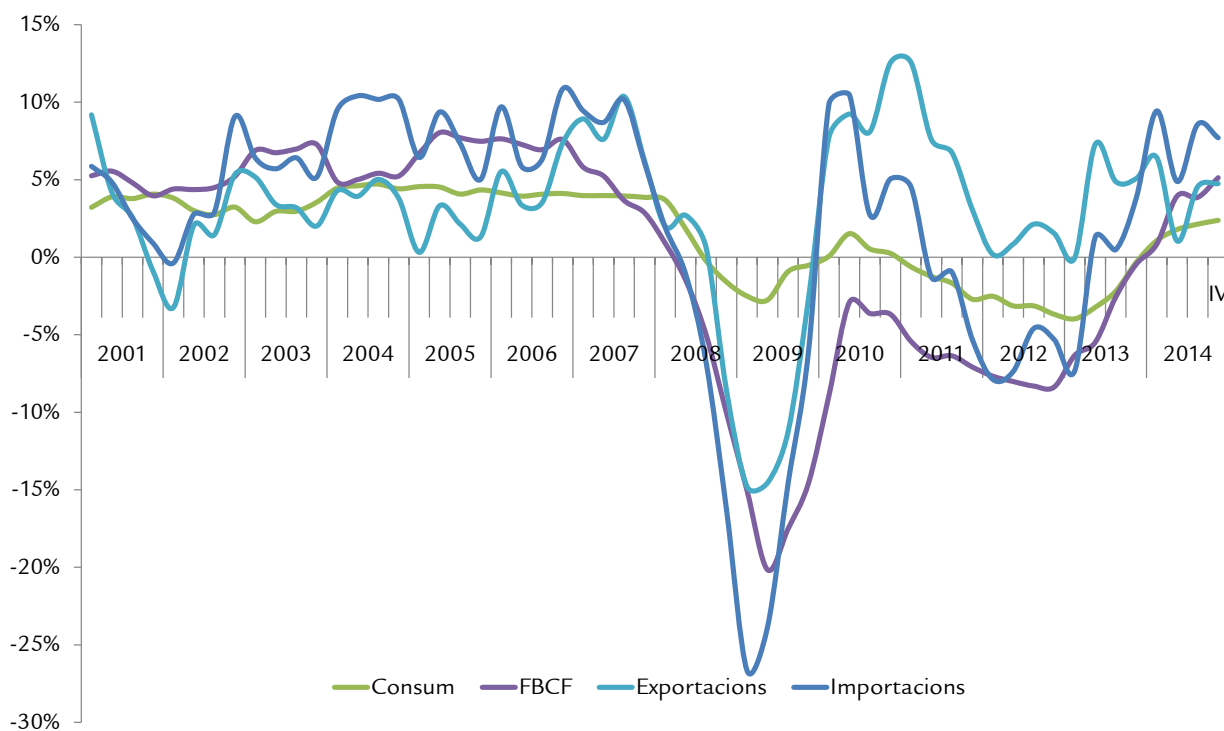
Font: OCDE Economic Outlook, analysis and forecasts, novembre 2014

L'economia espanyola registra, en termes interanuals, un creixement trimestral d'un 2,0% en el quart trimestre del 2014, mentre que en el tercer trimestre va ser d'un 1,6%. En termes intertrimestrals la variació del PIB arriba a un 0,7%, superior en dues dècimes a la registrada el trimestre precedent. Així les

coses, Espanya tancà l'any 2014 amb un 1,4% de creixement. L'FMI publica al mes de gener les previsions de creixement de les economies mundials i per a Espanya estima un creixement d'un 2,0% per a l'any 2015 i d'un 1,8% per al 2016.

EL PIB ESPANYOL CREIX UN 2,0% EN EL QUART TRIMESTRE DEL 2014.

Gràfic 5. Evolució del components de la demanda

Font: INE.

En el quart trimestre del 2014, la demanda nacional aporta, en termes interanuals, 2,7 punts percentuals al creixement, mentre que el sector exterior en resta 0,7. La despesa en consum final de les llars augmenta un 3,4% i la de les administracions públiques cau un 0,5%. La formació bruta de capital fix augmenta per quart trimestre consecutiu i se situa en un 5,1%, gràcies a les variacions positives dels actius fixos materials (5,5%) i dels béns d'equipament (10,3%), i també perquè en la construcció la variació és 2,4 punts més

elevada. Tal com es pot veure en el gràfic, les exportacions s'incrementen (un 4,7% interanual) a un ritme inferior al de les importacions (7,7%) en tots els trimestres del 2014. L'evolució de tots els components de la demanda del PIB remunta des de principi del 2013. Tot i que es comenta en l'apartat de consum d'aquest butlletí, cal destacar que l'indicador de confiança del consumidor elaborat pel CIS està en màxims històrics.

Taula 5. Evolució de l'economia espanyola

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Taxes de variació interanual (en %)

Volum encadenat referència 2010												
	2012				2013				2014			
Trimestre	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Sector agropesquer	-9,1	-16,4	-13,4	-12,1	5,3	21,9	17,2	18,4	10,3	1,6	5,3	-3,4
Indústria i energia	-3,3	-3,4	-4,3	-4,2	-3,3	-2,4	-0,9	-0,5	0,5	1,9	1,5	2,1
Construcció	-15,4	-14,8	-14,0	-12,7	-8,8	-9,6	-8,0	-6,0	-6,2	-1,7	0,0	3,4
Serveis	0,8	0,4	0,3	-0,5	-1,5	-1,6	-1,1	0,0	0,9	1,4	1,7	2,3
PIB a preus de mercat	-1,7	-2,1	-2,1	-2,5	-2,2	-1,7	-1,0	0,0	0,6	1,2	1,6	2,0

Font: INE.

Pel que fa a l'oferta, el sector que més creix és el de la construcció (3,4%), seguit dels serveis (2,3%) i de la indústria (2,1%). L'agricultura, després de presentar taxes de creixement positives, es redueix un 3,4%. Segons el Banc d'Espanya, el finançament als sectors no financers residents a Espanya es redueix en termes interanuals al gener: al sector privat, un -4,2%; a les empreses, un -4,8%, i a les famílies, un -3,5%. A les administracions públiques el finançament s'incrementa un 7,0% al desembre.

Segons l'EPA, l'ocupació augmenta en 65.100 persones en el quart trimestre respecte al tercer, amb un total de 17,6 milions. L'ocupació ha crescut en 433.900 persones en els darrers dotze mesos, cosa que en termes relatius representa un 2,5% més. Per comunitats autònomes, els augments més elevats del nombre d'ocupats es produeixen a Andalusia, la Comunitat Valenciana i Madrid. A causa de la forta estacionalitat, a les Illes Balears és on es produeix el descens intertrimestral d'ocupats més elevat, amb 54.200 menys. La taxa d'atur el gener del 2015 és del 23,4% en el conjunt nacional. El mes de gener del 2015 la taxa de variació

anual de l'IPC enllaça set mesos en xifres negatives i queda en un -1,5% interanual, encara quatre dècimes per sota de la registrada el mes anterior.

Segons dades provisionals del Banc d'Espanya sobre la balança de pagament del mes de desembre del 2014, que ha experimentat canvis en l'elaboració per l'adaptació al sisè manual de l'FMI, el superàvit per compte corrent se situa en 4,8 milers de milions d'euros, davant els 2,8 milers de milions d'euros en el mateix mes del 2013. Tenint en compte aquesta dada, el superàvit acumulat de la balança per compte corrent de tot el 2014 és d'1,2 milers de milions d'euros, davant el superàvit de 15,1 milions d'euros del 2013. En el conjunt del 2014 l'economia espanyola experimenta una capacitat de finançament de 5,6 milers de milions d'euros, mentre que el 2013 va ser de 22 milers de milions d'euros. Segons el Protocol de dèficit excessiu, el 2013 el deute en percentatge del PIB és del 92,1% i el dèficit expressat en els mateixos termes arriba al 6,8%. El principal índex de referència dels préstecs hipotecaris (euríbor) s'abaixa fins al 0,298% al gener, dada que implicarà l'abaratiment de les hipoteques.

II. ILLES BALEARS

Taula 6. Evolució de l'economia balear

Taxes de variació del VAB a preus constants (en %)																	
	Anual					Trimestral											
	2010	2011	2012	2013	2014	2012				2013 (p)				2014 (a)			
				(p)	(a)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Illes Balears	-0,9	0,6	0,0	0,3	1,0	0,1	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,6	0,4	0,4	0,8	1,1	1,5
Sector agropesquer	-0,4	0,3	-0,5	1,0	0,2												
Indústria	-2,8	-1,4	-0,8	-1,1	-1,0	-0,8	-0,8	-0,7	-0,9	-0,8	-0,9	-1,3	-1,6	-1,8	-1,1	-0,9	-0,4
Construcció	-6,3	-4,4	-5,5	-5,4	-2,7	-4,8	-5,1	-5,7	-6,2	-6,1	-5,5	-5,2	-4,7	-4,1	-3,1	-2,3	-1,4
Serveis	-0,1	1,2	0,6	1,0	1,4	0,8	0,4	0,7	0,7	0,7	1,0	1,3	1,1	0,9	1,3	1,5	1,9

Font: Conselleria d'Economia i Competitivitat.

p: provisional. a: avanç.

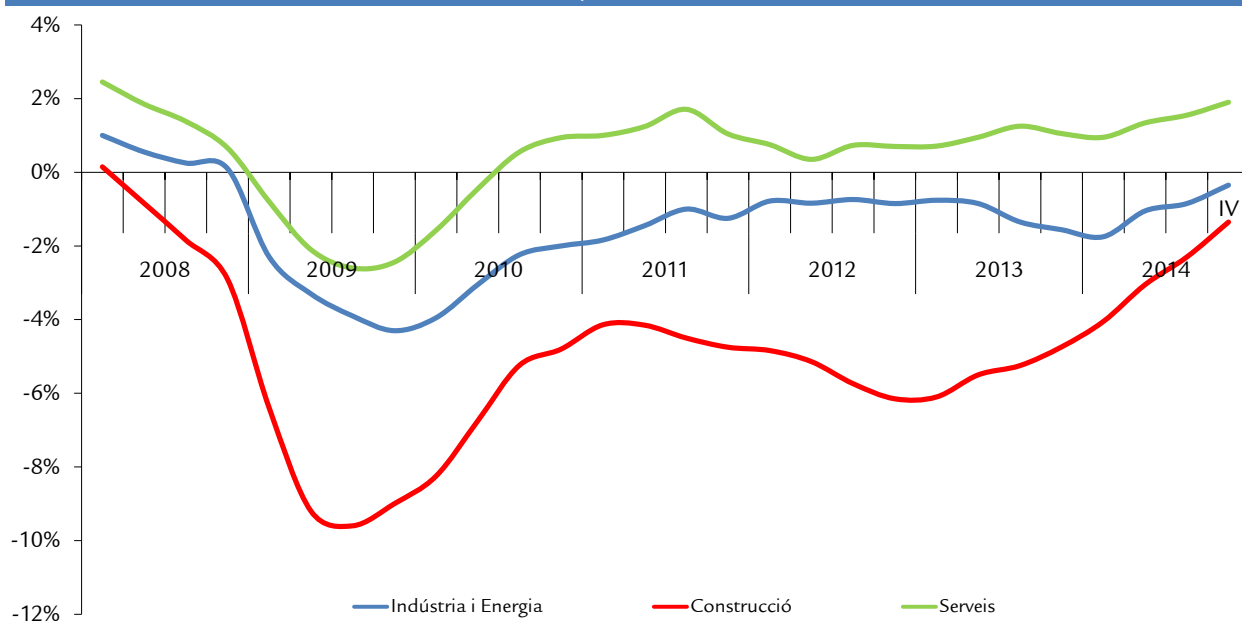
Les Illes Balears tanquen l'any 2014 amb un creixement d'un 1,5% interanual en el quart trimestre. Aquesta taxa suposa quatre dècimes més que la variació interanual registrada en el tercer trimestre i deixa el total anual en un 1,0% d'increment del VAB. Segons l'Institut Nacional d'Estadística, el PIB espanyol s'incrementa un 2,0% en els darrers tres mesos del 2014 respecte dels mateixos mesos del 2013 i l'augment anual s'acosta al punt i mig. Cal recordar que l'economia balear inicià la recuperació de les taxes positives abans que el conjunt nacional i que en ambdós casos es preveu un increment del dinamisme al llarg del 2015 que accelerarà el creixement fins més enllà dels dos punts percentuals.

L'increment de l'activitat turística registrada el 2014 s'ha traslladat a la resta de branques de l'economia balear. El comportament positiu del turisme domèstic, juntament amb el manteniment a l'alça de la resta de mercats emissors, ha impulsat a l'alça la demanda. En primer lloc això s'ha reflectit en la facturació del sector dels serveis, i més concretament en les vendes del comerç al detall, que el 2014 s'han incrementat de mitjana un 3,2% a les Illes Balears, i es recuperen així els nivells del 2010. El mercat de treball també mostra l'efecte contagi del sector terciari. La branca de l'hostaleria augmenta el nombre d'afiliats a la Seguretat Social un 4,8%, i la dels transport, un 1,6%, increment semblant al registrat en el comerç (un 1,7% en el conjunt del 2014). Amb l'excepció de les activitats financeres i d'assegurances (-3,0%),

pràcticament totes les branques dels serveis milloren el nombre d'afiliats (un 3,3% de mitjana). L'empenta dels establiments d'allotjament turístic també es fa palesa en les obres de reforma i condicionament iniciades el 2014, que, juntament amb el revifament del sector residencial, treuen la construcció de les reduccions del passat. Així, el nombre d'afiliats inclosos en la construcció s'incrementa el 2014 un 4,7% i, d'acord amb l'evolució del nombre d'expedients visats a les Illes Balears, el bon comportament s'estendrà també a l'any 2015. La indústria i l'energia, una activitat menys volàtil que la construcció, també reprèn les taxes positives durant la segona meitat de l'any i l'afiliació al sector tanca el 2014 en un nivell superior al d'un any enrere.

Al llarg dels trimestres del 2014 totes les illes acceleren les taxes interanuals de creixement. Per primera vegada des del 2008 totes presenten variacions superiors al punt percentual en un trimestre, i fins i tot l'arxipèlag pitiús s'acosta als tres punts percentuals. Mallorca presenta una taxa d'un 1,3% en el darrer període del 2014, tot i que la mitjana de l'exercici queda en un 0,7%. Menorca, que també ha incrementat considerablement el ritme d'activitat, té la variació menor en el quart trimestre (1,2%), però en el conjunt del 2014 mostra una mitjana d'un 0,8%. Eivissa i Formentera continuen amb la millora progressiva i tenen les variacions més elevades de l'arxipèlag balear, tant pel que fa al quart trimestre (2,9%) com en el còmput de tot l'any (2,4%).

Gràfic 6. Evolució del VAB de les Illes Balears per sectors

Font: DGEE.

1 Agropesquer

Agricultura

Taula 7. Creixement del VAB de l'agricultura, la ramaderia i la pesca

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)						
2008	2009	2010	2011	2012	2013 (p)	2014 (a)
0,8	-0,4	-0,4	0,3	-0,5	1,0	0,2

Font: Conselleria Economia i Competitivitat.

a: avanç. p: provisional.

El sector agropesquer tanca l'any 2014 amb una taxa de creixement d'un 0,2%, per davall del tancament de l'any 2013 (1,0%). Per a enguany l'estimació arriba a un 0,8%.

Taula 8. Afiliació a la Seguretat Social en l'agricultura

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	desembre	5.469	↗	2,9
Mallorca	desembre	4.387	↗	2,9
Menorca	desembre	610	→	1,5
Eivissa	desembre	364	→	-0,3
Formentera	desembre	13	↘	-13,3

Font: l'bestat (a partir de dades de la TGSS).

El desembre del 2014, hi ha 5.469 persones afiliades a la Seguretat Social en agricultura i ramaderia, un 2,9% més que en el mateix mes de l'any anterior. Per illes, el nombre d'afiliats augmenta a Mallorca i Menorca, mentre que disminueix a les Pitiüses.

De moment es van pagant les ajudes corresponents a l'any 2014, i amb el repartiment de la Política Agrària Comunitària (PAC) per al nou període 2015-2020 els agricultors i els ramaders de les Illes Balears rebran un 21% més d'ajudes directes d'Europa. En total, el sector primari rebrà prop de 180 milions d'euros fins al 2020, davant l'import de 146 milions que ha rebut durant el període 2007-2013. D'altra banda, durant el primer trimestre del 2015 s'ha aprovat iniciar la convocatòria pluriannual del paquet d'ajudes agroambientals incloses en el Pla de Desenvolupament Rural de les Illes Balears (PDR) per al període 2015-2020 per un import total de 31 milions d'euros. Abasta diferents línies cofinançades per la comunitat autònoma (52,8%), pel Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)

de la Unió Europea (39,7%) i pel Govern central (7,5%) per millorar la inversió agrària, afavorir l'economia de les zones rurals i garantir el manteniment d'un paisatge cuidat i productiu. En concret, per aquest any 2015 l'import total previst per aquestes ajudes ascendeix a 2,7 milions d'euros, dels quals 1,4 milions els aporta el Govern autònom.

EL GOVERN DE LES ILLES BALEARS APROVA LA PRIMERA LLEI AGRÀRIA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA.

Pel que fa a la normativa autònoma, el Ple del Parlament de les Illes Balears ha aprovat la primera Llei agrària de la comunitat autònoma (Llei 12/2014, de 16 de desembre, agrària de les Illes Balears) amb l'objectiu de rendibilitzar l'activitat dels pagesos i d'aturar l'abandonament del camp. Amb la Llei es recupera l'agroturisme en el sector agrari, s'impulsa la venda directa dels agricultors i es fomenta la formació, la recerca i l'estadística agrària, i també la incorporació de dones, joves i persones amb discapacitat.

Taula 9. Indicadors de l'agricultura

		Darrera dada		Variació interanual (%)			
Mercat central de Mallorca (productors)		Tones	PMP	Tones		PMP	
Fruita	gener-desembre	1.095	1,1	→	0,1	↘	-6,1
Hortalisses	gener-desembre	2.606	1,1	↗	4,9	↗	2,9
Patates	gener-desembre		0,5			↘	-14,3
Total	gener-desembre	3.701	1,0	↗	3,4	↘	-2,9
Mercaderies agràries exportades		Tones	Milers d'€	Tones		Milers d'€	
Patates	gener-desembre	19.025	7.234	↗	8,2	↘	-30,7
Regne Unit	gener-desembre	6.301	2.789	↘	-4,7	↘	-27,3
Dinamarca	gener-desembre	3.344	1.626	↘	-22,6	↘	-36,5
Goma de garroff	gener-desembre	1.461	10.132	↘	-20,6	↘	-9,2
Alemanya	gener-desembre	328	2.372	↗	14,9	↗	30,0
Dinamarca	gener-desembre	195	296	↘	-25,6	↘	-21,8
Vins i licors	gener-desembre	1.454	9.667	→	-0,3	↗	7,2
Alemanya	gener-desembre	651	3.575	→	-1,7	↗	12,2
Suïssa	gener-desembre	181	1.689	↗	15,9	↗	14,5

Font: Mercapalma, l'bestat.

PMP: preu mitjà ponderat.

En el mercat central de Mallorca, segons les dades acumulades fins al desembre del 2014, la comercialització de fruita i hortalissa que prové de majoristes i productors és de 184.867 tones, un 1,3% superior a la registrada en el mateix període de l'any 2013. El signe positiu es produeix per a ambdós tipus de cultiu i de col·lectiu que subministra, amb un augment més elevat en el cas de l'hortalissa que en el de la fruita. Pel que fa als productors, la comercialització de l'hortalissa és un 4,9% superior a la registrada l'any anterior, per sobre de la variació que experimenta la fruita (0,1%). En el cas dels majoristes l'augment de la comercialització de l'hortalissa és d'un 1,6% interanual, mentre que el de la fruita és d'un 0,9%. Aquest comportament en la demanda s'acompanya d'una disminució del preu mitjà de la fruita (-6,1%), mentre que el preu de l'hortalissa s'incrementa un 2,9%. Cal destacar que la patata s'abarateix un 14,3% respecte del 2013.

El 2014, la producció de blat i d'ordi disminueix a les Illes Balears, mentre que augmenta la de civada, segons dades provisionals de desembre del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient. No obstant això, la producció d'aquests cereals, que són els que més es cultiven a les Balears, disminueix per al conjunt nacional. Així, pel que fa a les Balears, la producció de blat és de 9,5 milers de tones (un 46,7% inferior a l'obtinguda durant la campanya 2012-2013), en una superfície de 4.805 hectàrees (un 10,5% més que l'any anterior). La producció d'ordi és al desembre de 46,5 milers de tones (un 16,7% inferior a la de l'any anterior) en una superfície de conreu de 23.163 hectàrees, també superior fins a un 29,6% interanual. Al contrari, el cultiu de civada augmenta la producció un 16,5%, amb 18,7 milers de tones i una superfície de conreu que, amb 17.182 hectàrees, és 10.182 hectàrees superior a la que es va sembrar durant la campanya anterior.

LA FORTA CALOR I LA FALTA DE PLUJA FAN MALBÉ LA PRODUCCIÓ DE VI I D'OLIVA A LES ILLES BALEARS.

El 2014, segons dades de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori, la superfície de vinya en producció a les Illes Balears és de 1.439,15 hectàrees, un 7,4% més que el 2013, de les quals 746,44 hectàrees sota denominació d'origen i la resta, 692,71 hectàrees, destinades a la producció de vi de la terra. En aquesta superfície, es produeixen 48.675,75 hectolitres de vi, un 5,8% menys que l'any anterior, 27.917,98 dels quals sota les denominacions d'origen Binissalem i Pla i Llevant, i la resta (20.757,77 hectolitres) etiquetats com a vi de la terra. Així, per denominacions d'origen, la de Binissalem elabora 15.683,80 hectolitres de vi (un 15,9% menys que el 2013), mentre que Pla i Llevant elabora 12.234,18 (un 16,1% més en aquest cas). Quant a vi de la terra, el de Mallorca continua liderant la producció amb 17.781,75 hectolitres, malgrat que disminueix un 8,4% interanual. També destaca l'increment d'un 30,9% de vi de la terra Illa de Menorca, amb una producció de 1.196,44 hectolitres. Pel que fa al tipus de vi, la major part és negre i, amb 27.271,54 hectolitres, té una producció un 5,5% superior a la del 2013. Contràriament, la producció del blanc i el rosat disminueix respecte de l'any 2013. Amb tot, malgrat que les altes temperatures de l'estiu i l'escassetat de pluja han afectat la producció, la falta d'humitat ha afavorit la qualitat del raïm.

La climatologia tampoc no ha afavorit la producció d'oli d'oliva de la campanya 2013-2014. Segons dades encara provisionals del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, el 30 de desembre la producció d'aquest cultiu és de 550 tones a les Balears, mentre que la campanya passada fou de 555 tones. No obstant això, la producció encara fou menor l'any 2012, amb sols 426 tones d'oli d'oliva. En

l'àmbit nacional les dades mostren similitud amb les de les Illes Balears, amb una producció fins a un 54% inferior el desembre del 2014 respecte de la registrada el 2013. Pel que fa a les Illes Balears, segons dades del Consell Regulador de la Denominació d'Origen Oli de Mallorca, durant el 2014 es comercialitzen 193.439 litres d'oli amb denominació d'origen, un 5,5% més que l'any anterior. El 78% del total de les vendes (151.315 l) es fa a les Illes Balears, amb un creixement d'un 3% respecte de l'any anterior. La resta de les vendes es fan fora de la comunitat, i destaca el creixement d'un 28% a Europa i d'un 23% a tercers països. Malgrat això, la demanda per a la Península disminueix un 11%.

Segons les dades acumulades fins al desembre, s'incrementa el volum exportat de patata fins a un 8,2%, però en valor monetari cau un 30,7% respecte del mateix període del 2013. El Regne Unit i Dinamarca, principals països demandants, disminueixen la demanda d'aquest cultiu. Cal esmentar que

enguany destaca Polònia com a país demandant, on s'exporta més patata que a Dinamarca (5.673 tones), tot i que aquesta segona destinació és superior quant a valor econòmic. Pel que fa a la goma de garrofi, el 2014 l'exportació retrocedeix tant en valor com en quantitat demandada. No obstant això, Alemanya continua augmentant la demanda d'aquest producte (14,9%), al contrari que Dinamarca, on es frena i presenta una variació negativa significativa respecte del mateix període de l'any anterior, tant en volum com en valor monetari. El mercat exterior per al vi i el licor es recupera dels resultats negatius que presentava fins al setembre passat (un -7,4% quant a volum), tot i que encara presenta una demanda inferior. Així, a Alemanya, la demanda continua a la baixa (-1,7%), però amb un increment anual de l'import monetari d'un 12,2%. Al contrari, a final d'any a Suïssa es recupera la demanda (15,9%) i continua en xifres positives l'import recapitat (14,5%).

Taula 10. Indicadors de la ramaderia

Carn sacrificada en els escorxadors (tones)	Darrera dada 2014		Variació interanual (%)	
Bestiar boví	gener-desembre	2.316	↘	-5,9
Bestiar oví	gener-desembre	1.684	↘	-6,9
Bestiar cabrum	gener-desembre	19	↘	-75,3
Bestiar porcí	gener-desembre	3.835	→	-1,1
Bestiar equí	gener-desembre	13	↘	-40,5
Aus	gener-desembre	3.456	↘	-24,4

Font: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

Ramaderia

En els escorxadors de les Illes Balears, les tones sacrificades de tots els tipus de bestiar disminueixen durant tot l'any en termes interanuals, i també la carn sacrificada d'au, segons dades del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient. Entre la carn que més es demana, destaca la disminució de la d'au, amb 1.118 tones menys que un any enrere (-24,4%), i la de bestiar oví és de 125 tones menys (-6,9%), una quantitat semblant a la reducció de bestiar boví (146 tones menys, un -5,9%). També cal destacar la reducció de 42 tones de carn de bestiar porcí (-1,1%) que es produeix el 2014. Si es compara amb l'evolució de la demanda total nacional de l'any 2014, destaca la disminució de carn de bestiar oví (-4,9%) i de bestiar boví (-0,6%), mentre que augmenta el nombre de tones demandades de carn d'au (10,7%) i de bestiar porcí (4,8%).

Segons dades del Fons Espanyol de Garantia Agrària, els

lliuraments de llet de les Balears des de l'abril del 2014, mes d'inici de la campanya 2014-2015, fins al desembre assoleixen la xifra de 39.500 tones, la qual cosa representa un descens d'un 0,1%, prop de 58 tones, respecte de la campanya anterior. En canvi, per al conjunt de l'Estat els lliuraments de llet augmenten un 4,4% interanual. Pel que fa al preu mitjà ponderat, a les Illes Balears passa de 0,345 euros per litre l'abril del 2014 a 0,355 euros per litre el desembre del 2014, i se situa per damunt de la mitjana nacional (0,344 €/l), fet que es produeix des de l'octubre passat.

Pesca

El nombre d'afiliats en el sector pesquer és de 628 treballadors el desembre del 2014, i disminueix un 1,6% respecte de l'any 2013. El signe negatiu en l'afiliació és present en les illes, però més en el cas de Menorca (-3,4%) i les Pitiüses (-3,6%) que a Mallorca (-0,7%).

Taula 11. Afiliació a la Seguretat Social en el sector pesquer

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	desembre	628	→	-1,6
Mallorca	desembre	437	→	-0,7
Menorca	desembre	84	↘	-3,4
Eivissa	desembre	76	↘	-2,6
Formentera	desembre	31	↘	-6,1

Font: Ibestat (a partir de dades de la TGSS).

La producció pesquera declarada a les Illes Balears l'any 2014 és de 3.360 tones, amb un valor en primera venda de 19,44 milions d'euros. En comparació de l'any anterior (3.520 tones i 20,66 M€), les dades representen una disminució d'un 4,5% en el pes de les captures i d'un 5,9% en el valor econòmic. Així, el preu mitjà de la producció total de peix es redueix un 1,5% (de 5,87 €/kg a 5,78 €/kg). Cal recordar que el preu mitjà del peix s'ha reduït any rere any des del 2008, llevat del repunt que marcà el 2012 (3,9%), en un decrement conjunt acumulat d'un 14,7%. Dins el grup de les espècies cares (llagosta, escamarlà, gamba, déntol, gall, etc.), només el jonquillo i el calamar han incrementat significativament el preu, mentre que la resta, en general, ha perdut valor. Així, el jonquillo ha pujat un 34% i es classifica dins les espècies que es venen per damunt de 20 euros. Destaca també la llampuga, que duplica el preu (7,7 €/kg), però el nombre de tones capturades durant el 2014 (77 t) disminueix a la meitat en comparació de les del 2013.

Les diferències entre les captures de l'any 2014 i les del 2013 es deuen bàsicament a causes ambientals i a la reducció de

la flota operativa de les Balears (317 embarcacions el 2014 davant 342 el 2013). Quant a la reducció del preu mitjà del peix, es deu a diferents factors, com ara la minva de 40 tones de gamba vermella no compensades amb un augment del preu. La gamba vermella és una espècie cara de la qual se'n capturen grans quantitats i que té una forta incidència en el conjunt de l'any i del sector. A més, el 2014 (com els anys 2012 i 2013) ha estat un bon any per a les espècies pelàgiques. Concretament, l'aladroc i la sardina sumen respectivament 366 i 216 tones capturades, cosa que abarateix el preu mitjà del peix, ja que es tracta d'espècies de baix valor econòmic. També cal considerar la llampuga, espècie de caràcter estacional, el preu de la qual havia patit sempre oscil·lacions anuals molt fortes, però des de l'any 2011 se'n limita el nombre de captures de les barques.

Finalment, cal destacar el cas del jonquillo, espècie també de caràcter estacional, la captura de la qual està regulada per un pla de gestió controlat per la Direcció General de Medi Rural i Marí i la Federació Balear de Confraries de Pescadors.

Taula 12. Indicadors de producció pesquera, 2014

			Variació interanual (%)			
Captures	Pes (kg)	Valor (€)	Pes (kg)		Valor (€)	
Aladroc	365.694	560.259	↘	-26,2	↘	-41,8
Sardina	215.850		↗	86,0		
Gerret	162.332		↗	13,9		
Rajades	147.894		↗	4,5		
Gamba vermella	141.265	3.577.334	↘	-25,1	↘	-14,4
Sorell	138.741		↗	5,5		
Lluç	118.300	575.663	↗	8,6	↗	14,6
Musclo	112.110		↘	-13,6		
Llagosta		1.325.547			↗	9,0
Calamar		1.147.366			↘	-18,2
Cap-roig		1.099.356			→	-1,0
Gall de Sant Pere		779.890			↘	-7,6
Moll vermell		567.202			↘	-6,1
Escamarlà		661.081			↗	34,1

Font: Direcció General de Medi Rural i Marí.

2 Indústria i energia

Taula 13. Creixement del VAB de la indústria i l'energia a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)															
Anual				Trimestral											
2011	2012	2013	2014	2012				2013 (p)				2014 (a)			
			(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
-1,4	-0,8	-1,1	-1,0	-0,8	-0,8	-0,7	-0,9	-0,8	-0,9	-1,3	-1,6	-1,8	-1,1	-0,9	-0,4

Font: Conselleria d'Economia i Competitivitat.

a: avanç. p: provisional.

Tot i que en els darrers mesos s'observa una millora en algunes magnituds, com ara l'afiliació a la Seguretat Social, la producció industrial o l'exportació de certes manufactures, el panorama general de la indústria continua descrivint una situació de feblesa. A les Illes Balears, la variació interanual del **valor afegit brut** (VAB) a preus constants del quart trimestre del 2014 del sector de la indústria i l'energia és d'un -0,4%, cinc dècimes per sobre del valor registrat en el tercer trimestre (-0,9%), i la variació del 2014, respecte del 2013, és d'un -1,0%. Juntament amb el de la construcció, és l'únic sector econòmic que mostra taxes negatives. D'altra banda, en el quart trimestre del 2014, el PIB de la indústria espanyola repunta fins al 2,1% interanual, sis dècimes percentuals més que la taxa del tercer trimestre. Si hom considera únicament la indústria manufacturera —que concentra aproximadament el 75,0% del PIB industrial—, la taxa interanual encara creix amb més vigor, situant-se en el 2,8%. La indústria espanyola, finalment, tanca el 2014 recobrant els valors positius i registra, respecte del 2013, una variació de l'1,5%.

EL VAB DEL SECTOR DE LA INDÚSTRIA I L'ENERGIA S'ACOSTA A L'ESTABILITZACIÓ.

A Espanya, d'acord amb la valoració del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme de l'Enquesta de conjuntura industrial, l'**indicador de clima industrial** continua la tendència a l'alça observada al llarg del darrer any. Tot i que les dades corresponents al mes de gener registren un saldo de -5,4 punts, aquest valor representa una millora de 4,7 punts en relació amb el mes de gener del 2014, que s'explica, fonamentalment, per l'augment dels tres indicadors parcials, especialment els relatius a les expectatives de producció, que avancen 10,0 punts percentuals, i la cartera de comandes, que augmenta en 3,9 punts.

Els **indicadors de confiança empresarial** de les Illes Balears corresponents al primer trimestre d'enguany revelen que el

12,5% dels gestors de les empreses del sector de la indústria valoren de manera favorable la marxa del negoci durant el quart trimestre del 2014, mentre que més d'una tercera part dels enquestats (37,5%) ho fan de forma desfavorable. El balanç de situació sectorial empitjora lleugerament respecte del trimestre anterior i queda en -25,0 punts, molt allunyat del saldo mitjà de tots els sectors econòmics (-16,8 punts), encara que, en relació amb la valoració d'un any enrere, el saldo del trimestre actual millora 16,1 punts.

Quant a les expectatives per a aquest trimestre, el primer del 2015, la indústria reflecteix una de les pitjors valoracions de tots els sectors. El 10,7% de les respostes consideren que la marxa del negoci serà favorable i el 41,1% que serà desfavorable. Així, el balanç d'expectatives queda en -30,4 punts, molt més negatiu que el saldo mitjà de la resta de sectors econòmics (-23,0 punts). D'altra banda, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del sector roman estable (116,3 punts) i durant el primer trimestre registra, respecte del mateix del 2014, un augment de la confiança empresarial d'un 9,7%, per la qual cosa se situa 2,9 punts percentuals per sobre de la confiança mostrada per tots els sectors econòmics.

El sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears té el desembre del 2014 18.779 afiliats al règim general de la **Seguretat Social** i 5.374 al d'autònoms, en total 24.153 cotitzadors. Aquests valors representen, respecte del desembre del 2013, un augment d'un 2,7% en el nombre total d'afiliats del sector. Aquest mes es guanyen afiliats tant en el règim general (un 2,7% interanual) com en el d'autònoms (un 2,8%). La indústria manufacturera de l'arxipèlag, activitat predominant del sector atès que agrupa gairebé el 80,0% dels cotitzadors, guanya un 3,4% d'afiliats. Per contra, l'activitat de subministrament d'energia, gas i aire condicionat registra la reducció més marcada (-3,3%).

En termes percentuals, el principal increment de l'ocupació es produeix a Eivissa (16,8%). També Mallorca presenta una variació interanual positiva (2,9%) i és l'illa on es concentren la majoria dels nous cotitzadors. En canvi, perden afiliats

Menorca (-6,0%) i Formentera (-3,3%), amb una incidència especial en el sector del subministrament d'aigua, sanejament i residus, que perd gairebé dues tercers parts dels afiliats.

Taula 14. Indicadors de la indústria i l'energia

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	gener	450.597	→	0,1
Índex de producció industrial ¹	desembre	85,15	↗	2,9
Ocupats totals a indústria i energia	desembre	24.153	↗	2,7
Assalariats	desembre	18.779	↗	2,7
Autònoms	desembre	5.374	↗	2,8
Ocupats segons activitats	desembre	24.153	↗	2,7
Indústries extractives	desembre	316	→	-1,3
Indústries manufactureres	desembre	18.958	↗	3,4
Energia elèctrica, gas i aigua	desembre	4.879	→	0,3
Mallorca				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	gener	352.633	→	-0,6
Ocupats segons activitats	desembre	19.150	↗	2,9
Indústries extractives	desembre	250	↘	-7,7
Indústries manufactureres	desembre	14.576	↗	4,0
Energia elèctrica, gas i aigua	desembre	4.324	→	0,1
Menorca				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	gener	35.304	↘	-2,4
Ocupats segons activitats	desembre	3.029	↘	-6,0
Indústries extractives	desembre	14	↗	40,0
Indústries manufactureres	desembre	2.893	→	-1,6
Energia elèctrica, gas i aigua	desembre	122	↘	-55,1
Pitiüses				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	gener	62.659	→	0,1
Ocupats segons activitats	desembre	1.939	↗	16,0
Indústries extractives	desembre	52	↗	33,3
Indústries manufactureres	desembre	1.456	↗	6,9
Energia elèctrica, gas i aigua	desembre	431	↗	59,6

Font: INE, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia.

¹ La variació és de la cicle-tendència T^*_{t-12} (%).

Indústria

La **producció industrial** de les Illes Balears continua a l'alça per quart mes consecutiu. Al desembre, la taxa de variació interanual de l'índex (IPI) creix un 4,1 %, gairebé quatre punts percentuals per sobre del valor registrat al mes de novembre. La taxa espanyola es recupera significativament i avança un 2,1 % interanual. A l'arxipèlag, per destinació econòmica dels béns, destaquen els importants augments dels intermedis (22,4%) i dels d'equip (21,6%). En canvi, retrocedeixen de

manera important tant els béns de consum durador (-12,1 %) com els de consum no durador (-5,9%). Considerant la variació mitjana del 2014 respecte del 2013, a les Balears la producció industrial cedeix tres dècimes (-0,3 %), mentre que a Espanya creix un 1,4%.

LA PRODUCCIÓ INDUSTRIAL DE LES ILLES BALEARS CONTINUA A L'ALÇA PER QUART MÉS CONSECUTIU.

La millora de la **xifra de negoci de la indústria** de les Illes

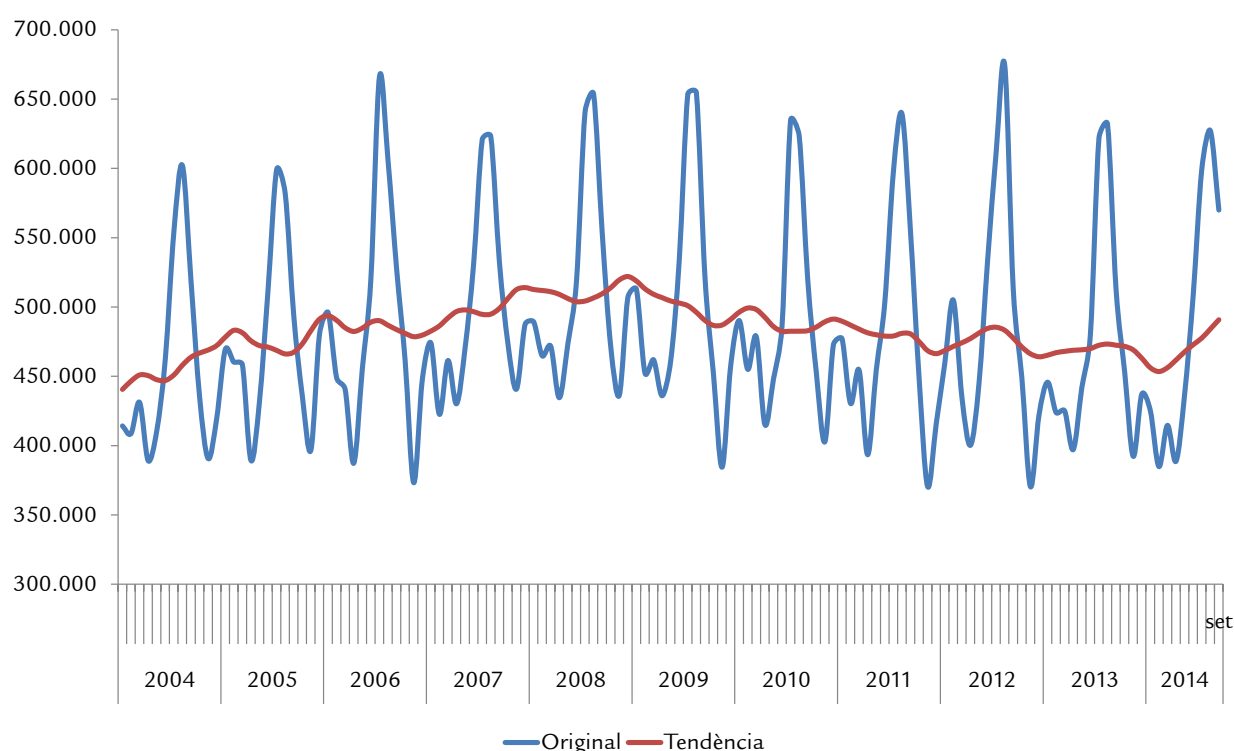
Balears es confirma durant el darrer trimestre del 2014; així i tot, és insuficient per evitar el tancament de l'exercici amb un valor negatiu. La variació interanual de l'índex de la xifra de negoci de la indústria del mes de desembre a les Balears és d'un 2,6%, que és el mateix valor que es registra en el conjunt de l'Estat. A l'arxipèlag, la variació mitjana de tot el 2014, respecte del 2013, és d'un -8,7% i, després del de les Canàries (-27,3%), es tracta del decreixement més accentuat. En canvi, en el conjunt de l'Estat, la facturació de les empreses industrials tanca l'exercici amb un augment d'un 0,9%.

Els **preus industrials** a les Balears, després de mantenir-se alts durant gairebé tot el 2014, al desembre registren una important disminució interanual (-8,2%), que és la més pronunciada de l'Estat després de la de les Canàries (-14,5%). A Espanya, la taxa interanual continua a la baixa i queda en

un -3,7%. Aquest mes, com en els precedents, a les Balears no s'observen fluctuacions importants en les diferents destinacions econòmiques dels béns, llevat de l'energia, que varia un -14,0% interanual. Finalment, la variació de la mitjana de tot el 2014, respecte del 2013, reflecteix el comportament a l'alça que ha tingut de mitjana aquest indicador a les Balears amb un 1,6%, mentre que a Espanya és d'un -1,3%.

D'altra banda, durant el mes de desembre l'**entrada de comandes** del sector industrial de l'arxipèlag presenta una pujada interanual moderada (0,9%), que se suma a la dels dos mesos anteriors. Això no obstant, el nombre de comandes de tot el 2014 cau un 8,7% anual. A Espanya la taxa interanual del desembre continua amb registres positius (1,0%) i la variació mitjana del 2014 creix un 1,8%.

Gràfic 7. Energia elèctrica mensual demandada a les Illes Balears (MWh)

Font: Ibestat i elaboració pròpia.

Energia

Al mes de gener, la **demanda d'energia elèctrica** en el conjunt de l'arxipèlag és de 450,6 gigawatts, la qual cosa representa un increment intermensual d'un 8,3% i interanual d'un 5,9%. L'augment és general a totes les illes, encara que, en termes percentuals, destaca el de Formentera (28,4%), seguit del d'Eivissa, amb un augment interanual d'un 10,4%. Mallorca (5,1%) i Menorca (5,5%) registren increments més moderats.

Tenint en compte la demanda acumulada al llarg de tot el 2014, la variació respecte de l'any precedent és d'un -1,4% en el conjunt de la comunitat autònoma. La demanda elèctrica minva a totes les illes, llevat d'Eivissa, on augmenta un 2,1% respecte del 2013. Continuant amb les dades acumulades i en termes percentuals, la disminució més significativa correspon a Formentera (-7,1%), mentre que Mallorca i Menorca redueixen el consum elèctric interanual un -1,9% i un -2,2%, respectivament.

Balança comercial

Al mes de desembre s'interromp la progressió a l'alça de les vendes a l'exterior observada al llarg dels sis mesos precedents. Aquest mes, el valor total de les **exportacions** (65,5 milions d'euros) es redueix, en termes interanuals, un 19,5%, i el de les importacions (97,6 milions) s'incrementa un 16,4%. Així, la taxa de cobertura del mes queda en el 67,1%.

LES EXPORTACIONS DEL 2014, AMB UNA FACTURACIÓ DE 952,4 MILIONS D'EUROS, AUGMENTEN UN 14,2 %.

Comparant les dades acumulades del 2014 amb les del 2013, les exportacions, amb una facturació de 952,4 milions d'euros, creixen un 14,2%, i les importacions (1.447,8 milions d'euros), un 4,6%. La taxa de cobertura del període millora sensiblement i queda en el 65,8%, més de cinc punts percentuals superior a la del 2013.

Durant el 2014 i en relació amb el 2013, el valor facturat a l'estranger pels productes de la indústria manufacturera (700,8 milions d'euros) augmenta més d'una cinquena part (21,4%) i representa el 73,6% del total exportat. Com ja hem apuntat en publicacions anteriors, les manufactures que tradicionalment han exportat les Balears continuen perdent força, si bé encara representen un volum de facturació important. La indústria del cuir i, més específicament, la del calçat il·lustren a la perfecció l'afirmació anterior. Al llarg del 2014 facturen conjuntament un 20,2% menys (en total 102 milions d'euros, dels quals 95,0 pertanyen a calçat), però continuen sent una de les principals partides exportadores. Els perfums i els cosmètics, amb una facturació de 30,1

milions d'euros, cedeixen més d'una quarta part (-25,9%) i, finalment, la joieria i la bijuteria (5,2 milions) minven un -10,9%.

En canvi, les partides que prenen el relleu de les anteriors són, fonamentalment, les corresponents a la indústria química (augmenta un 445,4% interanual, especialment pel creixement exponencial de les vendes de plàstics i productes de química orgànica) i a la indústria de l'alimentació (amb un 165,8% gràcies a l'exportació de sal per a alimentació i de productes lactis). Encara que no tant, també presenten increments de vendes destacables, sia en volum o en termes percentuals, els productes de la indústria de la fusta i el suro, els productes ceràmics i ciment, els mobles, les begudes —principalment el vi—, les especialitats farmacèutiques i els sabons i articles de neteja.

Els països pertanyents a la Unió Europea constitueixen el principal mercat dels productes de les Balears: en primer lloc, Alemanya (111,7 milions), seguida de França (101,8 milions), Itàlia (84,8 milions) i els Països Baixos (82,0 milions); a continuació, el Regne Unit (41,1 milions), Bèlgica (24,7 milions), Grècia (19,5 milions) i Suïssa (19,3 milions), i la resta de països queden a una distància considerable del primer grup.

A Espanya la taxa de cobertura comercial continua lleugerament per sobre del 90,0%. Al desembre, les exportacions augmenten un 5,7% interanual, i el valor total de les vendes espanyoles a l'exterior durant el 2014 —240 mil milions d'euros— augmenta un 2,5% respecte del 2013.

Taula 15. Principals béns industrials exportats des de les Illes Balears

Principals mercats exteriors ¹ (milers d'€)	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Calçat	gener-desembre	94.994,8	↘	-17,5
Alemanya	gener-desembre	16.346,3	↘	-12,3
França	gener-desembre	12.812,5	↘	-31,0
Itàlia	gener-desembre	12.408,4	↘	-27,7
Xina	gener-desembre	9.255,4	→	-1,2
Perfumeria i cosmètics	gener-desembre	30.416,5	↘	-25,0
Hong-Kong	gener-desembre	8.254,2	↗	8,7
Països i territoris no determinats	gener-desembre	5.041,8	↗	5,0
Regne Unit	gener-desembre	4.825,4	↘	-3,3
Països Baixos	gener-desembre	2.402,9	↘	-46,5
Pell i cuiro	gener-desembre	3.070,1	↘	-63,3
Vietnam	gener-desembre	2.470,1	↘	-29,7
Xina	gener-desembre	407,6	↘	-72,0
Marroc	gener-desembre	71,5	↗	36,5
Itàlia	gener-desembre	36,5	↗	327,9
Joieria i bijuteria	gener-desembre	5.196,4	↘	-10,9
França	gener-desembre	682,2	↘	-44,9
Hong Kong	gener-desembre	545,1	↗	147,4
Estats Units d'Amèrica	gener-desembre	411,2	↗	21,0
Itàlia	gener-desembre	391,8	→	0,8
Mobles	gener-desembre	7.175,2	↗	72,6
Mèxic	gener-desembre	3.149,4	↗	146,4
Maurici	gener-desembre	1.111,8		
Panamà	gener-desembre	790,7	↗	78,4
Emirats Àrabs Units	gener-desembre	521,2	↗	406,2
Total exportacions indústria manufacturera²	gener-desembre	700.838,0	↗	21,4
Total exportacions²	gener-desembre	952.405,5	↗	14,2

Font: ICEX, elaboració pròpia.

¹El total de cada un dels sectors no suposa la suma dels països que s'esmenten en aquesta taula.

²El "total exportacions" no suposa la suma dels sectors que s'esmenten en aquesta taula.

3 Construcció

Taula 16. Creixement del VAB de la construcció a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)																
Anual					Trimestral											
2010	2011	2012	2013	2014	2012				2013 (p)				2014 (a)			
			(p)	(a)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
-6,3	-4,4	-5,5	-5,4	-2,7	-4,8	-5,1	-5,7	-6,2	-6,1	-5,5	-5,2	-4,7	-4,1	-3,1	-2,3	-1,4

Font: Conselleria d'Economia i Competitivitat.

a: avanç. p: provisional.

El sector de la construcció a les Illes Balears surt de l'atonía en què entrà l'any 2008. Tot i que s'espera que el revifament dels indicadors avançats es reflecteixi enguany en el ritme d'activitat, la taxa de creixement del VAB del quart trimestre del 2014 encara roman per sota de zero (-1,4%). Tenint en compte les minves dels trimestres precedents, la construcció tanca l'any passat amb una variació anual d'un -2,7%. Els

nivells tan baixos que havien assolit els indicadors principals fan que els increments relatius que s'han produït els darrers mesos mostrin unes xifres significativament elevades. Així les coses, la previsió del sector per a enguany és positiva, gràcies al retorn de la construcció residencial, juntament amb les obres de millora dels establiments turístics i l'augment de les llicències municipals.

Taula 17. Indicadors de la construcció

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Assalariats	desembre	23.889	↗	16,9
Autònoms	desembre	13.111	↗	4,8
Contractes de treball	gener	5.456	↗	38,0
Certificats de final d'obra	desembre	36	↘	-72,1
Mallorca				
Assalariats	desembre	18.316	↗	18,0
Autònoms	desembre	10.194	↗	5,2
Contractes de treball	gener	3.778	↗	49,2
Menorca				
Assalariats	desembre	1.670	↗	15,8
Autònoms	desembre	1.115	↗	2,7
Contractes de treball	gener	283	↗	18,4
Pitiüses				
Assalariats	desembre	3.903	↗	12,1
Autònoms	desembre	1.802	↗	3,9
Contractes de treball	gener	1.395	↗	18,0

Font: Ibestat, OTIB, TGSS.

Malgrat la progressió positiva dels indicadors avançats de la construcció, les magnituds que recullen l'activitat passada del sector mantenen la inèrcia a la baixa. Així, el 2014 tanca amb un total de 1.248 certificats de final d'obra, dada que representa 1.342 edificis certificats a les Illes Balears. Aquestes xifres són les dades anuals més minses de la sèrie publicada per l'Ibestat, la qual s'inicià l'any 2000, i representa descensos d'un 15,3% i un 13,4%, respectivament, en relació amb el 2013. A més, el nombre d'habitatges de les

Illes Balears als quals s'expedeix el certificat d'acabament el 2014 és de 1.240, una tercera part menys que durant el 2013. Quant al valor de la liquidació de l'execució material de les obres, aquests habitatges sumen 255,9 milions d'euros, un 22,4% menys que l'any anterior. El consum de ciment és un indicador simultani al de l'activitat de la construcció, però es disposa de la informació relativa a les Illes Balears amb gairebé un any de retard. La darrera dada disponible permet calcular el total de ciment consumit el 2013, que és

de 250.000 tones, valor que representa sols una cinquena part del volum consumit el 2006. Un fet semblant passa en el conjunt estatal, on l'any 2013 el consum de ciment es redueix un 17,7% respecte del 2012.

L'aspecte en què es reflecteix més clarament el repunt de l'activitat de la construcció és el mercat laboral. L'afiliació a la Seguretat Social emmarcada en la construcció arriba el darrer dia de 2014 a 37.000 altes, un 12,3% més que el mateix dia del 2013. Aquest fet implica que gairebé s'enllaça un any d'augment i que la mitjana d'afiliació de tot el 2014 és un 4,7% superior a la del 2013. Al mes de desembre hi ha 23.889 treballadors en el règim general, mentre que la resta (13.113) són treballadors del règim especial d'autònoms. En ambdós casos es produeix un creixement important (un 16,9% i un 4,8%, respectivament). Quant a la desagregació per branques d'activitat, la construcció d'immobles i les activitats especialitzades de construcció acaparen pràcticament tota l'afiliació, i un altre cop en ambdós dos casos hi ha increments al llarg del 2014. Així, el 2014 l'afiliació de la branca 41 (construcció d'immobles) augmenta de mitjana un 6,4% respecte del 2013, i a les

activitats especialitzades de construcció (branca 43 de la CNAE 2009) augmenta un 3,9%. El revifament també s'estén a cada illa, amb una taxa interanual superior a les dues xifres tant a Mallorca com a Menorca. El nombre de centres de treball de la construcció segueix el mateix camí ascendent i en el darrer mes del 2014 s'incrementa d'un 4,9% interanual, la qual cosa deixa l'increment mitjà anual en un 1,3%. Quant al nombre de contractes signats, el 2014 es formalitzen un 18,1% més de noves relacions laborals respecte del 2013 i el nombre de contractes queda en 36.441. Les dades de l'EPA confirmen les conclusions extretes dels registres administratius. El 2014 el nombre mitjà d'ocupats en la construcció és de 40.900 a les Illes Balears, un 10,5% més que la mitjana del 2013. En canvi, en el conjunt estatal l'ocupació retrocedeix un 3,5%. L'augment de força laboral dedicada a la construcció ha reduït el nombre d'aturats del sector. Així, de conformitat amb les dades de l'EPA, el 2014 el nombre d'aturats disminueix un 10,7% de mitjana. Sembla que aquesta tendència es perllongarà durant el 2015, atès que els aturats registrats al gener i al febrer són una quarta part inferiors als de principi del 2014.

Taula 18. Indicadors avançats de la construcció

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T_{t-12} (%)	
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	desembre	127.921	↗	71,1
Nombre de projectes	desembre	536	↗	16,9
Nombre d'habitatges	desembre	113	↗	5,2
Llicències municipals d'obra (nombre d'habitatges)	setembre	70	↘	-16,6
Nombre de transaccions de sòl urbà	3r trim	138	↗	36,5
Licitació pública (milers d'€)	desembre	6.545	→	1,1
Mallorca				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	desembre	103.160	↗	69,4
Nombre de projectes	desembre	393	↗	10,7
Nombre d'habitatges	desembre	70	↗	5,4
Menorca				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	desembre	4	↗	63,5
Nombre de projectes	desembre	66	↗	19,8
Nombre d'habitatges	desembre	15	↗	179,6
Pitiüses				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	desembre	20.353	↗	47,8
Nombre de projectes	desembre	77	↗	37,5
Nombre d'habitatges	desembre	28	↘	-2,7

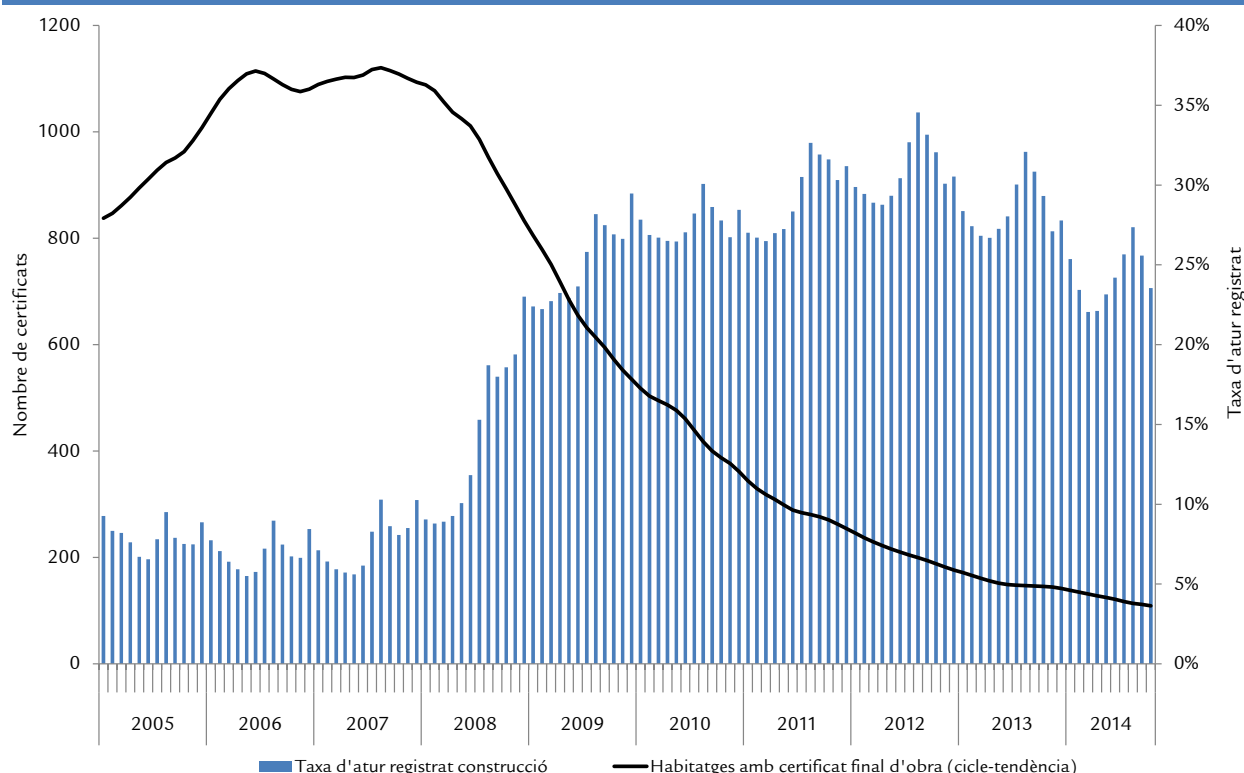
Font: COAIB, Ministeri de Foment, elaboració pròpia.

Dades deflactades amb l'Índex de preus de la construcció (base 2010).

La taula adjunta mostra alguns dels indicadors de la construcció que permeten avançar quina serà l'evolució a curt i mitjà termini. El nombre d'expedients visats pel Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears el 2014 és de 4.761, gairebé una desena part més que el 2013. L'augment és present a totes les illes i en especial a les Pitiüses (20,2%) i a Menorca (17,1%). El volum d'activitat que implicaran els projectes visats també creix, atès que el pressupost total d'aquests projectes arriba a 659,8 milions d'euros, un 36,0% més que els de l'any anterior. En aquest augment cal destacar els projectes de caire residencial, el pressupost dels quals s'estira un 15,3%, però sobretot els relacionats amb el turisme, que s'intensifiquen un 76,3%. Aquestes dues tipologies abasten tres quartes parts dels pressuposts dels projectes, a

les quals se sumen els projectes d'oficines i els comercials, amb un creixement de gairebé un 40%. Les llicències d'obra atorgades pels ajuntaments en els tres primers trimestres del 2014 sumen un total de 834 habitatges, un 24,1% més que en el mateix període del 2013. Segons les dades del Ministeri de Foment, l'obra pública licitada a les Illes Balears el 2014 arriba a 177,3 milions d'euros, un -9,9% respecte del 2013. El retrocés és a causa de la licitació en enginyeria civil (-16,7%), que no arriba a 129 milions d'euros, mentre que l'import de la licitació en edificació s'incrementa un 15,3%. Per agent contractant, les obres públiques licitades per l'Estat i la Seguretat Social a les Illes Balears s'incrementen un 46,0%, però les dels ens territorials decreixen un 20,7%.

Gràfic 8. Indicadors del sector de la construcció

Font: Ministeri de Foment, SOIB, TGSS, elaboració pròpia.

4 Serveis

Taula 19. Creixement del VAB del sector serveis a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)															
Anual				Trimestral											
2011	2012	2013	2014	2012				2013 (p)				2014 (a)			
		(p)	(a)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1,2	0,6	1,0	1,4	0,8	0,4	0,7	0,7	0,7	1,0	1,3	1,1	0,9	1,3	1,5	1,9

Font: Conselleria d'Economia i Competitivitat.

a: avanç. p: provisional.

En el quart trimestre del 2014, el **VAB del sector dels serveis** a les Illes Balears intensifica el ritme de creixement en relació amb els valors dels trimestres anteriors i la variació interanual és d'un 1,9%, quatre dècimes superior a la taxa del tercer trimestre (1,5%) i un dels registres més alts dels darrers anys. Aquest repunt també es reflecteix en la taxa de variació interanual del 2014, que registra, respecte de l'any precedent, un augment d'un 1,4%, la més alta d'ençà del 2009. A Espanya, també en termes interanuals, l'evolució del sector des de la perspectiva del PIB corregit d'efectes estacionals i de calendari, mostra en el quart trimestre un dinamisme superior al de les Balears. Així, la taxa interanual del PIB espanyol s'incrementa sis dècimes percentuals respecte de la del tercer trimestre (1,7%) i queda en el 2,3%. Per sectors, el comerç, el transport i l'hostaleria són les activitats amb l'aportació més elevada al PIB estatal dels serveis i també les que registren un dels increments interanuals més destacables (3,7%). També les activitats professionals i les activitats artístiques, recreatives i altres serveis registren avenços rellevants i situen la taxa interanual, respectivament, en el 4,8% i el 3,0%. Contràriament, les activitats financeres i d'assegurances continuen a la baixa i mostren un fort retrocés (un -4,6%). Finalment, l'Estat espanyol tanca l'exercici de 2014 amb un augment del PIB del sector dels serveis d'un 1,6% respecte del 2013.

EL VAB DEL SECTOR INTENSIFICA EL RITME DE CREIXEMENT I SITUA LA VARIACIÓ INTERANUAL EN UN 1,9%.

Al mes de desembre, hi ha 287.321 treballadors del sector dels serveis **afiliats a la Seguretat Social** a les Illes Balears, la qual cosa significa un creixement interanual d'un 3,4%. El sector, considerant tots els règims de cotització, guanya 9.340 afiliats. L'augment més significatiu en termes percentuals es produeix en el règim d'autònoms, amb un 3,8% (2.117 cotitzadors), mentre que els afiliats al règim general augmenten un 3,5% (7.225 afiliats). Les activitats de comerç

a l'engròs i al detall (1.677 nous afiliats), d'hostaleria (1.384) i les administratives i de serveis auxiliars (1.327) presenten, en valors absoluts, el creixement més elevat. També és destacable la millora de l'afiliació en les activitats sanitàries i de serveis socials (1.298) i en l'educació (1.258). En termes percentuals, a banda de les activitats assenyalades, són destacables un trimestre més els increments en les activitats immobiliàries (9,4%) i en les d'informació i comunicacions (8,3%). El contrapunt, el trobam en les activitats financeres i d'assegurances, que, tot i que suavitzen les baixades anteriors, perden un 1,3% d'afiliats, i en les activitats de les llars i de personal domèstic, que perden un 0,8% d'afiliats.

Totes les illes incrementen el nombre de cotitzants en els serveis, especialment Eivissa i Mallorca, que augmenten, respectivament, un 5,5% i un 3,2% interanual. En termes absoluts, Mallorca concentra gairebé el 80,0% de la nova afiliació (7.388 afiliats). Finalment, Formentera i Menorca presenten augments més moderats d'un 2,7% i un 1,3%, respectivament.

TANT L'ÍNDEX DE XIFRA DE NEGOCI COM EL D'Ocupació TANQUEN L'EXERCICI CONFIRMANT LA TENDÈNCIA POSITIVA.

Els **indicadors d'activitat del sector dels serveis** (IASS), tant l'índex de xifra de negoci com el d'ocupació, tanquen l'exercici confirmant la tendència positiva observada al llarg del darrer any i mig. Al desembre, l'indicador relatiu a la **facturació de les empreses** manté la forta progressió a l'alça dels darrers mesos del 2014 i situa la taxa de variació interanual en un 7,4%, vuit dècimes superior a la registrada al novembre, i és de bell nou la més alta de l'Estat. Aquest mes totes les comunitats autònomes milloren significativament i la taxa interanual espanyola (4,7%) creix dos punts percentuals per sobre del valor del novembre. A les Balears, la xifra de negoci de tot el 2014 s'incrementa un 5,0% respecte del 2013 i en el conjunt de l'Estat ho fa un 2,7%.

Pel que fa a la xifra de negoci, les activitats professionals, científiques i tècniques (18,9%) i les administratives i els serveis auxiliars (14,9%) són les que registren el creixement interanual més vigorós. També el comerç presenta un

valor interanual alt (7,9%). Finalment, el transport i l'emmagatzematge és l'única activitat que reflecteix un valor negatiu (-2,6%).

Taula 20. Indicadors dels serveis

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Afiliats a la Seguretat Social	desembre	287.321	↗	3,4
Mallorca	desembre	238.516	↗	3,2
Menorca	desembre	17.393	→	1,3
Pitiüses	desembre	30.694	↗	5,3
Índex xifra de negoci activitat dels serveis	desembre	82,26	↗	7,4
Transport i emmagatzematge	desembre	77,63	↘	-2,6
Hostaleria	desembre	35,99	↗	3,9
Informació i comunicacions	desembre	84,76	→	0,0
Activitats professionals, científiques i tècniques	desembre	155,01	↗	18,9
Activitats administratives i serveis auxiliars	desembre	77,05	↗	14,9
Matriculació d'automòbils de turisme per a lloguer (inclou tot terrenys) ¹	gener	158	↘	-42,9

Font: ANFAC, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia.

¹ Variació interanual del cicle-tendència.

L'altre indicador d'activitat del sector, l'**índex d'ocupació**, continua en un nivell alt, si bé durant els darrers mesos les taxes de creixement són més moderades que les dels mesos d'estiu. Al desembre, l'índex registra a l'arxipèlag una variació interanual d'un 2,3%, i a Espanya, d'un 1,8%. A les Balears, la variació mitjana del 2014 respecte de l'any anterior és d'un 3,3%, la més alta de l'Estat, que també tanca l'exercici amb

un valor positiu (1,1%).

L'ocupació augmenta significativament en les activitats administratives i serveis auxiliars (4,1%) i de manera més moderada en les altres activitats del sector, entre les quals destaquen el comerç i l'hostaleria, ambdues amb un creixement interanual d'un 2,8%.

4.1. Comerç

Taula 21. Indicadors del comerç

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
IASS (volum de negoci) - Comerç	desembre	98,58	↗	7,9
Índex de vendes al detall ¹	desembre	100,05	↗	9,4
Índex d'ocupació del comerç al detall	desembre	98,02	→	1,6
Afiliats a la SS activitat comerç i reparació	desembre	65.783	↗	2,6
Mallorca	desembre	60.369	↗	2,6
Menorca	desembre	5.933	→	1,6
Pitiüses	desembre	7.463	↗	2,8

Font: Ibestat, INE, TGSS.

¹ Preus constants de 2010.

D'acord amb els indicadors d'activitat del sector dels serveis (IASS) de les Illes Balears, durant el mes de desembre la **xifra de negoci** del sector del comerç s'incrementa gairebé

un 8,0% respecte del mateix mes del 2013. Aquest valor queda apreciablement per sobre de la taxa interanual espanyola, que aquest mes també registra una acceleració

destacable (5,5%). A les Balears, al llarg del 2014, les taxes de variació han seguit una trajectòria ascendent, i en el darrer quadrimestre es registren les més elevades de l'any. L'exercici es tanca amb una variació mitjana d'un 4,6% respecte del 2013, 1,4 punts percentuals més alta que el registre espanyol (3,2%). A l'arxipèlag, l'**índex d'ocupació** en el comerç continua la progressió a l'alça i al desembre situa la taxa de variació interanual en un 2,8%, el valor més alt de l'any. A Espanya també es manté estable i la variació repeteix el valor del novembre (1,5%). Finalment, la variació mitjana del 2014, comparada amb la del 2013, és d'un 2,1% a les Illes Balears i d'un 0,4% a Espanya.

ELS ÍNDEXS D'ACTIVITAT DEL COMERÇ CONTINUEN LA PROGRESSIÓ A L'ALÇA.

Durant el mes de desembre, la facturació de les empreses de **comerç al detall** a les Illes Balears repunta amb força i l'índex (ICD) registra una taxa de variació interanual d'un 9,4%, la més elevada de l'Estat i una de les més altes de la sèrie disponible per a les Illes Balears. També la taxa estatal, després de tres mesos de recuperació moderada, reflecteix un repunt significatiu (5,4%). A l'arxipèlag la facturació de l'exercici de 2014 es tanca amb una variació mitjana d'un 3,2% en relació amb el 2013 i a Espanya d'un 0,9%.

A les Balears, l'ocupació en el sector continua en un nivell alt. Tot i que cedeix set dècimes percentuals respecte del valor del novembre, la variació interanual de l'índex general del desembre queda en un 1,6%. En el conjunt de l'Estat l'índex d'ocupació es manté en els valors dels darrers mesos (0,8%). Finalment, la variació de la mitjana del 2014, respecte de l'any anterior, és d'un 1,8% a les Balears i d'un 0,1% a Espanya.

Els resultats dels **indicadors de confiança empresarial** corresponents al primer trimestre d'enguany revelen que l'11,0% dels gestors de les empreses del sector del comerç valoren de forma favorable la marxa del negoci durant el quart trimestre del 2014 i que el 28,8% ho fan de forma desfavorable. La diferència entre els dos percentatges, el

balanç de situació, se situa en -17,8 punts, lleugerament per sota de la mitjana de tots els sectors (-16,8 punts) i gairebé 4,0 punts millor que el balanç del comerç d'un any enrere (-21,7 punts).

Pel que fa a les expectatives per a aquest trimestre, el 9,6% dels gestors enquestats consideren que la marxa del negoci serà favorable —la mitjana de tots els sectors econòmics és de l'11,1%— i el 35,6% creuen que serà desfavorable, una mica més pessimista que l'expectativa mitjana de tots els sectors (34,1 punts). El balanç d'expectatives, per tant, és negatiu (-26,0 punts), i, si bé és sensiblement més optimista que el transport i hostaleria i la indústria, queda allunyat del saldo mitjà de tots els sectors econòmics (-23,0 punts). En qualsevol cas, és 4,0 punts més optimista que les expectatives reflectides en el primer trimestre del 2014. Finalment, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del comerç creix més moderadament que el de la resta de sectors econòmics. Aquest trimestre, en termes interanuals, el comerç avança un 2,3%, mentre que la variació mitjana de tots els sectors se situa en un 6,8%.

L'ÍNDEX DE CONFIANÇA EMPRESARIAL HARMONITZAT DEL COMERÇ CREIX MÉS MODERADAMENT QUE EL DE LA RESTA DE SECTORS ECONÒMICS.

El desembre del 2014, el sector del comerç a les Illes Balears té 65.783 **treballadors en alta laboral a la Seguretat Social**, els quals es desagreguen en 47.401 assalariats i 18.382 treballadors d'alta al règim d'autònoms. En conjunt, respecte del mateix mes del 2013, es produeix un increment d'un 2,6% en el total d'afiliats. Totes les illes guanyen afiliació i, en termes interanuals, l'avanç és més significatiu a Eivissa (2,8%) i a Mallorca (2,6%). Considerat en valors absoluts, Mallorca concentra més del 80,0% dels nous cotitzants. En el conjunt de l'arxipèlag, les activitats corresponents en el comerç al detall absorbeixen la meitat (50,1%) dels nous afiliats al comerç i creixen un 2,0% interanual. Finalment, en el comerç a l'engròs i en la venda i reparació de vehicles l'afiliació creix un 3,8% i un 4,2%, respectivament.

4.2. Turisme. Hostaleria

Taula 22. Establiments turístics a les Illes Balears

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Pernoctacions	des	196.603	↘	-11,0	gen-des	62.710.808	↘	-3,7
Establiment hotel·ler	des	164.756	↘	-15,3	gen-des	52.285.438	↘	-3,9
Apartament turístic	des	24.761	↗	23,1	gen-des	9.688.122	↘	-3,4
Rural	des	7.086	↗	14,3	gen-des	737.248	↗	9,1
Viatgers	des	53.181	↘	-11,1	gen-des	9.999.578	→	-1,3
Establiment hotel·ler	des	46.741	↘	-14,5	gen-des	8.446.341	→	-1,4
Apartament turístic	des	4.068	↗	24,5	gen-des	1.388.409	↘	-2,3
Rural	des	2.372	↗	25,1	gen-des	164.828	↗	8,8
Estada Mitjana	des	3,7	→	0,1	gen-des	6,3	↘	-2,4
Establiment hotel·ler	des	3,5	→	-1,0	gen-des	6,2	↘	-2,6
Apartament turístic	des	6,1	→	-1,1	gen-des	7,0	→	-1,2
Rural	des	3,0	↘	-8,7	gen-des	4,5	→	0,2

Font: Ibestat.

El 2014 el perfil de l'ocupació turística mostra un canvi en la composició respecte de campanyes precedents. Així, el nombre de passatgers que arriben a les Balears per via aèria s'incrementen un 2,7% anual i gairebé s'arriba a 16 milions de persones, tal com es comenta en l'apartat dedicat al transport. Aquesta evolució es reflecteix en el nombre de turistes que pernocten a les Illes Balears, que s'incrementa un 4,0% i arriba a 13,6 milions de visitants en el conjunt del 2014. En canvi, el nombre de viatgers que escullen un establiment turístic reglat és inferior al de l'any 2013, i sols el turisme rural aconsegueix millorar les pernoctacions i mantenir l'estada mitjana. Aquest comportament està molt influït per l'evolució de Mallorca, ja que Menorca i les Pitiüses presenten un comportament dispar.

L'any 2014 el nombre de **pernoctacions** en establiments turístics és de 62,7 milions de nits, la qual cosa representa un descens d'un 3,7% anual. La disminució més forta es produeix en els hotels, que, amb el 83% de les pernoctacions, presenten un retrocés d'un -3,9%. El turisme nacional retrocedeix un 10,2%, i el turisme britànic (-9,1%) i l'alemany (-2,3%) també contribueixen en negatiu. El darrer mes del 2014, en plena temporada baixa, els resultats dels establiments hotelers mantenen la tònica negativa i la facturació en nombre de nits cau un 15,3%. Quant als apartaments turístics, el 2014 es perd la xifra de 10 milions de pernoctacions assolides el 2013, la qual cosa suposa un descens d'un 3,4%. Aquesta vegada les nits gaudides per espanyols (4,4%) compensen el descens internacional (-4,2%). En aquest segon cas, els viatgers amb origen al Regne Unit gaudeixen de més nits (2,1%) que els de l'any 2013, mentre que els de procedència alemanya

les redueixen un 14,4%. Contràriament que en hotels i apartaments, les pernoctacions en turisme rural mantenen el dinamisme de campanyes anteriors i s'incrementen un 9,1% el 2014, malgrat que el pes sobre el total just sobrepassi el punt percentual.

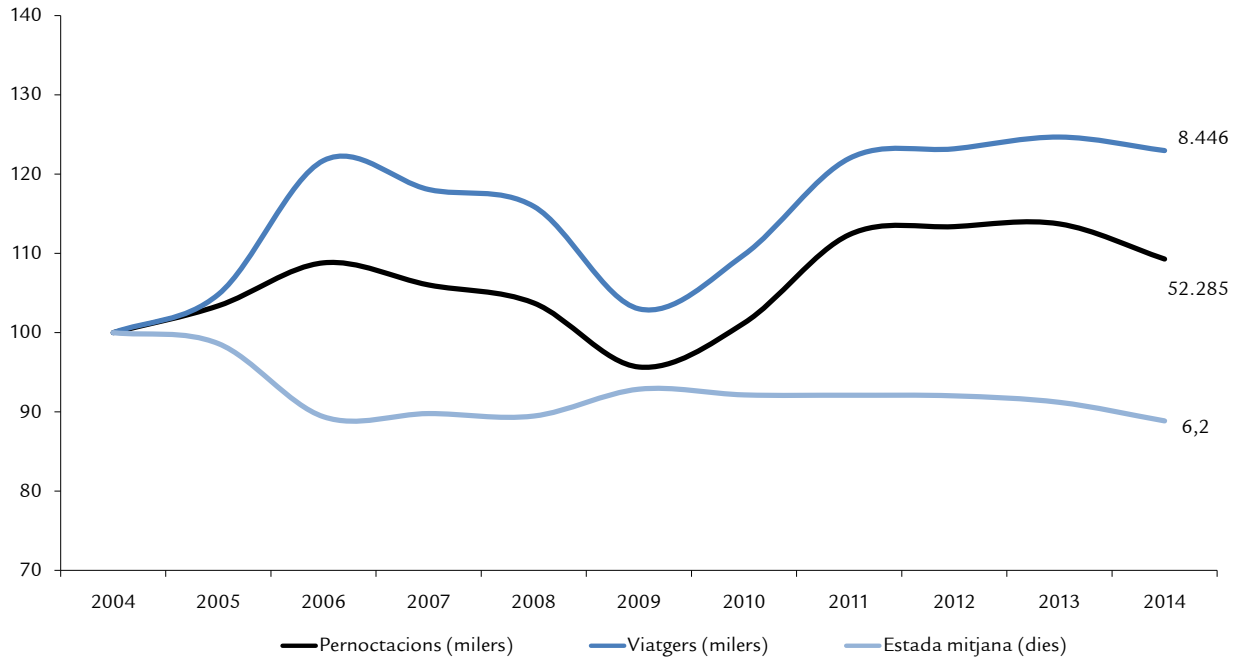
EL NOMBRE DE PERNOCTACIONS TOTALES DISMINUEIX TANT ALS HOTELS COM ALS APARTAMENTS TURÍSTICS.

El nombre de **viatgers** que pernoctaren a les Illes Balears al 2014 apunta la mateixa tendència a la baixa, si bé amb descensos més suaus. Així, els viatgers que escolliren un establiment hotel·ler disminueixen un 1,4% respecte del 2013, amb 8,4 milions de persones. El turisme espanyol mostra una evolució paral·lela al nombre de nits i cedeix un 8,1% anual, mentre que els residents a l'estranger mantenen el nivell de l'any anterior (-0,3%). Per nacionalitats, es manté la xifra de 2,9 milions de viatgers alemanys (-0,6%), però els britànics es redueixen un 3,2%. La progressió dels viatgers en apartaments turístics també presenta una senda descendent respecte del 2013 (-2,3%). Tal com succeïa amb les pernoctacions, el nombre de clients d'origen espanyol en els apartaments de les Balears creix un 5,4% anual. Els viatgers estrangers mostren un descens que en termes relatius és d'un 3,4%, sobretot a causa del retrocés dels alemanys (-11,7%). Els britànics que el 2014 escolliren un apartament per gaudir de la seva estada a les Balears sumen més de mig milió, un 2,1% més que l'any anterior. Finalment, els clients de turisme rural, tot i que encara representen una minoria en el total de viatgers, evolucionen de forma favorable i en el conjunt de l'any passat augmenten un 8,8%.

Una disminució en el nombre de pernoctacions més forta que la registrada en els viatgers redueix l'estada mitjana del 2014 un 2,4% i passa a ser de 6,3 dies. En el cas dels hotels, cada viatger hi pernocta de mitjana 6,2 dies, la qual cosa representa una reducció en la durada de l'estada d'un 2,6% respecte del 2013. En el cas dels apartaments turístics,

l'estada queda exactament en una setmana, tot i que presenta un escurçament d'un 1,2%. El viatger que s'allotja en establiments de turisme rural opta per un nombre de nits inferior al dels allotjaments anteriors (4,5 dies), però es manté la mateixa ràtio que la de l'any 2013 (0,2%).

Gràfic 9. Pernoctacions, viatgers i estada mitjana a hotels de les Illes Balears.
Acumulat anual (Índex 2004=100)

Font: Ibestat, elaboració pròpia.

En el gràfic anterior es reflecteix la reducció del nombre de pernoctacions i de viatgers que ha tingut lloc en els establiments hotelers el 2014, amb un descens més intens

en el primer cas que en el segon. Malgrat això, els resultats d'aquesta campanya mantenen el nivell assolit des del 2011.

Taula 23. Establiments turístics per illes

	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Mallorca								
Pernotacions								
Establiment hotel·ler	des	149.738	↘	-12,9	gen-des	40.492.189	↘	-4,3
Apartament turístic	des	23.607	↗	22,9	gen-des	5.658.274	↘	-6,7
Rural	des	6.525	↗	15,6	gen-des	618.019	↗	8,0
Viatgers								
Establiment hotel·ler	des	39.937	↘	-13,6	gen-des	6.410.562	↘	-2,2
Apartament turístic	des	3.847	↗	29,4	gen-des	763.388	↘	-6,1
Rural	des	2.083	↗	30,4	gen-des	134.058	↗	5,8
Estada mitjana (dies)								
Establiment hotel·ler	des	3,7	➡	0,7	gen-des	6,3	↘	-2,2
Apartament turístic	des	6,1	↘	-5,0	gen-des	7,4	➡	-0,6
Rural	des	3,1	↘	-11,4	gen-des	4,6	↗	2,1
Menorca								
Pernotacions								
Establiment hotel·ler	4t trim	268.306	↗	5,3	gen-des	3699490	↗	3,5
Apartament turístic	4t trim	63.474	↗	25,6	gen-des	1525880	↘	-2,7
Viatgers								
Establiment hotel·ler	4t trim	43.521	↗	16,9	gen-des	557.432	↗	6,1
Apartament turístic	4t trim	8.013	↗	30,9	gen-des	217.423	➡	-1,3
Estada mitjana (dies)								
Establiment hotel·ler	4t trim	6,2	↘	-9,9	gen-des	6,6	↘	-2,5
Apartament turístic	4t trim	7,9	↘	-4,0	gen-des	7,0	➡	-1,4
Pitiüses								
Pernotacions								
Establiment hotel·ler	4t trim	648.536	↗	2,0	gen-des	8084704	↘	-5,1
Apartament turístic	4t trim	135.809	↘	-16,2	gen-des	2503967	↗	4,6
Viatgers								
Establiment hotel·ler	4t trim	110.979	↗	4,7	gen-des	1.478.304	➡	-0,5
Apartament turístic	4t trim	17.729	↘	-15,2	gen-des	407.599	↗	5,3
Estada mitjana (dies)								
Establiment hotel·ler	4t trim	5,8	↘	-2,5	gen-des	5,5	↘	-4,6
Apartament turístic	4t trim	7,7	➡	-1,1	gen-des	6,1	➡	-0,7

Font: INE i Ibestat.

La caiguda en el nombre de pernoctacions es reparteix de forma desigual entre les diferents illes. Per una part, a **Mallorca** disminueix el nombre de nits facturades tant per part dels establiments hotelers (-4,3%) com dels apartaments turístics (-6,7%). Per origen, el turisme de caire domèstic presenta un descens d'un 11,1%, i també es redueix el nombre de nits facturades pels hotels als viatgers dels principals països emissors, com ara Alemanya (-2,1%) i el Regne Unit (-12,6%). No obstant això, el menor nombre de pernoctacions té lloc tant per una reducció de l'estada mitjana (-2,2%) com per una minvament en el nombre de viatgers

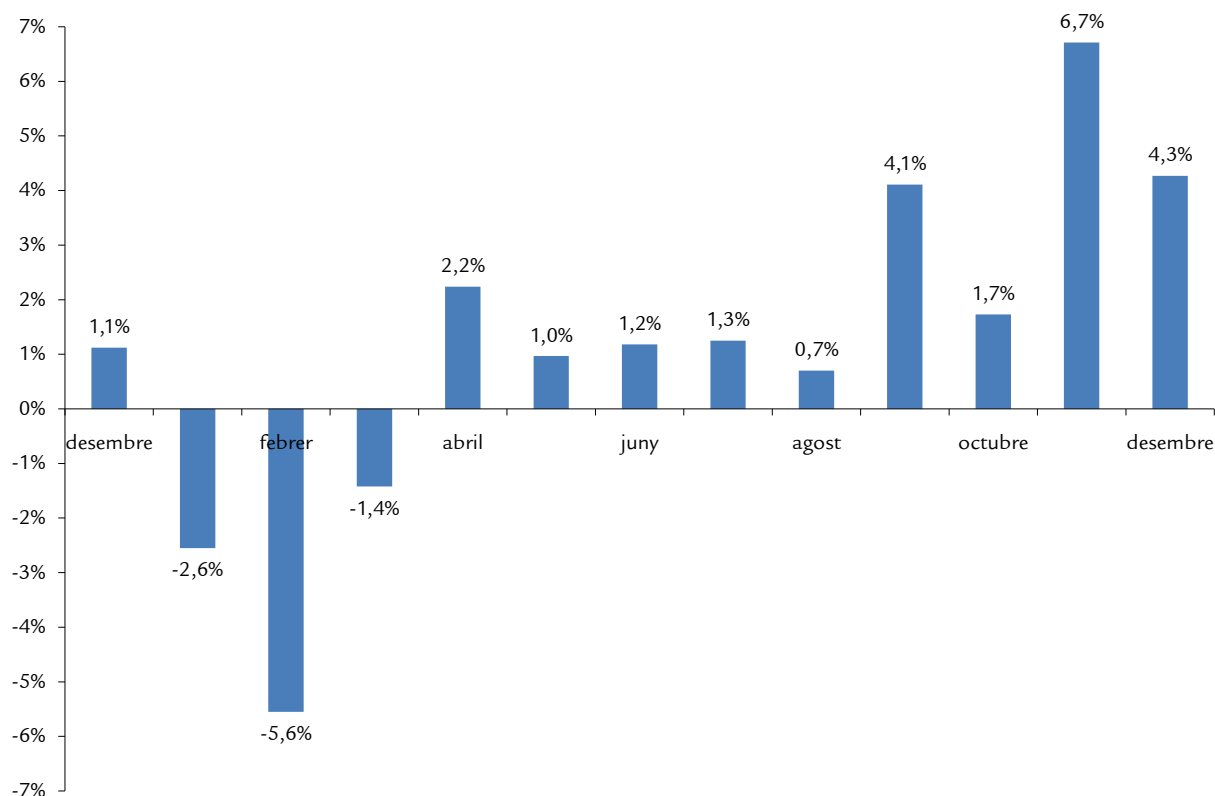
allotjats en hotels (-2,2%). En aquesta illa els apartaments turístics mostren uns resultats encara més negatius que els dels hotels. Així, les pernoctacions (-6,7%) es redueixen a un ritme semblant al dels viatgers (-6,1%), però l'increment dels residents a Espanya (34,3%) compensa en part la caiguda internacional (-8,0%). **Menorca** és l'única illa on els establiments hotelers milloren durant el 2014 els resultats del 2013 i el nombre de viatgers augmenta un 6,1%. Aquest revifament és gràcies als residents a l'estranger (11,3%), atès que els espanyols redueixen la seva presència un 4,7%. Així, a l'illa més septentrional de l'arxipèlag té lloc un increment

important de les nits gaudides per britànics (20,1%), fet que compensa les reduccions d'altres mercats i deixa el total de pernoctacions hoteleres un 3,5% per sobre dels registres del 2013. En canvi, els apartaments menorquins empitjoren els registres del 2013 (les pernoctacions es redueixen un 2,7% i els viatgers un 1,3%). A les **Pitiüses**, al llarg de l'any passat s'escurça l'estada mitjana en els establiments hotelers (-4,6%), cosa que redueix el nombre de pernoctacions totals

(-5,1%), malgrat que es manté el de viatgers (-0,5%). Quant als apartaments turístics a Eivissa i Formentera, el dinamisme dels residents a l'estranger (7,2%) compensa les caigudes del mercat domèstic (-2,2%), cosa que permet incrementar el nombre total de nits (4,6%).

ELS RESULTATS HOTELERS MILLOREN A MENORCA, MENTRE QUE A LES PITIÜSES DESTAQUEN ELS APARTAMENTS TURÍSTICS.

Gràfic 10. Variació interanual dels preus hotelers a les Illes Balears (desembre 2013 a desembre 2014)

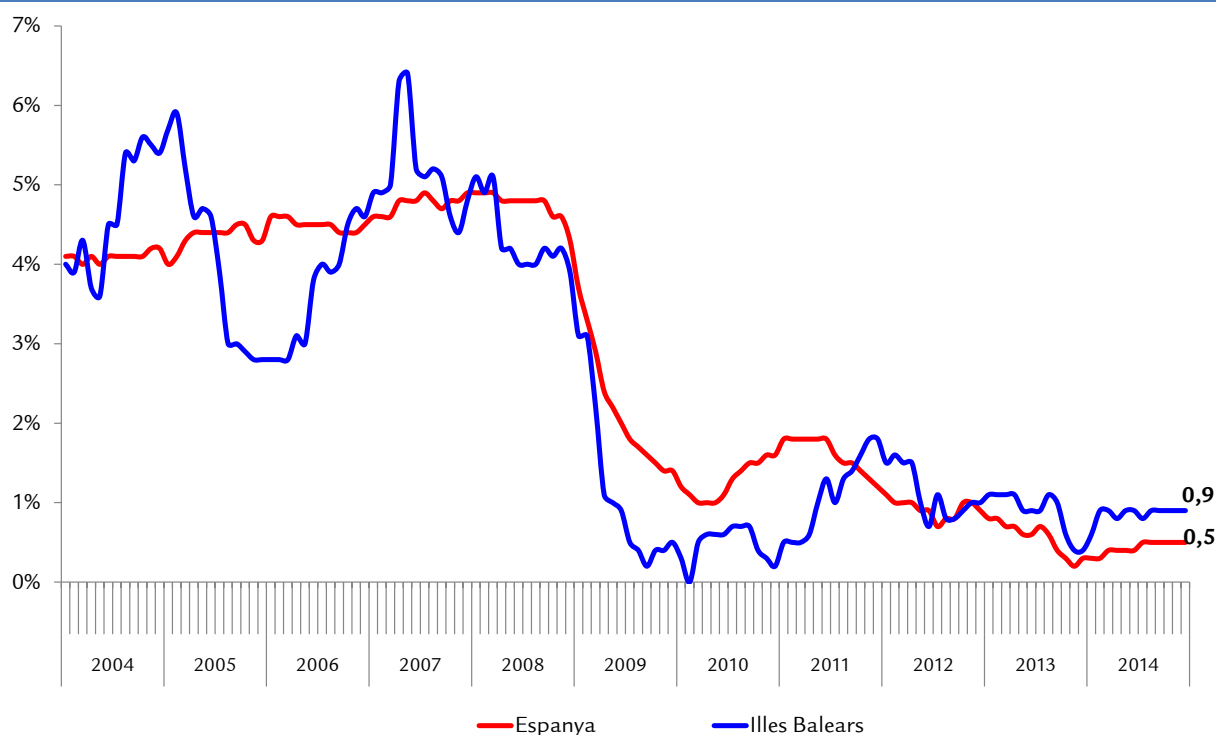

Font: INE.

Tal com es pot veure en el gràfic, els preus hotelers a les Illes Balears presenten deu mesos de pujades interanuals, les quals s'han accelerades en els darrers quatre mesos. En el conjunt estatal, si bé es produeix la mateixa seqüència de mesos en xifres positives, les variacions interanuals dels preus són més moderades que a les Balears. Aquest increment en les tarifes va acompanyat per un augment dels ingressos hotelers. Així,

el 2014 el RevPAR (ingressos per habitació disponible) a les Balears augmenta un 4,2% i queda en 60 euros, davant els 44,1 euros de mitjana nacional. La tarifa mitjana diària o ADR també està a les Balears (78,80 euros) per sobre de la mitjana espanyola (74,5 euros), i fins i tot el 2014 la distància ha augmentat, ja que la variació anual balear (5,6%) és superior a l'estatal (3,4%).

Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC de restaurants, bars i cafeteries

Font: INE.

Quant als preus de l'oferta complementària, en el gràfic anterior s'observa l'evolució que ha seguit el subgrup de restaurants, bars i cafeteries. La variació interanual dels preus a les Illes Balears es manté des de principi d'any

lleugerament inferior al punt percentual, mentre que en el conjunt estatal roman entorn d'un 0,5%. Així, els preus de l'oferta complementària a l'arxipèlag balear sumen dos anys amb taxes més elevades que a la resta del territori nacional.

Taula 24. Turistes arribats a les Illes Balears per país de residència

	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Illes Balears	desembre	161.076	↗	17,5	gen-des	13.575.458	↗	4,0
Espanya	desembre	65.635	↗	10,5	gen-des	2.208.226	↗	10,8
Alemania	desembre	55.316	↗	21,2	gen-des	4.142.955	→	1,4
Regne Unit	desembre	14.430	↗	13,1	gen-des	3.385.171	→	1,3
Mallorca	desembre	122.475	↗	6,7	gen-des	9.672.313	↗	2,0
Espanya	desembre	35.615	↘	-15,2	gen-des	1.090.409	↗	10,5
Alemania	desembre	53.687	↗	18,7	gen-des	3.731.467	→	0,6
Regne Unit	desembre	11.875	↗	13,7	gen-des	2.165.783	↗	2,8
Menorca	desembre	6.705	↗	12,4	gen-des	1.144.165	→	1,9
Espanya	desembre	4.723	↘	-12,2	gen-des	404.464	→	0,3
Regne Unit	4t trim	30.414	↗	5,4	gen-des	453.109	→	-1,6
Pitiüses	desembre	31.896	↗	95,1	gen-des	2.758.980	↗	12,7
Espanya	desembre	25.296	↗	110,5	gen-des	713.353	↗	18,5
Regne Unit	desembre	1.822	→	-1,6	gen-des	766.280	→	-1,1
Alemania	desembre	615	↗	42,4	gen-des	338.551	↗	13,5

Font: Ibestat.

Segons les dades publicades per l'Ibestat, durant el 2014 arriben 13,6 milions de **turistes** a les Illes Balears, xifra que representa un 4,0% més que l'any 2013. Aquest augment es produeix gràcies a l'acceleració del turisme domèstic, el qual s'incrementa un 10,8%, i al manteniment del dinamisme dels principals mercats emissors. El turisme alemany i el britànic representen més de la meitat del total de visitants i la variació interanual és d'un 1,4% i un 1,3%, respectivament.

Les taxes acumulades del 2014 són positives a totes les illes, especialment a Eivissa i Formentera, on el nombre de visitants creix un 12,7% i la xifra de turistes és de 2,8 milions. A Mallorca cal destacar els turistes d'origen espanyol (10,5%), que tornen a superar el milió, i el revifament del turisme britànic (2,8%). Finalment, a Menorca destaca el turisme francès, que si bé és minoritari a l'illa el 2014 s'ha doblat respecte del 2013.

4.3. Turisme. Transport i comunicacions

Taula 25. Afiliats a la Seguretat Social

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Transport i emmagatzematge	desembre	16.992	→	1,0
Mallorca	desembre	13.898	→	0,2
Menorca	desembre	977	↗	2,7
Pitiüses	desembre	1.998	↗	3,3
Informació i comunicació	desembre	6.643	↗	8,3
Mallorca	desembre	6.008	↗	8,7
Menorca	desembre	252	↗	3,3
Pitiüses	desembre	352	↗	4,5

Font: TGSS.

Fins al desembre del 2014 el nombre d'**afiliats** en la branca de transport i emmagatzematge no presenta gairebé variació respecte a un any ençà a les Illes Balears. Per illes, mentre que a Menorca i les Pitiüses augmenta l'afiliació, a Mallorca, on l'afiliació representa el 82% del total, presenta un valor semblant al del desembre del 2013. D'altra banda, el nombre de treballadors en l'activitat d'informació i comunicacions

augmenta respecte al desembre de l'any anterior. Així, tal com mostra la taula 26, el nombre d'afiliats en aquesta segona branca és de més de 6.600 persones, la qual cosa suposa una variació d'un 8,3% respecte a la xifra de l'any anterior. En aquest cas, si bé a totes les illes l'afiliació augmenta, la variació més elevada és a Mallorca (8,7%).

Taula 26. Passatgers arribats via aèria segons origen de vol

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	gener-desembre	15.939.991	↗	2,7
Espanya	gener-desembre	4.336.979	↗	4,3
Alemanya	gener-desembre	4.519.992	→	0,7
Regne Unit	gener-desembre	3.512.408	→	0,8
Itàlia	gener-desembre	603.423	↗	11,3
Suïssa	gener-desembre	534.694	↗	13,4
França	gener-desembre	399.186	↗	7,6
Mallorca	gener-desembre	11.523.983	→	1,4
Espanya	gener-desembre	2.536.245	↗	3,5
Alemanya	gener-desembre	4.125.377	→	0,1
Regne Unit	gener-desembre	2.266.602	→	0,8
Itàlia	gener-desembre	165.472	↗	16,1
Suïssa	gener-desembre	463.275	↗	11,9
França	gener-desembre	288.213	↗	2,8
Menorca	gener-desembre	1.316.485	↗	2,3
Espanya	gener-desembre	631.198	↗	3,8
Alemanya	gener-desembre	63.832	↘	-12,2
Regne Unit	gener-desembre	447.923	→	-1,0
Itàlia	gener-desembre	86.637	↗	11,9
Suïssa	gener-desembre	7.146	↘	-17,5
França	gener-desembre	19.623	↗	478,0
Pitiüses	gener-desembre	3.099.523	↗	8,3
Espanya	gener-desembre	1.169.536	↗	6,3
Alemanya	gener-desembre	330.783	↗	12,6
Regne Unit	gener-desembre	797.883	→	1,9
Itàlia	gener-desembre	351.314	↗	9,0
Suïssa	gener-desembre	64.273	↗	32,2
França	gener-desembre	91.350	↗	3,6

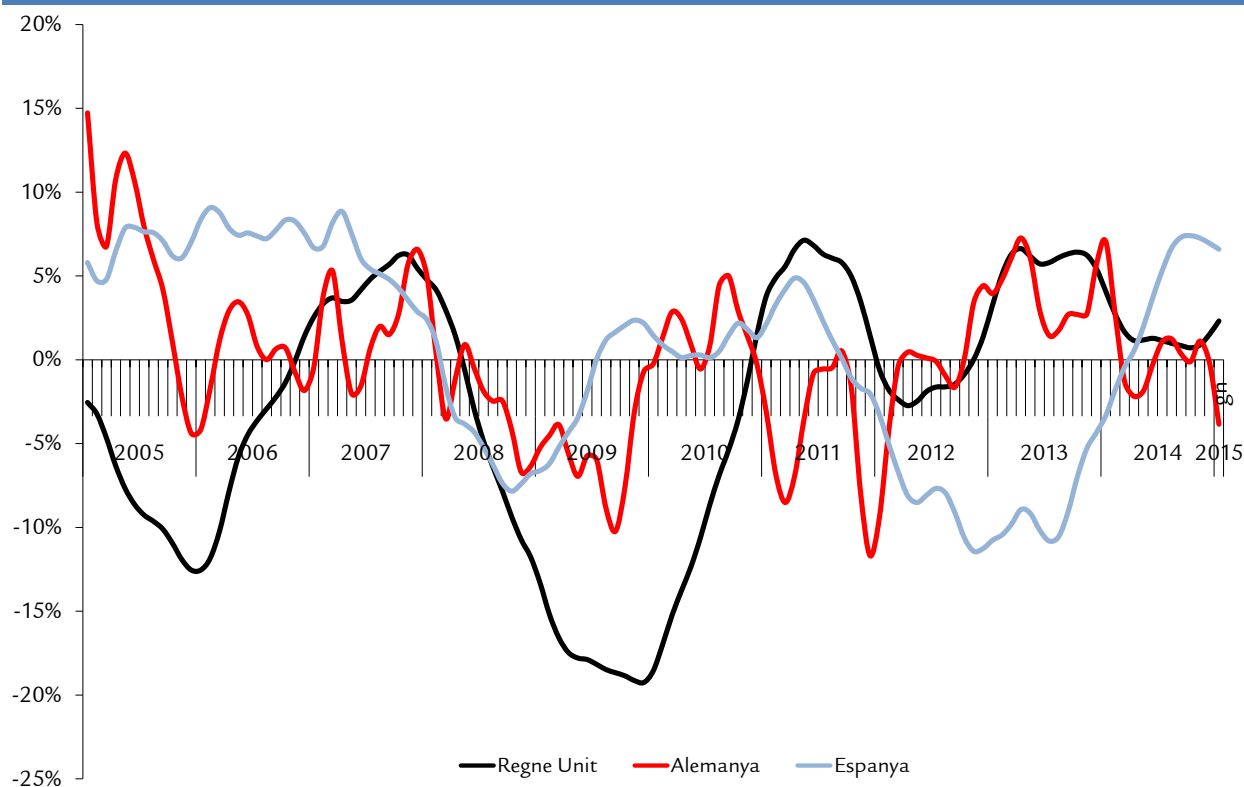
Font: AENA.

El 2014, el nombre de **passatgers** arribats a les Illes Balears per **via aèria** augmenta un 2,7% respecte a l'any anterior. Així, fins al mes de desembre arriben més de 15,9 milions de passatgers als aeroports de les Balears. Mentre que els dos principals mercats emissors presenten increments més aviat discrets —Regne Unit (0,8%) i Alemanya (0,7%)—, altres països, com ara Suïssa (13,4%), Itàlia (11,3%) o França

(7,6%), tenen resultats molt positius. El mercat nacional deixa enrere dos anys de reduccions importants a causa de la crisi econòmica, i durant l'any 2014 el passatge domèstic experimenta un notable revifament (4,3%).

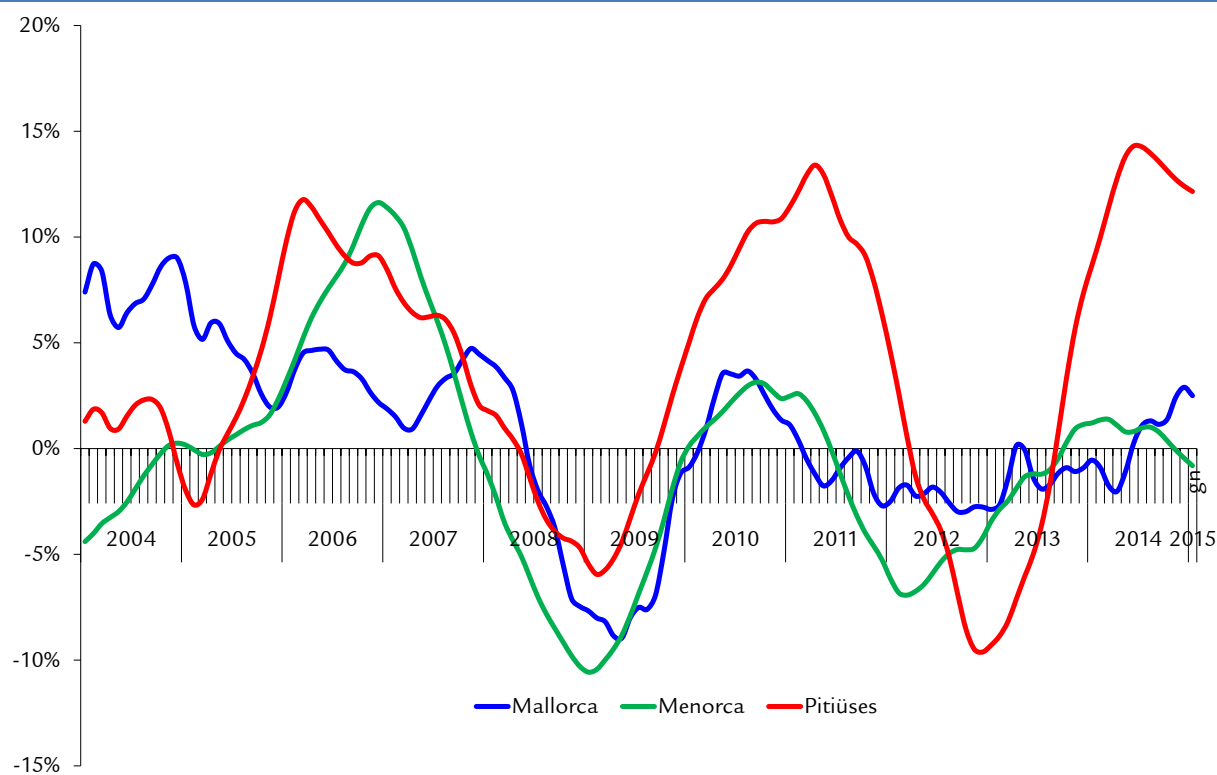
ES MANTÉ LA TENDÈNCIA A L'ALÇA EN L'ARRIBADA DE PASSATGE DOMÈSTIC.

Gràfic 12. Passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria segons origen de vol. Cicle tendència

Font: AENA, elaboració pròpia.

Gràfic 13. Passatgers arribats per via aèria per illes. Cicle-tendència

Font: AENA, elaboració pròpia.

Pel que fa a l'evolució del trànsit aeri per illes, el nombre de passatgers arribats durant el 2014 creix més discretament a Mallorca (1,4%), a causa de l'estancament del passatge germànic (0,1%) i del britànic (0,8%), els dos més importants a l'illa. No obstant això, el passatge domèstic s'incrementa un 3,5%, i cal recordar que els vols d'origen nacional a l'aeroport de Son Sant Joan representen el 22% del total durant tot l'any. A Menorca, creix un 2,3% el nombre total de passatgers arribats per via aèria entre gener i desembre. Ara bé, aquest augment es produeix gràcies al passatge domèstic, el qual representa el 48% del total i s'incrementa un 4,3%, atès que el passatge germànic (-12,2%) i el britànic (-1,0%) tenen una evolució negativa. També cal esmentar l'increment del passatge amb origen en els aeroports francesos i italians, que sembla que consolida la seva presència a l'illa. Finalment, l'aeroport d'Eivissa és on s'incrementen més els passatgers arribats (8,3%) fins a final d'any. En aquesta illa, tot el passatge creix respecte dels registres del 2013, sobretot el suís (32,2%) i el germànic (12,6%). A l'illa pitiusa major, l'increment del passatge nacional és significatiu (6,3%), tot i que representa el 38% del total que arriba el 2014.

El gener d'enguany arriben 359.745 passatgers als aeroports de les Balears, un 3,4% més que el gener del 2014 i amb una tendència a l'alça però que s'alenteix si la comparam amb la de l'any passat. Per illes, la variació interanual més elevada és una altra vegada la de l'aeroport d'Eivissa, que rep 54.619

passatgers, un 12,2% més que el gener del 2014. A Mallorca, on arriben el 78,4% del total de passatgers, l'increment és d'un 2,6%. Al contrari, arriben a Menorca un 4,9% menys de visitants que el gener anterior.

Alhora, els aeroports de les Balears reben cada vegada més entrades de passatgers en companyies aèries de baix cost. Així, de gener a desembre del 2014 aquestes companyies transporten 4,7 milions de passatgers, la qual cosa suposa un augment d'un 8,3% respecte a les xifres acumulades del mateix període de l'any anterior, segons dades difoses per l'Institut d'Estudis Turístics. El total de passatgers que arriben a les Illes Balears per aquest mitjà de transport representa el 14,5% del total nacional que utilitza aquest servei. Així, les Illes Balears són la sisena comunitat autònoma que rep més passatgers per aquesta via, per davall d'altres comunitats autònomes, com ara Catalunya, les Canàries, Andalusia i la Comunitat Valenciana.

Segons les dades publicades per l'INE, el 2014 el metropolità de Palma transporta 1,2 milions de viatgers, gairebé el mateix nombre de persones transportades que un any ençà (0,3%). Així mateix, durant el període de gener a desembre els usuaris del transport en autobús de Palma sumen 38,1 milions, la qual cosa suposa un augment d'un 2,1% interanual.

EL 2014 AUGMENTA EL NOMBRE DE PASSATGERS ARRIBATS PER VIA MARÍTIMA A LES ILLES BALEARS.

Taula 27. Passatgers arribats per via marítima

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears				
Línea regular	desembre	138.512	↗	13,1
Creuers turístics	desembre	46.463	↗	40,2
Mallorca				
Línea regular	desembre	64.706	↗	11,7
Creuers turístics	desembre	46.463	↗	41,6
Menorca				
Línea regular	desembre	3.285	↘	-17,5
Creuers turístics	desembre	0	➡	
Pitiüses				
Línea regular (excepte de Formentera a Eivissa)	desembre	30.618	↗	24,2
Línea regular Formentera	desembre	39.903	↗	11,1
Creuers turístics	desembre	0	➡	

Font: Ports de Balears.

El nombre de **passatgers** que arriben per **via marítima** a les Balears presenta una evolució positiva, tant pel que fa a les rutes regulars (13,1%) com al nombre dels que arriben en creuers turístics (40,2%) durant el mes de desembre del 2014. Hi ha divergències per illes, atès que Mallorca i les Pitiüses mostren un comportament a l'alça en les arribades de passatgers en línia regular mentre que disminueixen els

arribats a Menorca. Pel que fa als creuers, destaca l'augment de l'afluència turística en el cas de Mallorca al mes de desembre respecte a un any ençà, però no varia per a les Pitiüses i Menorca. En termes acumulats de gener a desembre del 2014, els passatgers que arriben a les Illes Balears per línia regular s'incrementen un 7,7% interanual, mentre que els que arriben en creuer ho fan un 3,4%. Per illes, les arribades per

via marítima en línia regular augmenten per a totes, sobretot en el cas de Formentera (un 8,9%, amb 1,5 milions de passatgers), seguida de Mallorca (un 7,9%, amb 1,1 milions de passatgers), Menorca (un 5,0%, amb 119.855 passatgers) i Eivissa (un 4%, amb 483.777 passatgers). Respecte dels viatgers arribats en creuer turístic, també augmenten a Mallorca, amb 1,3 milions de turistes arribats fins a final

d'any, que representen un 7,3% més que els que ho feren l'any 2013. En canvi, disminueixen els creueristes a Maó (-17,2%) i a les Pitiüses (-11,9%). Cal destacar que des de l'1 de gener d'enguany s'apliquen bonificacions en les taxes de buc i de passatger en els ports de les Balears com a mesura per incentivar el trànsit de creuers.

Taula 28. Transport de mercaderies. Tones embarcades i desembarcades

	Darrera dada		Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	
Illes Balears				
Marítim	desembre	884.092	↗	9,0
Aeri	desembre	1.023.852	↘	-3,7
Mallorca				
Marítim	desembre	686.843	↗	8,5
Aeri	desembre	788.099	↘	-4,5
Menorca				
Marítim	desembre	45.398	➡	1,7
Aeri	desembre	126.582	↘	-9,0
Pitiüses				
Marítim Eivissa	desembre	135.039	↗	11,7
Marítim Formentera	desembre	16.812	↘	-5,7
Aeri Eivissa	desembre	109.171	↘	-6,5

Font: Ministeri de Foment, Ports de Balears, elaboració pròpia.

El **transport marítim de mercaderies**, que inclou la major part de les que arriben a les Illes Balears, augmenta al mes de desembre (15,6%) respecte del mateix mes del 2013, amb una tendència a l'alça. Es produeixen increments a totes les illes pel que fa a les mercaderies transportades per via marítima durant el desembre i de forma més accentuada a Eivissa (11,7%) i a Mallorca (8,5%). En termes acumulats de gener a desembre, el total de mercaderies embarcades i desembarcades als ports de les Balears arriba a 12,6 milions de tones, un 10,0% més que en el mateix període del 2013.

LES MERCADERIES TRANSPORTADES PER VIA MARÍTIMA AUGMENTEN.

Al contrari, el transport de mercaderies per via aèria presenta una tendència a la baixa que es manifesta mes rere mes durant tot l'any 2014, malgrat el repunt del mes de setembre (6,3%). Així, en termes acumulats de gener a desembre del 2014, arriben als aeroports de les Illes Balears un 6,9% menys de tones que un any ençà. Aquesta tendència a la baixa es produeix a totes les illes.

4.4. Mediació financera

Taula 29. Indicadors de mediació financera

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Nombre d'hipoteques constituïdes	novembre	681	→	-1,8
Mallorca	novembre	542	→	-1,7
Menorca	novembre	53	↘	-4,6
Pitiüses	novembre	86	↘	-11,6
Import de noves hipoteques (milions d'€)	novembre	92,0	↗	12,5
Nombre d'efectes impagats	desembre	1.611	↘	-31,6
Import d'efectes impagats (milions d'€)	desembre	1,6	↘	-28,2
% efectes impagats sobre vençuts	desembre	2,8		
Nombre de deutors en concurs de creditors ¹	2014	205	↘	-65,4
Dipòsits (milions d'€)	3r trim	22.060	↗	4,9
Crèdits (milions d'€)	3r trim	34.421	↘	-6,8
Nombre d'oficines d'entitats financeres	3r trim	954	↘	-4,8
Afiliats a la SS activitat mediació financera ¹	desembre	7.227	→	-1,3
Mallorca ¹	desembre	6.847	→	-1,3
Menorca ¹	desembre	155	→	0,6
Pitiüses ¹	desembre	217	→	0,5

Font: BE, Ibestat, INE, TGSS, elaboració pròpia.

¹ Taxa de variació interanual.

Després d'obtenir resultats positius en el procés de sanejament, reforma i reestructuració del sistema bancari espanyol, amb balanços sanejats i una posició de solvència adequada, el Banc Central Europeu (BCE) assumeix a final de l'any passat la competència per supervisar les entitats de crèdit de la zona euro. Així, el 4 de novembre del 2014 entra en vigor el mecanisme únic de supervisió bancària (MUS), que inclou el BCE i les autoritats nacionals competents dels països participants i que té com a objectiu aconseguir la seguretat i la solidesa de les entitats de crèdit i l'estabilitat del sistema financer europeu, tot per aconseguir la unió bancària de la Unió Europea. El BCE supervisarà directament 120 grups bancaris significatius, que en termes d'actius representen el 82% del sector bancari de la zona euro.

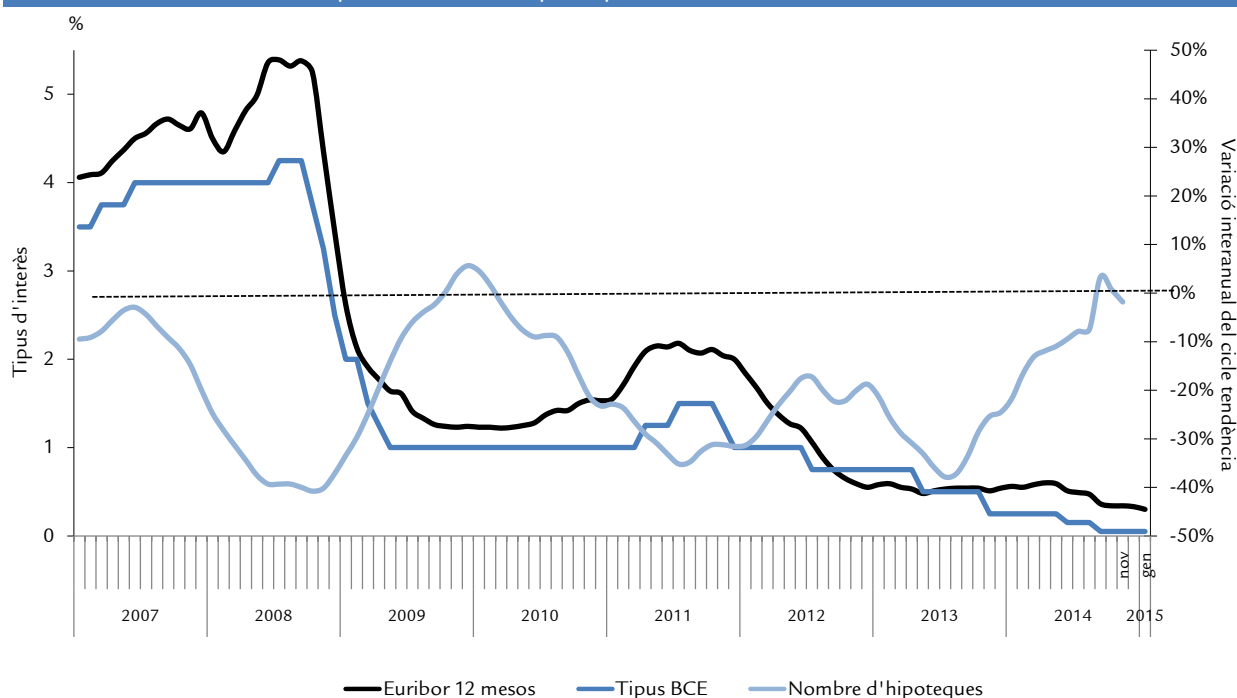
EL 2014 ENTRA EN VIGOR EL MECANISME ÚNIC DE SUPERVISIÓ BANCÀRIA.

El **nombre d'oficines bancàries** disminueix pel procés de reestructuració bancària que encara hi ha. Així, en el tercer trimestre del 2014 hi ha 999 oficines bancàries per al conjunt de les Illes Balears, 45 menys que un any abans, i amb una tendència que, malgrat que roman encara en signe negatiu, comença a frenar les caigudes. En el conjunt d'Espanya

s'aprecia la mateixa tendència a la baixa i en el tercer trimestre del 2014 hi ha 32.428 oficines, 3.008 menys que l'any anterior. Aquesta situació de tancament d'oficines es relaciona amb el nombre inferior d'**afiliats a la Seguretat Social** en aquesta activitat, que, tot i que se suavitza la tendència a la baixa, per al conjunt de les Illes Balears és d'un 1,3% menys que el desembre de l'any 2013 i queda en 7.227 persones. Per illes, l'afiliació és menor a Mallorca, que concentra gairebé el 95% de l'afiliació, i també a Formentera (-6,7%). Per a la resta d'illes la variació en el nombre de cotitzadors, encara que en signe positiu, és quasi menyspreable a final d'any.

Pel que fa al **tipus d'interès oficial** de la zona euro, el BCE l'abaixa al 0,05% a principi de setembre. El gener d'enguany es manté en aquest valor amb l'objectiu de reactivar la situació econòmica davant el risc de deflació. De fet, el 2014 el creixement de la zona euro experimenta un retrocés intertrimestral: passa d'un 1,1% en el primer trimestre a un 0,8% en el segon i el tercer. En l'àmbit hipotecari, la tendència en el nombre d'hipoteques constituïdes a les Illes Balears és a la baixa, tal com es veu més endavant, malgrat que el cost associat per a les llars i per a les empreses disminueix i arriba el gener d'enguany fins al 0,30%.

Gràfic 14. Evolució dels tipus d'interès i hipoteques

Font: BE, Euribor, INE, elaboració pròpia.

Els **dipòsits** en entitats bancàries a l'arxipèlag balear continuen en variacions interanuals positives des del quart trimestre del 2012, malgrat que disminueix la remuneració dels estalvis. Així, en el tercer trimestre del 2014 els dipòsits sumen 22.060 milions d'euros, amb una variació interanual d'un 8,9% i una tendència que segueix sent positiva. El total de dipòsits a les Illes Balears, que inclou els de les administracions públiques (2,9%) i els del sector privat (97,1%), representa l'1,8% del total de dipòsits en l'àmbit nacional, un 8,2% més que un any ençà. Al contrari, pel que fa al conjunt nacional, els dipòsits mostren una certa tendència cap a l'atonía, amb una variació interanual d'un 0,6% en el tercer trimestre del 2014, i fins i tot una variació negativa d'un 1,0% respecte del segon trimestre. Pel que fa al sector privat a les Illes Balears, els dipòsits totals sumen 21.411 milions d'euros en el tercer trimestre del 2014, un 8,7% més en termes interanuals, i encadenen variacions intertrimestrals positives des del darrer trimestre de l'any 2012. Del total de dipòsits del sector privat, el 51,5% són dipòsits a termini, el 27,1% són a la vista i el 21,3% són dipòsits d'estalvi. Respecte d'un any ençà, els dipòsits a la vista són els que més augmenten (19,0%), seguits dels d'estalvi (10,4%) i dels que són a termini (3,3%). Respecte del segon trimestre del 2014, els dipòsits a la vista són també els que més augmenten (17,9%), seguits dels dipòsits a termini (9,3%) i dels d'estalvi (4,6%).

En canvi, el **crèdit** concedit a les Illes Balears disminueix un 7,3% en termes interanuals en el tercer trimestre de l'any 2014, encara que la tendència a la baixa s'alenteix. El

total del crèdit en el tercer trimestre suma 34.420 milions d'euros, el 90,7% dels quals és per a les llars i les empreses, un 8,6% menys que el crèdit concedit en el tercer trimestre de l'any anterior. En canvi, la resta del crèdit, que és per a les administracions públiques, augmenta un 7,6%. Pel que fa al crèdit total nacional, el percentatge concedit a les Illes Balears no divergeix gaire d'anys anteriors i se situa en el tercer trimestre en una taxa del 2,4%. Del crèdit total privat concedit a tot Espanya, menys de la meitat es destina a finançar activitats productives (48,4%) i la resta es concedeix al finançament de les llars. Des del primer trimestre del 2014, el crèdit que es destina a les activitats productives disminueix en benefici del que es rep per a les despeses de la llar.

Pel que fa a les **hipoteques** constituïdes a les Illes Balears, el 2014 continua la tendència a la baixa, encara que s'alenteix el ritme de minva si es compara amb l'any anterior. Així, el novembre del 2014 a les Illes Balears es constitueixen 681 hipoteques, un -20% interanual, de les quals 625 són sobre finques urbanes i 56 sobre finques rústiques. Per illes, a Menorca i a les Pitiüses, on el nombre d'hipoteques constituïdes dista del de Mallorca, la tendència negativa s'intensifica. En canvi, a l'illa major de l'arxipèlag el mercat hipotecari ja presenta l'any passat mesos en positiu, cosa que fa alentir el ritme de disminució del global de les Balears. No obstant això, l'import de les hipoteques concedides per al conjunt balear, que arriba a 91,95 milions d'euros el novembre del 2014, aquest mateix mes presenta una variació interanual negativa (-31,8%). Per illes, al novembre

l'import hipotecat disminueix a Mallorca, amb una variació interanual d'un -43,9% però amb una tendència que mostra signes de recuperació, igual de Menorca. En canvi, continua la tendència a la baixa de l'import hipotecat en el cas de les Pitiüses.

El nombre d'**efectes impagats** utilitzats com a via de finançament empresarial continua descendint i arriba a 1.611 el desembre del 2014 (un -18,8% interanual), amb una tendència que també continua a la baixa. D'aquests, 1.289 són efectes impagats en cartera i la resta s'han rebut en gestió de cobrament. Així, la ràtio entre els efectes impagats sobre els vençuts s'alenteix, tot i que arriba al 2,8% el mes de desembre del 2014. Quant a l'import, els efectes impagats arriben a 1,6 milions d'euros al desembre, un 52,8% menys que l'any anterior.

LA MOROSITAT DEL SECTOR PRIVAT SE SUAVITZA I ARRIBA AL 12,5% EL DESEMBRE DEL 2014.

El nombre de crèdits morosos d'empreses i llars sobre els

préstecs concedits continua en xifres elevades, encara que es redueix durant el 2014 després de registrar el màxim valor el desembre del 2013 (13,6%). Així, la **ràtio de morositat** del sector privat és del 12,5% el desembre del 2014 per al conjunt d'Espanya.

D'altra banda i segons dades de l'Ibestat, el 2014 disminueix el nombre total de **deutors concursats** i arriba a 205 durant tot l'any: 57 es registraren en el primer trimestre, 66 en el segon, 30 en el tercer i 52 en el quart. La xifra del conjunt del 2014 representa 388 deutors concursats menys que l'any 2013. Dels deutors concursats, el 91,7% entren en concurs voluntàriament, i respecte de la naturalesa, 35 són persones físiques i 170 són classificats com a empreses. Respecte de les empreses i per sectors productius, la majoria dels concursos es registren en el sector de la construcció (27,6%), seguit del comerç (24,7%) i de l'hostaleria (10,6%). En comparació del nombre d'empreses en concurs a final de l'any 2013, el 2014 hi ha 135 empreses menys que pertanyen al sector d'activitats administratives i serveis auxiliars, 54 menys a l'hostaleria, 24 menys a la construcció i finalment 2 menys al comerç.

4.5. Serveis empresarials i activitats immobiliàries

Taula 30. Indicadors dels serveis empresarials i immobiliaris

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Índex d'activitat dels serveis empresarials				
Índex de xifra de negoci				
Activitats professionals, científiques i tècniques	desembre	155,0	↗	18,9
Activitats administratives i serveis auxiliars	desembre	77,1	↗	14,9
Índex d'ocupació				
Activitats professionals, científiques i tècniques	desembre	95,6	→	-0,1
Activitats administratives i serveis auxiliars	desembre	108,7	↗	4,1
Afiliats a serveis empresarials	desembre	43.864	↗	5,1
Mallorca	desembre	37.623	↗	4,7
Menorca	desembre	1.927	↗	3,5
Pitiüses	desembre	4.192	↗	8,6
Afiliats a activitats immobiliàries	desembre	3.449	↗	9,4
Mallorca	desembre	2.690	↗	9,7
Menorca	desembre	225	↗	4,7
Pitiüses	desembre	518	↗	9,5

Font: Ibestat, TGSS.

D'acord amb les dades dels **indicadors d'activitat del sector dels serveis** (IASS) publicades per l'Ibestat, el mes de desembre del 2014 la variació interanual de l'índex de la xifra de negoci dels serveis empresarials a les Illes Balears és d'un

18,9% en activitats professionals, científiques i tècniques, i d'un 14,9% en activitats administratives i serveis auxiliars. D'aquesta manera, la primera activitat encadena cinc mesos amb taxes positives, i la segona, nou. Quant a l'índex

d'ocupació dels serveis empresarials, continuen els descensos en les activitats professionals, científiques i tècniques durant el mes de desembre respecte d'un any enrere. En canvi, per a les activitats administratives i serveis auxiliars es manté la tendència a l'alça de l'índex d'ocupació en termes interanuals iniciada el gener del 2013.

El mes de desembre del 2014, el nombre d'afiliats en el sector dels serveis empresarials és de 43.864 persones a les Illes Balears, i la variació interanual arriba a un 5,1%, amb una tendència positiva que es consolida des de l'inici del 2013. Aquest increment en l'afiliació es produeix a totes les illes, però de manera més accentuada a les Pitiüses (8,6%).

EL REVIFAMENT DEL DINAMISME EMPRESARIAL A LES ILLES BALEARS ES TRASLLADA ALS SERVEIS EMPRESARIALS.

Segons dades de l'Ibstat, el nombre de **societats mercantils** constituïdes el 2014 en el conjunt de les Illes Balears és de 2.887, la qual cosa representa 89 més que durant tot el 2013. D'aquestes, 2.876 són societats limitades i la resta es constitueixen com a societats anònimes. El capital subscrit suma 148.221 milers d'euros, un 40,2% més que l'any anterior. Pel que fa al nombre de dissolucions, són 833 les registrades des del gener fins al desembre del 2014 a les Illes Balears, amb una variació interanual quasi menyspreable (0,1%). A més, cal destacar que del total de dissolucions augmenten les que ho fan per fusió (un 30,9% més que el 2013) davant la disminució de societats dissoltes de manera voluntària (-5,8%). Pel que fa a les empreses que s'inscriuen com a cotitzadores en el règim general de la Seguretat Social, les darreres dades del quart trimestre del 2014 mostren un augment d'un 2,3% en el nombre d'empreses afiliades (33.226) respecte del mateix període de l'any anterior. Aquest augment es produeix des del segon trimestre del 2014, i d'aleshores ençà el creixement s'accelera.

Pel que fa al nombre de **deutors en concurs de creditors**, a les Illes Balears és de 205 el 2014, mentre que l'any 2013 foren 593, segons dades de l'Ibstat acumulades fins a final d'any. Dels processos concursals, 35 corresponen a persones físiques sense activitat empresarial (5 menys que el 2013) i 170 a empreses (383 menys), gairebé totes de responsabilitat limitada (84%). Entre les empreses més concursades, el 27,6% del total es dediquen a la construcció, seguides de les dedicades al comerç (24,7%) i a l'hostaleria (10,6%).

En termes interanuals i per activitat econòmica principal, no es registra cap augment en el nombre d'empreses en concurs de creditors, i destaca la disminució d'empreses concursades que es dediquen a activitats dels serveis empresarials (activitats professionals i tècniques i activitats administratives i auxiliars), que passen de 142 a un total de 7 durant tot l'any, seguides de 18 empreses concursades en l'hostaleria (54 menys que el 2013) i 47 en la construcció (24 menys). Per xifra de negoci, les empreses amb una facturació fins a dos milions d'euros (118) són les més damnificades. El 38,8% de les empreses concursades tenen entre un i cinc assalariats i el 19,4% són autònoms.

Segons l'**índex de confiança empresarial** publicat per l'Ibstat, en el primer trimestre del 2015 l'opinió dels empresaris de les Illes Balears sobre l'evolució dels seus negocis millora respecte d'un any enrere. Així, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH), amb un valor de 122,3 punts, augmenta un 6,8% interanual a les Illes Balears, tot i que se situa per davall de l'augment de la mitjana nacional (8,2%). Les expectatives són positives per als empresaris de totes les illes, sobretot en el cas de Mallorca, on la variació interanual s'accelera (8,8%), seguida de Menorca (7,3%) i de les Pitiüses (1,9%). No obstant això, respecte del trimestre anterior, mentre que l'opinió nacional no varia, es genera menys confiança entre els empresaris balears (-5,4%). Per sectors, per damunt de la variació del conjunt dels sectors destaquen la construcció, amb una variació interanual de l'ICEH d'un 10,3%, i la indústria (9,7%). A certa distància hi ha la millora en l'índex del transport i el sector de l'hostaleria (6,1%). En termes intertrimestrals, tots els sectors presenten variacions negatives, excepte la construcció (1,9%).

EL 2014 LA COMPRAVENDA D'HABITATGES A LES BALEARS AUGMENTA UN 18,5%.

El 2014, en el **mercat immobiliari**, el nombre d'empreses i de treballadors afiliats a la Seguretat Social augmenta més a mes des de principi d'any respecte del 2013. Així, el darrer dia de desembre hi ha a les Illes Balears 1.055 centres de treball inclosos en les activitats immobiliàries, 104 més que l'any anterior. I pel que fa a l'afiliació, al desembre hi ha 3.449 persones afiliades, un 9,4% més que l'any 2013. El nombre de centres de treball i l'afiliació augmenten a totes les illes, encara que destaca Mallorca.

Taula 31. Indicadors del mercat de l'habitatge

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Compravenda d'habitatges	2014	9.281	↗	18,5
Habitatges nous	2014	3.531	↘	-5,4
Habitatges de segona mà	2014	5.750	↗	40,3
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)	3r trim	1.897,2	→	-0,2
Habitatge lliure fins a 2 anys d'antiguitat	3r trim	2.140,7	↘	-3,4
Habitatge lliure més de 2 anys d'antiguitat	3r trim	1.805,5	→	0,1
Nombre d'hipoteques sobre habitatges	novembre	681	↘	-20,0
Import d'hipoteques sobre habitatges (milions d'€)	novembre	91.951	↘	-4,6
Import mitjà d'hipoteques sobre habitatges (euros)	novembre	135.024	↘	-14,8
Mallorca				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Palma de Mallorca	3r trim	1.466,2	↘	-5,2
Manacor	3r trim	1.251,1	↘	-8,0
Inca	3r trim	1.048,7	↘	-5,8
Calvià	3r trim	2.463,0	↘	-2,8
Menorca				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Maó	3r trim	1.363,1	→	-1,7
Ciutadella de Menorca	3r trim	1.541,4	↘	-2,6
Pitiüses				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Eivissa - vila	3r trim	2.379,6	↘	-7,5
Santa Eulària del Riu	3r trim	2.337,0	↗	8,1

Font: Ibestat a partir de dades de l'INE i del Ministeri de Foment.

El repunt en el ritme d'activitat dels serveis immobiliaris també es reflecteix en la demanda, i la compravenda d'habitatges experimenta increments interanuals des del mes de març del 2014. Així, en termes acumulats fins a final d'any es registren 9.281 transmissions, un 18,5% més que durant tot el 2013. L'augment és degut a la compravenda d'habitatges de segona mà (40,3%), atès que les transmissions d'habitatges nous (3.531) disminueixen un 5,4%.

Contràriament a l'evolució de les compravendes, el nombre d'**hipoteques** constituïdes per adquirir un habitatge disminueix un 3,9% a les Illes Balears, segons dades acumulades des del gener al novembre del 2014. Aquest darrer mes es constitueixen 681 hipoteques, amb una variació d'un -20,0% respecte del mateix mes de l'any anterior. Les dades mensuals fins al novembre del 2014 mostren dos mesos amb un augment significatiu del nombre d'hipoteques constituïdes: l'agost, amb un 93,6%, i l'octubre, amb un 13,8%. Aquest fet suavitza la disminució acumulada anual del 2014, que un any enrere fou d'un -30,6%. Pel que fa a l'import hipotecat, que també disminueix un -31,8% al mes de novembre en termes interanuals, augmenta un

7,6% en termes acumulats del gener al novembre del 2014. Per illes, al novembre el nombre d'hipoteques constituïdes només augmenta a les Pitiüses (un 36,5% interanual), on també creix l'import hipotecat (88,3%), seguides en aquest cas de Menorca (16,9%). En termes acumulats, totes les illes presenten xifres negatives en el nombre d'hipoteques formalitzades, i en aquests termes són les Pitiüses les que presenten una disminució més elevada (-9,9%). Pel que fa a l'import hipotecat acumulat, només Mallorca registra una variació interanual positiva (16,3%). Malgrat les dades negatives, el 2014 les taxacions d'habitatges, que la majoria de les entitats financeres exigeixen abans de concedir una hipoteca, presenten a les Illes Balears una variació interanual positiva, que fins al tercer trimestre acumula un 31,0% (amb un total de 8.163 valoracions).

En el tercer trimestre de l'any 2014 baixa el **preu de l'habitatge** després de registrar pujades interanuals des del segon trimestre del 2013. Així, se situa en 1.897,2 euros per metre quadrat a les Illes Balears, un 0,2% menys que en el mateix període de l'any anterior, a causa de la disminució de l'habitatge nou (-3,4%), que ja baixà en el segon trimestre

d'any. No obstant això, aquest preu roman per sobre de la mitjana nacional (1.455,8 €/m²), la qual disminueix un 2,6% respecte del tercer trimestre de l'any passat, segons dades del Ministeri de Foment. Respecte del trimestre anterior, el preu mitjà tant en el cas de les Illes Balears com en el

conjunt nacional s'abarateix un 0,2%. Pel que fa al preu de l'habitatge en els principals municipis de més de 25.000 habitants, disminueix durant el tercer trimestre per a les principals ciutats de les illes, com ara Palma (un -5,2% en termes interanuals), Maó (un -1,7%) i Eivissa (un -7,5%).

4.6. Altres serveis

Taula 32. Ocupats en altres serveis

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Activitats sanitàries i serveis socials	desembre	32.448	↗	4,2
Altres serveis socials	desembre	20.209	↗	3,1
Administració pública	desembre	18.985	→	1,2
Educació	desembre	18.322	↗	7,4
Serveis de la llar	desembre	12.903	→	-0,8
Mallorca				
Activitats sanitàries i serveis socials	desembre	27.547	↗	3,8
Altres serveis socials	desembre	16.396	↗	3,1
Administració pública	desembre	15.475	→	1,2
Educació	desembre	16.541	↗	7,4
Serveis de la llar	desembre	10.210	→	-1,3
Menorca				
Activitats sanitàries i serveis socials	desembre	1.829	↗	3,8
Altres serveis socials	desembre	1.429	↘	-4,1
Administració pública	desembre	1.908	↗	2,7
Educació	desembre	715	↗	4,1
Serveis de la llar	desembre	837	↘	-8,0
Pitiüses				
Activitats sanitàries i serveis socials	desembre	3.049	↗	7,7
Altres serveis socials	desembre	2.308	↗	7,0
Administració pública	desembre	1.602	→	-0,2
Educació	desembre	1.049	↗	8,1
Serveis de la llar	desembre	1.856	↗	6,1

Font: TGSS.

Al mes de desembre hi ha 32.448 persones afiliades a les Illes Balears en **activitats sanitàries i serveis socials**, xifra que representa una variació interanual d'un 4,2%. Aquesta variació interanual positiva encadena dos anys consecutius a totes les illes, després de mesos en xifres negatives, amb més dinamisme en el cas de les Pitiüses.

Segons dades de l'Organització Mèdica Col·legial, 3.300 metges sol·liciten un certificat d'idoneïtat per sortir fora d'Espanya, xifra semblant a la de l'any passat i que suposa un alentiment en la tendència dels darrers anys. Així, el 2011 foren 1.380 les sol·licituds registrades, 2.405 el 2012 i 3.279 el 2013. Per tant, en els quatre darrers anys entorn

de 10.000 metges han sol·licitat aquest certificat. Per especialitat, el 2014 els metges de família (151) i els pediatres (51) continuen sent els professionals que més demanen el certificat, i els joves, entre 31 i 35 anys, els més perjudicats. El motiu principal de la sol·licitud és laboral, seguit pels estudis i per motius de cooperació. El Regne Unit, França i Alemanya continuen entre les primeres opcions sol·licitades. No obstant això, a les Illes Balears a final d'any hi ha menys facultatius sanitaris demandants d'ocupació i s'han registrat més contractes. Així, segons dades de l'Observatori del Treball, el 2014 la mitjana anual de demandants aturats que cerquen feina en activitats sanitàries és de 257 (149 metges i 108 infermers), un 25,7% menys que el 2013. L'acumulat

de contractes és de 3.741 facultatius, repartits entre metges (1.779 nous contractes) i infermers (1.962 nous contractes), de gener a desembre del 2014, que és un 19,7% més que un any ençà.

ELS HOSPITALS DEL SERVEI DE SALUT DE LES ILLES BALEARS AUGMENTEN L'ACTIVITAT.

Segons dades del Servei de Salut de les Illes Balears, els hospitals públics incrementen l'activitat en les proves diagnòstiques i alhora augmenta el nombre d'intervencions quirúrgiques programades el darrer any. Concretament, el 2014 el nombre de pacients pendents d'una prova diagnòstica radiològica es redueix un 25,2%, i es registren 53.873 operacions programades, un 6,7% més que el 2013 (50.502 operacions). L'any 2013 les operacions ja augmentaren un 14,1% interanual, fet que fa palesa la tendència a l'alça de l'activitat quirúrgica a les Balears, la qual augmenta l'any passat un 21,6% respecte de l'anterior. El percentatge d'ocupació als hospitals fou del 83,7%, 2,9 punts percentuals superior al registrat l'any anterior, amb una mitjana de temps d'estada hospitalària que s'ha mantingut en 6,4 dies i un nombre d'altres que augmenta un 1,9%. Pel que fa a les consultes, també augmenten l'activitat els darrers dos anys: l'any 2014 s'atenen un 1,8% més de visites mèdiques i el 2013 l'augment respecte de l'any anterior fou d'un 5,9%. No obstant això, els pacients pendents d'una cita amb l'especialista augmenten el 2014 un 14,7%, tot i que es registra una lleugera reducció en la mitjana del temps de demora, ja que es passa de 105,1 dies el 2013 a 102,6 dies el desembre del 2014.

En línia amb aquest augment d'activitat hospitalària a les Illes Balears, el nombre de receptes facturades del Sistema Nacional de Salut és de 16,7 milions, un 2,9% més que en el mateix període del 2013, segons dades acumulades des del gener al desembre del 2014 del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. La despesa farmacèutica amb recepta oficial del Sistema Nacional de Salut acumulada fins al desembre és de 179,3 milions d'euros (un 3,9% interanual). Així, doncs, la despesa mitjana per recepta facturada és de 10,7 euros, un 1% més que l'any anterior, encara que per davall de la mitjana nacional (10,9 euros de despesa mitjana amb una variació interanual d'un 0,9%). Cal recordar que els indicadors de despesa farmacèutica minvaven des del juliol del 2012, quan entrà en vigor el sistema d'aportació farmacèutica i des del setembre del 2013 es demandaven menys medicaments a causa de l'encariment per l'actualització de la llista de medicaments que quedaven exclosos de la prestació farmacèutica en el Sistema Nacional de Salut. D'altra banda, estava previst aplicar l'obligació d'abonar fins al 10% (amb un màxim de 4,20 euros) dels medicaments de dispensació ambulatoria en els hospitals, mesura que s'hauria d'haver implantat a partir de l'1 d'octubre arran de la Resolució de 10 de setembre de 2013 de la Direcció General de Cartera Bàsica de Serveis del Sistema Nacional de Salut i Farmàcia (BOE núm. 255, de 19 de setembre), però les Illes Balears i altres comunitats autònomes no l'han fet efectiva.

Segons dades de l'Ibestat, dia 1 de gener del 2015 hi ha 1.060.964 persones amb targeta sanitària, 13.676 més que

el mateix dia de l'any anterior. Per grups d'edat, les targetes sol·licitades augmenten més en el de 45 a 64 anys (3,2%), seguits de les persones que tenen entre 65 i 84 anys (2,4%). El nombre de targetes disminueix en el cas dels infants fins a 4 anys (544 targetes menys) i de les persones de més de 85 anys (791 menys).

El desembre del 2014 hi ha 20.209 persones afiliades en el conjunt d'activitats que formen la branca d'**altres serveis socials** a les Illes Balears, amb una taxa de variació positiva per al conjunt balear d'un 3,1%. Per illes, el nombre d'afiliats augmenta a les Pitiüses i a Mallorca. Per a Menorca es registren variacions interanuals negatives durant tot l'any i al desembre és d'un -4,1%.

Segons dades de la Conselleria de Salut, Família i Benestar Social, dia 30 de novembre del 2014 hi ha 19.747 sol·licituds de prestació per dependència a les Illes Balears: el 79,4% a Mallorca, el 10,9% a Menorca i el 9,7% a les Pitiüses. L'1,8% de la població balear sol·licita aquest tipus de prestació. S'han resolt 18.460 sol·licituds, de les quals 13.897 corresponen a sol·licitants amb dret a prestació i 11.435 tenen prestació. El mateix dia del 2013, els sol·licitants amb dret a prestació sumaven 14.925 persones a les Illes Balears del total de 20.095 sol·licituds, cosa que significa un 6,9% menys de sol·licitants amb dret a prestació i un 1,7% menys de sol·licituds el 2014.

Per a enguany, l'increment de les pensions serà del 0,25%, segons el Projecte de Llei de pressuposts, com el de l'any passat. Aquest increment és el mínim previst per la Llei de reforma de les pensions, darrera reforma del Govern que va substituir la referència de la inflació per calcular l'increment d'aquestes prestacions per l'índex de revaloració. Pel que fa a les Illes Balears, el gener d'enguany, amb 108.200 pensionistes (un 1,6% més que fa un any), la pensió contributiva mitjana (que inclou els casos de jubilació, incapacitat permanent, viduitat i orfandat) és un 1,9% superior a la del mateix mes de l'any passat per a tots els règims inclosos en el Sistema de la Seguretat Social, segons el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social. Així, el gener del 2015 se situa en 808,40 euros a les Illes Balears, per davall de la mitjana nacional, que és de 879,52 euros (1,7%). D'aquestes prestacions, la pensió mitjana per jubilació és de 927 euros a les Illes Balears, un 2,2% més que fa un any, però encara està per davall de la mitjana nacional (1.011,28 euros, que augmenta un 2,1% interanual). Pel que fa a les pensions no contributives o assistencials a les Illes Balears, la mitjana mensual per jubilació a 1 de gener d'enguany arriba a 368,72 euros, per damunt de la mitjana nacional (354,25 euros). Finalment, la mitjana per invalidesa és de 402,82 euros i també en aquest cas està per sobre de la mitjana nacional (394,55 euros).

El desembre del 2014 hi ha 18.322 persones afiliades en el sector de l'**educació** a les Illes Balears, amb una variació interanual positiva d'un 7,4%, signe que es manifesta des de l'agost de l'any passat. L'afiliació augmenta a totes les illes el 2014. Destaquen les Pitiüses, on el comportament a l'alça en el nombre d'afiliats és més positiu, seguides de Mallorca i Menorca.

Segons les darreres dades encara provisionals de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, 159.252 alumnes es matricularen a l'inici del curs escolar 2014-2015, un -3,3% respecte de les dades de l'inici del curs escolar 2013-2014. D'aquest total d'alumnes, 31.390 es matriculen a educació infantil, 65.293 a primària, 38.388 a l'ESO, 587 cursen mòduls voluntaris de segon dels programes de qualificació professional inicial (PQPI) i 13.052 batxillerat. De tots aquests alumnes, 109.392 estudien en centres públics (un -2,9% respecte del curs anterior), mentre que 49.860 ho fan en un centre concertat (-4,2%). Pel que fa als professors, 15.024 docents comencen a l'inici del curs escolar (un 5,8% més que a l'inici del curs passat): 11.416 ho fan en centres públics (5,5%) i 3.608 en centres d'ensenyament concertat (7,0%).

La mitjana anual del 2014 de la taxa d'abandonament escolar dels joves d'entre 18 i 24 anys que han acabat com a màxim la primera etapa de l'educació secundària és del 32,1% a les Illes Balears (el 37,6% en el cas dels homes i el 26,2% en el de les dones), segons dades de l'INE. Aquesta taxa és superior a la mitjana nacional (21,9%) i és la més alta en comparació de la resta de comunitats autònomes. L'abandonament escolar augmenta a les Balears els dos darrers anys (fins a 2,4 p. p. el 2014 i un punt percentual el 2013), després de minves interanuals des de l'any 2009. Al contrari, la mitjana nacional disminueix des del 2009, i el 2014 és 1,7 p. p. inferior a la registrada el 2013 (23,6%). Pel que fa al conjunt de la Unió Europea, segons dades de l'Eurostat la taxa disminueix any rere any i és del 12% el 2013. No obstant això, les dades mostren que som encara lluny dels objectius europeus en educació de l'estratègia Europa 2020, que és aconseguir una taxa d'abandonament escolar inferior al 10% en el conjunt de la Unió Europea i, per a Espanya, inferior al 15%.

Pel que fa als alumnes universitaris, segons dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, el curs 2009-2010, com a primer any d'aplicació del Pla Bolonya en la majoria dels estudis de grau, el 19,9% d'alumnes matriculats de nou ingrés no aparegueren en els dos cursos següents del mateix grau respecte del total de nous ingressos, una taxa d'abandonament que està per damunt de la mitjana nacional (19%). No obstant això, d'aquests alumnes que deixaren la primera opció de grau, el 9,5% es matricularen a un altre grau en algun dels dos cursos següents; una taxa de canvi que també supera la mitjana estatal del 7,1%. Pel que fa al tipus d'universitat, la taxa d'abandonament en les no presencials a les Balears fou del 37,4%, davant el 13,8% de les presencials. Per al 2015, segons dades del Servei d'Estadística i Qualitat Universitària (SEQUA) de la Universitat de les Illes Balears, el nombre d'alumnes matriculats en els estudis oficials és de 13.737, un 2,4% menys que durant el curs 2013-2014. D'aquests alumnes, 11.233 es matriculen a estudis de grau oficials (un 1,6% més que un any ençà), mentre que 1.837 ho fan a estudis de postgrau (un 11,7% menys que el curs anterior). Pel que fa als centres adscrits, també disminueix

el nombre d'alumnes matriculats (667), amb un 29% menys que el curs anterior. Dins l'àmbit no presencial i pel que fa a les Balears, els alumnes que es matriculen a la Universitat d'Educació a Distància (UNED) augmenta any rere any i, concretament, per a aquest curs les matrícules de grau són un 13,7% superior a les del curs 2013-2014.

EL NOMBRE D'EMPLEATS PÚBLICS A LES ILLES BALEARS DISMINUEIX UN 1 % EL JULIOL DEL 2014.

El desembre del 2014, hi ha 18.985 persones que treballen a l'**Administració pública** (serveis generals), un 1,2% més que en el mateix mes de l'any anterior per al conjunt de les Illes Balears. Aquesta variació positiva es manifesta des de l'octubre passat, després que des del juny del 2010 el nombre d'afiliats a la Seguretat Social disminuís a totes les illes.

Segons dades del butlletí estadístic del personal al servei de les administracions públiques que publica cada semestre el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, el juliol del 2014 hi ha a les Illes Balears 54.295 empleats públics, 708 menys que el gener del 2014 i 831 menys que el juliol del 2013. Entre totes les comunitats autònomes hi ha 28.492 empleats públics menys que el gener de l'any passat i 25.089 menys que el juliol del 2013. El descens més elevat en el nombre d'empleats públics es produeix en l'Administració central (-4,7%), al contrari de les administracions locals, on augmenta el personal un 1,3% interanual. Els empleats públics de comunitats autònomes i de les universitats dependents minven un 0,3% i un 0,9%, respectivament, respecte del juliol del 2013. Pel que fa als empleats públics a les Illes Balears, segons dades del juliol del 2014, 10.923 pertanyen a l'Administració pública estatal (234 menys que l'any anterior), 27.376 a l'Administració autonòmica (347 menys que un any enrere), 14.301 a l'Administració local (231 més) i 1.695 a les universitats (54 menys que fa un any). Les dades del butlletí no tenen en compte el personal que pertany a empreses del sector públic empresarial, fundacions i organitzacions públiques (majoritàriament personal laboral).

Segons la Llei 36/2014, de 26 de desembre, de pressuposts generals de l'Estat per al 2015, les retribucions dels empleats públics no podran superar les del 31 de desembre del 2014, no hi haurà oferta pública d'ocupació i només serà possible una taxa de reposició fins a un 50% per a determinats col·lectius, com ara personal sanitari i docent i cossos de seguretat de l'Estat.

Pel que fa a l'afiliació dels **serveis de la llar**, que va augmentar fins al desembre del 2013, s'alenteix des de principi de l'any passat per al conjunt balear i arriba a 12.903 afiliats el mes desembre del 2014, un 0,8% menys que un any ençà. Per illes, Mallorca i Menorca segueixen aquest comportament, mentre que a les Pitiüses la variació interanual és positiva durant tot l'any i pel desembre és d'un 6,1%.

III. MERCAT LABORAL

1

Context. Espanya i la UE-28

Taula 33. Indicadors d'ocupació i atur (Illes Balears, Espanya i UE-28)

Indicador	Illes Balears			Espanya			Europa (UE-28)		
	Període: 4T14			Període: 4T14			Període: 3T14		
	Darrera dada	Cicle-tendència T _{t-12} (%)		Darrera dada	Cicle-tendència T _{t-12} (%)		Darrera dada	Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Persones actives (milers)	589,9	→	0,3	23.026,8	→	-0,2	243.509,4	→	-0,1
Taxa d'activitat (%)	63,2	→	-0,4	59,8	→	-0,1	57,9	→	0,1
Taxa d'ocupació (de 16 anys i més) (%)	51,3	↗	2,1	45,6	→	1,1	52,3	→	0,5
Persones ocupades (milers)	478,5	↗	4,0	17.569,1	↗	2,6	219.982,0	→	0,8
Homes	256,6	↗	2,3	9.558,3	↗	2,9	119.360,9	→	0,8
Dones	222,0	↗	5,1	8.010,8	↗	2,2	100.621,1	→	0,8
Persones menors de 25 anys	22,2	↘	-8,3	757,0	→	1,6	18.753,8	→	-0,3
Persones de 25 a 54 anys	386,7	↗	3,5	14.206,1	→	1,5	162.640,4	→	0,2
Persones de 55 anys i més	69,8	↗	3,3	2.606,0	↗	6,0	33.534,3	↗	3,8
Persones estrangeres	95,7	→	-1,6	1.865,1	→	-0,4	15.567,5	↗	4,3
Persones en atur (milers)	111,4	↘	-11,9	5.457,7	↘	-7,9	23.527,4	↘	-7,5
Homes	63,8	↘	-15,0	2.823,7	↘	-9,7	12.454,9	↘	-8,7
Dones	47,6	↘	-10,6	2.634,0	↘	-6,2	11.072,5	↘	-5,8
Persones menors de 25 anys	17,4	→	1,2	813,7	↘	-10,6	5.073,2	↘	-10,6
Persones de 25 a 54 anys	78,1	↘	-19,3	4.030,0	↘	-9,2	15.867,6	↘	-7,1
Persones de 55 anys i més	15,9	↗	8,1	614,0	↗	3,9	2.490,2	→	-1,7
Persones estrangeres	32,3	↗	3,9	927,8	↘	-13,5	2.800,3	↘	-9,3
Taxa d'atur (%)	18,9	↘	-3,8	23,7	↘	-2,0	9,7	→	-0,8
Homes	19,9	↘	-4,4	22,8	↘	-2,2	9,5	→	-0,9
Dones	17,6	↘	-3,1	24,7	→	-1,8	9,9	→	-0,7
Persones menors de 25 anys	44,1	↘	-2,7	51,8	↘	-3,1	21,3	→	-1,9
Persones de 25 a 54 anys	16,8	↘	-4,5	22,1	↘	-2,0	8,9	→	-0,7
Persones de 55 anys i més	18,6	→	-0,6	19,1	→	-0,4	6,9	→	-0,4
Persones estrangeres	25,2	→	0,2	33,2	↘	-3,2	15,3	→	-0,1
Taxa de temporalitat (%)	23,6	→	-0,7	24,2	→	0,5	14,5	→	0,3
Homes	25,9	→	-0,1	23,9	→	1,1	14,2	→	0,4
Dones	21,2	→	-1,4	24,7	→	0,0	14,7	→	0,1
% persones autoocupades	21,1	→	1,2	17,5	→	-0,2	10,7	→	-0,0

Font: Eurostat, INE, OTIB.

Nota: la variació de les taxes es dona com a diferència de punts percentuals respecte al mateix període de l'any anterior.

El PIB de la zona euro evidencia la recuperació passant del -0,5% del 2013 al 0,8% del 2014, la qual ha estat afavorida, entre altres aspectes, pel descens dels preus del petroli. Ara bé, factors com ara les perspectives d'una inversió feble i una inflació a la baixa preveuen un creixement més suau per als pròxims anys. Això s'observa en les previsions per als anys 2015 i 2016 de la Comissió Europea (un 1,3% i un 1,9%, respectivament), que se situen lleugerament per sobre de les projeccions per als mateixos anys que recull l'FMI (un 1,2% i un 1,4%, respectivament).

Tot i que és feble, el creixement de la zona euro afavoreix l'evolució positiva del mercat de treball. En el tercer trimestre del 2014, el nombre d'actius es manté (0,0%) i el de persones ocupades augmenta per quart trimestre consecutiu en quasi un punt percentual (0,9%). Pel que fa a la distribució dels ocupats, s'han incrementat tant els homes com les dones (un 0,9% ambdós), els treballadors de 25 a 54 anys (0,2%), els de més de 55 anys (3,8%) i els ocupats de nacionalitat estrangera (4,4%). Alhora, per primera vegada des del 2008 el col·lectiu de joves pràcticament es manté (-0,1%). Així, la taxa d'ocupació creix mig punt percentual i assolix el 52,3% de la població, el valor més alt des del tercer trimestre del 2009.

En el tercer trimestre del 2014, el nombre de persones en situació d'atur cau per quart trimestre consecutiu (-7,5%). Aquest descens situa la taxa d'atur en el 9,7%, que assolix un valor similar al de l'any 2011 i 0,8 p.p. menys que ara fa un any. Quant al perfil dels aturats, la taxa femenina (9,9%) supera la masculina (9,5%). Els col·lectius que registren les taxes més elevades són els joves (21,3%) i els estrangers (15,3%). En termes interanuals, tots els grups sociodemogràfics experimenten reduccions de l'atur. Per sexe, el descens de la taxa masculina (-0,9 p.p.) supera el de les dones (-0,7 p.p.). Per edat, la taxa dels més joves és la que es redueix amb més intensitat (-1,9 p.p.), seguida de la dels treballadors de 25 a 54 anys (-0,7 p.p.) i de la dels més grans de 55 anys (-0,4 p.p.). Alhora la taxa dels estrangers pràcticament es manté (-0,1 p.p.).

A Espanya, segons l'estimació avançada publicada per l'INE, durant el quart trimestre del 2014 el PIB manté la senda alcista i registra un creixement interanual d'un 2,0%. Aquest increment de l'activitat es tradueix en una millora dels indicadors laborals. El mercat de treball, durant aquest mateix període, continua amb una evolució positiva. Malgrat que el nombre de persones actives encara presenta variacions interanuals negatives (-0,2%), les caigudes perden intensitat. En conseqüència la taxa d'activitat (59,8%) decreix una dècima de punt (-0,1 p.p.). Pel que fa al nombre d'ocupats, augmenten la seva presència un 2,5% respecte del mateix trimestre del 2013, i s'arriba a 17.569.100 persones ocupades. La taxa d'ocupació també creix, fins al 45,6%. Quant al perfil d'aquests treballadors, per primera vegada des del tercer trimestre del 2006 tots els col·lectius incrementen les seves xifres, especialment les persones de més de 55 anys (6,0%) i

els homes (2,7%).

Alhora, l'atur manté la tendència a la baixa, que ja encadena cinc trimestres consecutius. En el quart trimestre hi ha 5.457.700 persones en situació d'atur, que representen un 8,1% menys que ara fa un any. Per tant, la taxa d'atur també cau 2,0 p.p. en termes interanuals i arriba al 23,7% dels actius. Tots els grups sociodemogràfics registren una caiguda de la taxa d'atur, especialment el grup d'estrangers (-3,2 p.p.) i el de joves (-3,1 p.p.). Ara bé, aquests dos col·lectius encara són els que presenten les taxes més elevades (un 33,2% i un 51,8%, respectivament) i superen àmpliament la del conjunt d'aturats.

A les Illes Balears, al contrari del que succeeix a Espanya, augmenta lleugerament el nombre de persones actives (0,2%), però aquest fet no és suficient per incrementar la taxa d'activitat, la qual es redueix 0,4 p.p. respecte del darrer trimestre del 2013. Malgrat això, la taxa de les Balears (63,2%) és la segona més elevada de totes les comunitats autònomes, només darrere de Madrid, i supera la mitjana espanyola (59,8%). El nombre d'ocupats es manté a l'alça durant aquest trimestre, un 5,2% més que fa tot just un any. Els increments interanuals més importants, els registren els més grans de 55 anys (12,9%), els menors de 25 anys (6,2%) i les dones (6,2%). D'entre el conjunt d'ocupats, l'únic grup que encara perd treballadors és el dels estrangers, amb un 0,9% menys, en part a conseqüència de la disminució poblacional d'aquest col·lectiu en els darrers anys.

Respecte del nombre d'aturats a les Balears en el quart trimestre del 2014, l'EPA registra 111.400 persones, xifra que suposa un nou descens per sisè trimestre consecutiu (-16,7%). Tots els col·lectius experimenten descensos de l'atur, excepte el de les persones de més de 55 anys, que augmenta un 8,2%, i el d'estrangers, que es manté (0,0%). És especialment intensa la reducció de l'atur entre les persones de 25 a 54 anys (-22,4%) i els homes (-19,3%). Malgrat que es tracta de mesos de temporada baixa, la taxa d'atur de les Balears (18,9%) se situa com la setena més baixa per comunitats autònomes, amb 4,8 p.p. per sota de la mitjana espanyola (23,7%). En termes interanuals la taxa d'atur perd 3,8 p.p. En consonància amb aquest descens, tots els grups disminueixen les seves taxes, amb l'excepció dels estrangers, que l'augmenten dues dècimes una altra vegada. Altre cop, els joves (44,1%) i els estrangers (25,2%) registren les taxes més elevades.

L'EPA permet desagregar les dades d'ocupació i atur de les Illes Balears segons el sector econòmic. En el darrer trimestre del 2014 tots els sectors, excepte l'agricultura (-20,4%), incrementen el nombre d'ocupats en termes interanuals: la indústria (29,3%), la construcció (13,4%) i els serveis (2,9%). Pel que fa a l'atur, mentre que es redueix en l'agricultura (-9,1%) i els serveis (-20,3%), s'observa un augment dels aturats en la construcció (11,1%) i, més discretament, en la indústria (3,3%).

2 Ocupació i atur a les Illes Balears

Taula 34. Indicadors del mercat laboral a les Illes Balears

	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} ^t (%)	
Total de persones d'alta a la Seguretat Social¹	desembre	354.702	↗	4,4
Assalariats	desembre	258.641	↗	4,7
Autònoms i altres règims especials	desembre	96.061	↗	3,1
Homes	desembre	189.401	↗	5,0
Dones	desembre	165.300	↗	3,4
Estrangers UE-28	desembre	27.196	↗	6,1
Estrangers no UE	desembre	24.665	→	-0,1
Persones en atur registrades	gener	83.066	↘	-9,8
Homes	gener	39.534	↘	-15,3
Dones	gener	45.532	↘	-4,6
Persones menors de 25 anys	gener	9.415	↘	-8,7
Persones de 25 a 54 anys	gener	59.323	↘	-12,8
Persones de 55 anys i més	gener	14.328	→	-1,2
Estrangers UE-28	gener	6.558	↘	-9,9
Estrangers no UE	gener	9.947	↘	-15,5
Persones en atur registrades fa més de 12 mesos	gener	25.151	↘	-11,4
Total contractes registrats	gener	23.787	↗	13,0
Contractes indefinits	gener	3.162	↗	27,0
Contractes temporals	gener	20.284	↗	9,1
Contractes a temps parcial	gener	7.676	↗	2,8
Contractes fixos discontinus	gener	617	↗	37,9

Font: TGSS, SOIB, OTIB.

¹ Afiliats als règims general, d'autònoms, i als règims especials agrari, de la mar i de la llar de la Seguretat Social. No inclou afiliats a MUFACE i ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.

El 2014 es tanca amb una mitjana de 75.405 persones en situació d'atur, la qual cosa suposa un descens d'un 8,4% respecte a la mitjana del 2013, i continua la tònica descendent iniciada a la darrereria del 2012. L'afiliació, per la seva banda, presenta una mitjana anual de 410.635 persones d'alta a la Seguretat Social, fet que representa un increment d'un 3,2% respecte de l'any anterior. Finalment, la taxa d'atur registrat durant el 2014 se situa en el 15,5%, 1,6 p. p. per sota de la del 2013 (17,1%).

El darrer dia del mes de gener del 2015 hi ha 83.066 persones en situació d'atur a les Illes Balears, un 8,5% menys respecte del mateix mes de l'any 2014. Es tracta del vint-i-setè mes consecutiu en què es registra una reducció de l'atur en termes

interanuals. En el conjunt d'Espanya, també disminueix l'atur (-6,0%), que se situa en 4.525.691 persones. De fet, totes les comunitats autònomes mostren reduccions de l'atur en termes interanuals.

L'ATUR REGISTRAT ÉS EL MÉS BAIX D'UN MES DE GENER D'ENÇÀ DEL 2009.

Per col·lectius, el descens relatiu interanual de l'atur registrat més important es produeix entre els homes (amb un -13,2% interanual), que representen el 47,6% del total de persones en situació d'atur; els més grans de 25 anys (amb un -8,7%), i els estrangers no comunitaris (amb un -13,4%). De fet, el conjunt d'estrangers presenta disminucions interanuals des de la darrereria del 2010, i han passat de representar el

28,3% del total de les persones aturades el gener del 2010 al 18,9% durant el mateix mes del 2015. També es redueix l'atur entre els joves menors de 25 anys (-6,6%) i ja són trenta-un mesos de descensos en aquest col·lectiu. El grup de 25 a 54 anys també registra durant el gener, i per vint-i-setè mes consecutiu, una minva de la desocupació. D'altra banda, al gener les persones de 55 anys i més es mantenen en les mateixes xifres que un any ençà, si bé han mostrat descensos durant els dos darrers mesos del 2014. Quant a la durada de la demanda d'ocupació, i per setzè mes consecutiu, s'observa una reducció entre les persones que porten més d'un any inscrites com a demandants en el SOIB (-11,1%), i també en la resta de durades.

Pel que fa als sectors econòmics, i respecte del gener del 2014, el descens més important de l'atur té lloc en la construcció (-24,4%), que ja encadena quatre anys i mig en xifres negatives, i en la indústria, amb una minva d'un 15,5% interanual (en xifres negatives durant vint-i-vuit mesos consecutius). Les segueixen la resta dels serveis que no són ni hostaleria ni comerç (-7,9%); el comerç, el qual redueix la desocupació un 7,8% i enllaça dos anys de descensos, i l'hostaleria (-2,3%). En canvi, l'atur augmenta en termes interanuals entre els treballadors de l'agricultura (2,1%), si bé aquesta activitat només representa l'1,9% del total de les persones en situació d'atur.

Durant el mes de gener del 2015 es registren 23.787 nous **contractes**, un 17,5% més que durant el mes de desembre i un 9,9% per sobre de la xifra de gener del 2014. En el conjunt de l'Estat, la contractació creix un 8,6% interanual. En comparació de l'any anterior, augmenten més els contractes

indefinitos (27,1%) que els de caire temporal (7,3%). Així mateix, el percentatge de contractes indefinits sobre el total de contractes continua sent superior a les Balears (13,3%) que en el conjunt de l'Estat (8,8%). L'augment més significatiu es produeix entre els contractes fixos discontinus (52,3%) i els indefinits a temps complet (34,7%). La contractació creix en tots els sectors respecte del mateix mes de l'any 2014, tret de l'agricultura (-24,4%) i la resta de serveis que no són ni hostaleria ni comerç (-8,1%). Els increments relatius interanuals més elevats s'observen en els contractes a treballadors de la construcció (38,0%) i de la indústria (30,2%).

El 31 de desembre del 2014 hi ha 354.702 persones en alta a la **Seguretat Social** a les Illes Balears, fet que suposa un increment d'un 4,1% en termes interanuals i el vint-i-nú mes consecutiu en xifres positives si no es compta el mes de setembre del 2013. El desembre del 2014 ja augmenta el nombre de persones ocupades a totes les comunitats autònomes, i el conjunt de l'Estat encadena dotze mesos consecutius de creixements interanuals de l'afiliació, que en aquest cas és d'un 2,4%. L'augment de l'afiliació del darrer dia de l'any 2014 a les Balears és més intens en el règim general (4,5%), seguit de l'especial de treballadors autònoms (3,8%), el règim especial agrari (3,3%) i, finalment, el règim especial del mar (1,6%). En canvi, minva l'afiliació entre els treballadors del règim especial de la llar (-0,9%). Per col·lectius, l'afiliació creix més entre els homes (5,0%) que entre les dones (3,1%), i de manera més accentuada entre els joves menors de 25 anys (5,9%) i els estrangers comunitaris (6,3%), mentre que es manté en el col·lectiu d'estrangers no comunitaris (0,2%).

Taula 35. Indicadors del mercat laboral per illes

	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Mallorca				
Població activa ¹	desembre	357.590	➔	1,5
Afiliats a la Seguretat Social ²	desembre	291.959	↗	4,0
Aturats registrats	gener	65.618	↘	-10,8
Taxa d'atur registrat (%) ³	desembre	18,4	↘	-2,2
Contractes registrats	gener	18.977	↗	12,9
Menorca				
Població activa ¹	desembre	30.534	➔	-0,9
Afiliats a la Seguretat Social ²	desembre	23.901	➔	1,5
Aturats registrats	gener	6.590	↘	-10,4
Taxa d'atur registrat (%) ³	desembre	21,7	➔	-1,8
Contractes registrats	gener	1.215	↗	11,9
Eivissa				
Població activa ¹	desembre	47.491	↗	5,5
Afiliats a la Seguretat Social ²	desembre	36.662	↗	7,3
Aturats registrats	gener	10.376	↘	-4,3
Taxa d'atur registrat (%) ³	desembre	22,8	➔	-1,2
Contractes registrats	gener	3.408	↗	11,2
Formentera				
Població activa ¹	desembre	2.627	↗	3,5
Afiliats a la Seguretat Social ²	desembre	2.160	↗	5,2
Aturats registrats	gener	482	↗	2,8
Taxa d'atur registrat (%) ³	desembre	17,8	➔	-1,6
Contractes registrats	gener	187	↗	11,9

Font: TGSS, SOIB, OTIB.

¹ Població activa = aturats + afiliats del mateix mes.

² Afiliats als règims general, d'autònoms, i als règims especials agrari, de la mar i de la llar de la Seguretat Social. No inclou afiliats a MUFACE i ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.

³ Taxa d'atur calculada a partir de l'atur registrat i la població activa. Variació com a diferència de punts percentuals respecte del mateix mes de l'any anterior.

Al gener l'atur es redueix a totes les illes, tret de Formentera (6,2%). Així, la desocupació minva especialment a Mallorca (-9,4%), que ja encadena vint-i-vuit mesos consecutius de reduccions interanuals, seguida de Menorca (-8,0%) i d'Eivissa (-2,8%). El balanç anual del 2014 és positiu a tot l'arxipèlag, però sobretot a Mallorca, on l'atur cau un 9,3%, seguida de Menorca (-8,2%), i de manera més discreta per les Pitiüses: Eivissa amb un -2,0% i Formentera es manté en els mateixos valors del 2013.

La taxa d'atur registrat del mes de desembre se situa per

sota del 20% a Mallorca (18,4%) i Formentera (17,8%). En canvi, Eivissa (22,8%) i Menorca (21,7%) marquen una ràtio superior. Respecte al desembre de l'any 2013 disminueix la taxa d'atur a totes les illes, i oscil·la entre els 2,2 p. p. de Mallorca i l'1,2 p. p. de l'illa d'Eivissa.

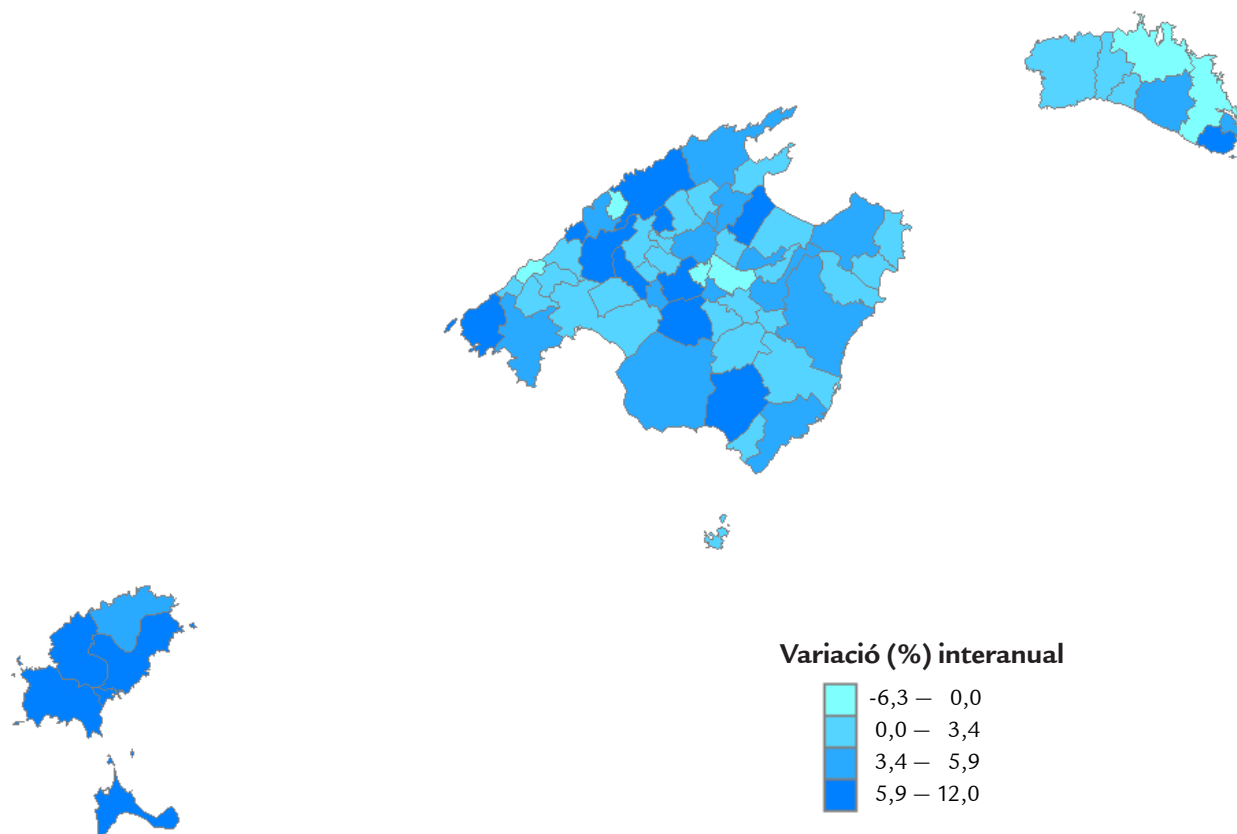
MINVA LA TAXA D'ATUR A TOTES LES ILLES EN COMPARACIÓ DEL DESEMBRE DEL 2013.

La contractació del mes de gener és més elevada que la del mateix mes del 2014 a totes les illes, tret de Formentera

(-11,0%), i especialment a Mallorca (10,9%) i Eivissa (8,1%). Destaquen els importants increments de contractació en la construcció a Mallorca (49,2%) i en l'hostaleria a Formentera (126,3%). Alhora, la contractació en la resta de serveis que no són ni hostaleria ni comerç minva a totes les illes, sobretot a Formentera (-15,6%) i Menorca (-10,5%).

L'afiliació a la Seguretat Social experimenta un augment interanual a totes les illes durant el mes de desembre, encara que d'una manera més significativa a Eivissa (6,5%). Mallorca, per la seva banda, presenta un increment d'un 4,1% respecte al mes de desembre del 2013, seguida de Formentera (3,1%). A Menorca (1,2%) es produeix un creixement més discret.

Gràfic 15. Variació interanual de la afiliació a la Seguretat Social. Mitjana 2014

Font: OTIB i TGSS.

3 Costs laborals

Taula 36. Cost i jornada laboral

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Cost total per assalariat i mes (€)	3r trimestre	2.259,2	➔	0,7
Cost laboral per hora efectiva (€)	3r trimestre	16,8	➔	0,7
Indústria i energia	3r trimestre	20,5	↗	8,5
Construcció	3r trimestre	15,6	↘	-11,9
Serveis	3r trimestre	16,6	➔	0,9
Hores efectives per assalariat / mes	3r trimestre	134,7	➔	0,0
Indústria i energia	3r trimestre	137,6	➔	1,1
Construcció	3r trimestre	140,2	↗	9,7
Serveis	3r trimestre	134,2	➔	-0,7
Increment salarial pactat en convenis (%)	desembre	1,1	➔	0,5

Font: INE, MEYSS.

En el tercer trimestre del 2014 el **cost laboral per treballador** a les Illes Balears se situa de mitjana en 2.259,2 euros, xifra que suposa un increment d'un 0,7% respecte del mateix trimestre del 2013. En el conjunt nacional és de 2.450,10 euros, i es contreu respecte d'un any ençà (-0,4%). Les comunitats autònomes amb els augments interanuals més elevats del cost laboral són Cantàbria (2,4%), les Canàries (2,3%) i Madrid (2,0%). A l'altre extrem se situen la Comunitat Valenciana (-3,3%), Catalunya (-2,0%), Aragó (-1,7%) i el País Basc (-1,7%), amb els descensos del cost laboral més intensos. La diferència entre la comunitat autònoma amb el cost laboral més elevat per treballador, el País Basc (2.961,16€), i la que registra l'inferior, Extremadura (2.014,10€), és de més de nou-cents euros.

EL COST LABORAL PER TREBALLADOR A LES ILLES BALEARS TORNA A CRÉIXER DURANT EL TERCER TRIMESTRE.

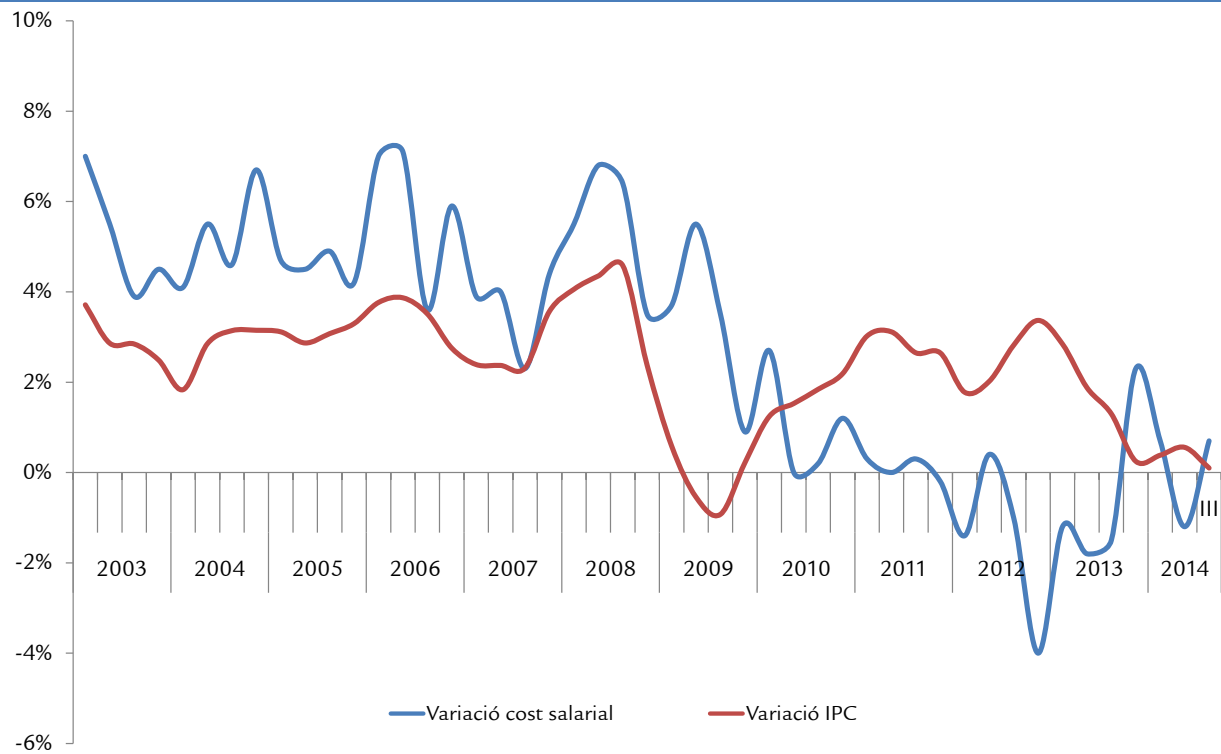
En el cost laboral total s'inclouen les cotitzacions obligatòries, les indemnitzacions i les prestacions socials, a més del cost salarial. Aquesta darrera partida és de 1.635,4 euros (aproximadament el 72% del cost laboral total) i presenta un augment d'un 0,7% respecte del tercer trimestre del 2013, tal com es pot veure en el gràfic. El sector de la indústria continua tenint el cost salarial més elevat (1.974,9€), i presenta un increment d'un 6,5% respecte d'un any ençà. En segon lloc se situa el sector dels serveis (1.620€), els costos salarials del qual també augmenten en termes interanuals (0,5%). Quant al sector de la construcció, el salari mitjà arriba a 1.536,9 euros

i s'anota un descens d'un 3,1% respecte del tercer trimestre del 2013. Els costos laborals per hora efectiva s'incrementen respecte de l'any anterior, en concret un 0,7%, i se situen en 16,8 euros a les Illes Balears. Aquesta xifra està per sota de la del conjunt nacional (20,3€), que pràcticament es manté (-0,1%). En altres comunitats autònomes hi ha disminucions en el cost laboral per hora efectiva: les més accentuades són les del País Basc (-5,0%) i La Rioja (-4,3%). A les Illes Balears s'observa un fort descens a la construcció, que redueix el cost per hora un 11,9% i arriba a 15,6 euros de mitjana per hora efectiva. En canvi, en la indústria s'incrementa el cost per hora un 8,5% (20,5€ per hora efectiva durant el tercer trimestre de l'any). A més, el sector secundari continua com la branca amb el cost més alt. El sector dels serveis, per la seva banda, amb una mitjana de 16,6 euros per hora efectiva, presenta un augment d'un 0,9% en termes interanuals. Les hores efectives treballades a les Balears durant el tercer trimestre del 2014 són 134,7 per treballador i mes, les mateixes que es registraren un any ençà, si bé roman de llarg per sobre de la mitjana nacional (120,8 hores). Les Balears són, de fet, la comunitat autònoma amb el nombre d'hores efectives treballades més elevat, tant a jornada completa (148,8 hores) com a jornada a temps parcial (102,7 hores). Tots els sectors experimenten un augment en el total d'hores efectives treballades, excepte els serveis (0,9 hores menys que un any enrere), si bé els increments més accentuats es produeixen en la construcció (12,4 hores més per treballador) i en el sector de la indústria (1,5 hores més).

L'increment salarial pactat en convenis col·lectius a les Illes Balears se situa al desembre en l'1,1% i duplica el del conjunt nacional (0,57%). Fins al desembre del 2014 se subscriuen dinou convenis a les Balears, deu més que en el mateix període de l'any anterior. Dels convenis subscrits, setze són d'empresa i afecten 2.183 treballadors, i la resta corresponen a altres àmbits i afecten 103.020 treballadors. En el conjunt d'Espanya, també es produeix un increment del nombre de convenis subscrits respecte del mateix període de l'any passat

i es passa de 1.691 a 1.728 convenis, i també augmenta el nombre de treballadors afectats. Les dades estadístiques fins al mes de desembre recullen, entre d'altres, la publicació del conveni col·lectiu del sector del transport discrecional i turístic de viatgers per carretera de les Illes Balears (*Butlletí Oficial de les Illes Balears* de dia 7 de juny de 2014) i la del conveni de l'hostaleria (BOIB de dia 31 de juliol de 2014). Aquest darrer conveni afecta gairebé una quarta part del total de treballadors de les Illes Balears.

Gràfic 16. Incrementos salarials i inflació a les Illes Balears

Font: INE.

4 Accidents de treball

Taula 37. Accidents de treball

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Total accidents de treball	gener-desembre 2014	14.059	↗	4,9
Índex d'incidència del total d'accidents ¹	gener-desembre 2014	4.142,8	→	1,7
Accidents lleus	gener-desembre 2014	4.119,5	→	1,8
Accidents greus	gener-desembre 2014	22,7	↘	-4,2
Accidents mortals	gener-desembre 2014	0,6	↘	-51,5
Indústria	gener-desembre 2014	6.429,0	↘	-3,4
Construcció	gener-desembre 2014	8.818,6	↗	3,2
Serveis	gener-desembre 2014	3.750,9	→	1,9
Mallorca ²	gener-desembre 2014	4.346,2	↗	2,5
Menorca ²	gener-desembre 2014	4.269,8	→	0,4
Pitiüses ²	gener-desembre 2014	5.545,9	↗	4,7

Font: Direcció General de Treball i Salut Laboral, TGSS.

¹ L'índex d'incidència es calcula com la relació entre el nombre d'accidents de treball en jornada per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes.

² No es disposa del nombre de persones amb les contingències cobertes per illes, raó per la qual es presenta una aproximació amb els treballadors d'alta al règim general de la Seguretat Social.

L'índex d'incidència dels accidents durant la jornada de treball se situa en 4.143 incidències durant el període dels dotze mesos compresos entre gener i desembre del 2014, segons les dades provisionals de la Direcció General de Treball i Salut Laboral. Així les coses, han patit un accident 4.143 treballadors per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes. Respecte del mateix període de l'any anterior, l'índex d'incidència s'incrementa un 1,7% i continua així la tendència ascendent que es va iniciar a final del 2013.

Del total d'accidents registrats a les Balears, el 99,44% són de caràcter lleu; el 0,55%, greus, i la resta (0,01%), mortals (2 accidents). Respecte de l'any anterior, es produeix un augment entre els accidents de caràcter lleu (4,9%), mentre que disminueixen els de caràcter greu (-1,3%) i els mortals, que passen de 4 a 2 en aquest període.

LA SINISTRALITAT LABORAL AUGMENTA I CONTINUA LA TENDÈNCIA ASCENDENT.

Del total d'accidents registrats durant l'any 2014, 308 accidents es produeixen en el sector agrícola (el 2,2% sobre el total); 1.248, en el sector industrial (8,9%); 2.022, en la construcció (14,4%), i els restants 10.481, en el sector dels serveis (74,6%). Tanmateix, els índexs d'incidència més elevats es produeixen en la construcció (8.819 accidents per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes) i en la indústria (6.429). El nombre d'accidents en jornada de treball augmenta en la construcció (9,2%), en els serveis (5,2%) i en el sector agrícola (2,3%), mentre que disminueix en el sector de la indústria (-3,3%).

IV. DEMANDA

1 Preus

Taula 38. Evolució de l'IPC (gener 2015)

Illes Balears	Evolució anual		Evolució mensual	
	Variació interanual	Influència	Variació mensual	Repercussió mensual
Índex general	-1,1	-	-1,2	-
Aliments, begudes no alcohòliques	-0,1	-0,053	0,3	0,057
Begudes alcohòliques i tabac	0,6	0,011	0,3	0,009
Vestit i calçat	-0,2	-0,020	-12,9	-0,871
Habitatge	0,2	0,034	0,6	0,084
Parament de la llar	-0,1	-0,029	-0,9	-0,063
Medicina	-1,6	0,011	0,0	0,000
Transport	-6,8	-0,276	-2,1	-0,346
Comunicació	-4,7	0,041	-0,5	-0,019
Lleure i cultura	0,2	-0,002	-1,6	-0,106
Ensenyament	1,4	0,000	0,0	0,000
Hotels, cafès i restaurants	0,1	-0,060	-0,6	-0,059
Altres béns i serveis	2,4	0,066	1,0	0,105
Inflació subjacent	0,4	-	-1,1	-

Font: INE.

Al gener, la **inflació** a les Illes Balears intensifica la progressió a la baixa observada els darrers mesos del 2014. Així, la taxa de variació interanual de l'IPC disminueix tres dècimes en relació amb la registrada al mes de desembre i queda en el -1,1%, amb la qual cosa iguala el valor més baix de tota la sèrie disponible. Els preus també baixen a totes les comunitats autònomes i en el conjunt d'Espanya, on es registra un valor negatiu per setè mes consecutiu (-1,3%). L'abaratiment dels carburants a causa de la caiguda del preu del petroli és el factor més important que explica aquesta baixada.

LA TAXA DE VARIACIÓ INTERANUAL DE L'IPC DEL GENER SE SITUA EN EL -1,1%.

A les Balears, la diferència entre les taxes interanuals del

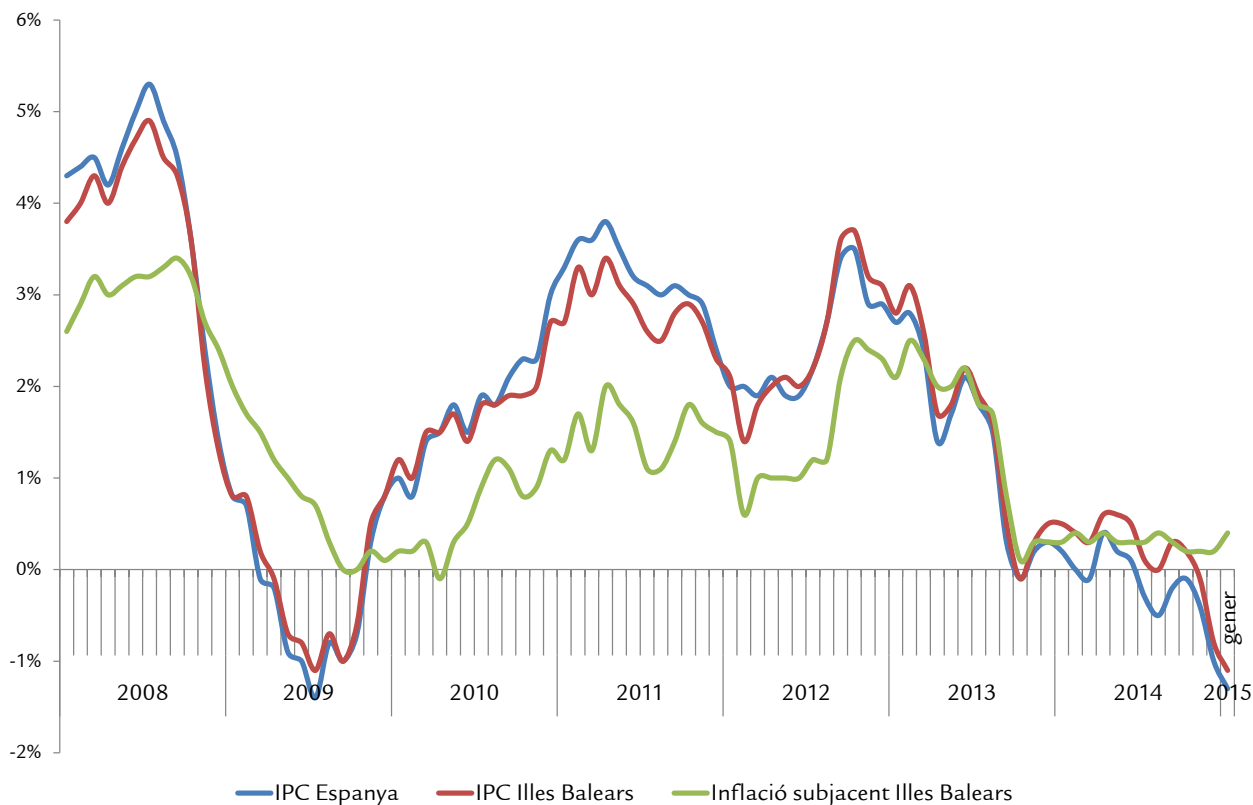
mes de gener i la del desembre és de -0,3 p.p. El grup que més ha influït en aquesta correcció de tres dècimes ha estat el transport, que al gener s'abarateix un 6,8%. També han llastrat els preus cap a terreny negatiu el grup d'aliments i begudes no alcohòliques (-0,1%) i el d'hotels, cafès i restaurants (que passa d'un 0,7% al desembre a sols un 0,1% al gener). Per contra, han compensat la variació negativa de la taxa anual els altres béns i serveis (2,4%), l'habitatge (0,2%) i el grup de comunicacions, que frena la caiguda un 4,7%. La resta de grups de consum segueix el patró dels mesos precedents.

Quant a l'evolució mensual dels preus a les Balears, la variació del gener respecte del desembre és d'un -1,2%. Si es desagrega aquesta taxa segons la repercussió de cada

grup, es comprova que sobretot és conseqüència de la reducció del vestit i el calçat, amb -0,871 p. p., i del transport (-0,346 p. p.). Les repercussions positives en la taxa mensual es produeixen en els grups d'altres béns i serveis (0,105 p. p.), habitatge (0,084 p. p.) i, a certa distància, aliments i begudes no alcohòliques (0,057 p. p.).

Aquest mes, la taxa de variació interanual de la inflació subjacent registra un lleuger repunt tant a les Balears (0,4%) com a Espanya (0,2%). D'altra banda, la taxa interanual de l'índex de preus de consum a impostos constants disminueix tres dècimes respecte del valor del desembre i queda en el -1,3%.

Gràfic 17. Variació interanual de l'Índex de Preus de Consum

Font: INE.

Pel que fa a l'índex de preus harmonitzat (IPCH) del gener, a Espanya la variació interanual és d'un -1,5%, mentre que la inflació interanual de la mitjana dels països de la zona euro se situa en un -0,6%, quatre dècimes menys que la del mes anterior i la taxa més baixa d'ençà del juliol del 2019. En el conjunt de la Unió Europea només cinc països se situen amb valors positius. Malta (0,8%) i Àustria i Romania (ambdues amb un 0,5%) registren la inflació interanual més alta,

mentre que, a l'altre extrem, Grècia i Bulgària perllonguen un altre mes la seqüència deflacionista i registren taxes negatives d'un 2,8% i un 2,3%, respectivament.

Finalment, a Espanya, d'acord amb l'estimació de l'indicador avançat, la taxa de variació interanual de l'IPC del febrer se situa en el -1,1%.

2 Consum intern

Taula 39. Indicadors de consum

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T^c_{t-12} (%)	
Consum carburants automoció (quilolitres)	gener	44.434,5	↗	4,4
Matriculació de turismes ¹	gener	1.814	↗	13,4
Índex de vendes al detall ²	desembre	100,046	↗	9,4
Mallorca				
Consum carburants automoció (quilolitres)	gener	36.193,1	↗	3,7
Matriculació de turismes ¹	gener	1.515	↗	13,7
Menorca				
Consum carburants automoció (quilolitres)	gener	2.640,9	↗	3,7
Matriculació de turismes ¹	gener	88	↗	27,5
Pitiüses				
Consum carburants automoció (quilolitres)	gener	5.600,6	↗	4,6
Matriculació de turismes ¹	gener	211	↗	6,6

Font: CLH, DGT, INE, elaboració pròpia.

¹ Variació interanual de la sèrie original.

² Preus constants any 2010 (índex 2010=100).

En els darrers mesos, les dades d'alguns indicadors clau relatius al consum confirmen una inflexió positiva que es reflecteix, per exemple, en una despesa més elevada en consum final, en l'important augment de les vendes del sector del comerç al detall o en l'increment de la matriculació de turismes.

D'acord amb les darreres dades disponibles de la Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya corresponents al quart trimestre del 2014, la **despesa en consum final** prossegueix gradualment a l'alça i aquest trimestre augmenta, respecte del mateix de l'any 2013, un 1,9%. L'evolució del seu principal component —la despesa en consum final de les llars— és encara més intensa (gairebé 156 mil milions d'euros) i creix un 3,1% interanual, mig punt percentual més que la taxa del trimestre precedent. La despesa en consum final tanca l'exercici de 2014 amb un creixement interanual d'un 1,6% —un 2,4% en el cas de la despesa de les llars. En canvi, la despesa de les administracions públiques ha seguit al llarg del 2014 una trajectòria inversa i decreix en el quart trimestre un 1,8% interanual (49,2 mil milions d'euros, un dels valors més baixos d'ençà del 2007) i un 0,7% en el total anual respecte de l'any 2013.

ALGUNS INDICADORS CLAU RELATIUS AL CONSUM CONFIRMEU UNA INFLEXIÓ POSITIVA.

L'indicador mensual de **confiança dels consumidors** (ICC) continua la trajectòria ascendent i al gener d'enguany millora 9,0 punts respecte de la dada de l'índex del darrer mes del 2014. L'avanç representa el valor màxim de la sèrie històrica i es produeix tant per la millora de la valoració de la situació actual (8,3 punts superior al valor del desembre) com per la millora de les expectatives (9,8 punts per sobre del mes anterior). La progressió de l'indicador és encara més perceptible si es compara amb les dades del mes de gener del 2014, atès que augmenta 21,9 punts, la qual cosa representa, expressat en taxa de variació interanual, un increment d'un 28,2%. Dels dos índexs que formen l'indicador, el relatiu a la valoració de la situació actual és el que presenta el creixement més rellevant, ja que augmenta, en termes interanuals, un 37,7%. L'altra variable, l'índex d'expectatives, presenta també un increment destacable (22,2%) que és motivat per l'evolució positiva dels seus tres components: l'evolució de la situació econòmica, que avança 12,2 punts; l'evolució de l'ocupació (13,0 punts), i la situació futura de les llars (4,0 punts).

El Programa d'Incentius al Vehicle Eficient (PIVE) —del qual actualment hi ha vigent la setena convocatòria— és un dels factors que ha permès al llarg del 2014 que la **matriculació de vehicles** millori tant en el conjunt de l'Estat com a les Balears. En aquest darrer cas, l'augment és molt perceptible d'ençà

de l'abril de l'any passat. Les darreres dades corresponents al mes de gener ho confirmen amb 348 matriculacions més a les Balears que un any enrere —215 corresponen a turismes. En total, aquest mes s'han matriculat 2.365 vehicles —és el mes de gener que presenta la xifra més alta d'ençà del 2008—, 1.814 dels quals són turismes, i representen increments interanuals respectius d'un 17,3% i un 13,4% per al conjunt de la comunitat autònoma. Quant als turismes, en termes percentuals és destacable l'increment de matriculacions a Menorca (27,5%), encara que, en valors absoluts, és important sobretot l'augment de Mallorca (13,7%), on al gener es matriculen més del 83,0% de tots els turismes. Eivissa registra un increment més moderat (8,1%), mentre que l'altra pitiusa és l'única illa que registra un retrocés interanual tant en el nombre de turismes (-15,4%) com en el nombre total de vehicles (-33,3%). Si prenem en consideració les dades acumulades durant tot el 2014, la matriculació total a les Balears, comparada amb la del 2013, augmenta un 18,3% i, en el cas concret dels turismes, un 18,4%.

AQUEST ÉS EL MES DE GENER QUE PRESENTA LA XIFRA MÉS ALTA DE MATRICULACIONS DE VEHICLES D'ENÇÀ DEL 2008.

Les vendes al detall, com s'ha vist en l'apartat corresponent, guanyen dinamisme els darrers mesos i al desembre la xifra de negoci de les empreses de **comerç al detall** augmenta fins a situar la variació interanual de l'índex general de la xifra de negoci en un 9,4%, el registre més alt de tota la sèrie històrica. La variació interanual acumulada de tot el 2014 és d'un 3,2%. A Espanya la taxa interanual del desembre també remunta un 5,4%, mentre que la relativa a l'exercici de 2014 queda en un 0,9%.

Al gener, la **demanda d'energia elèctrica** augmenta considerablement en el conjunt de la comunitat autònoma, un 5,9% interanual, a causa, fonamentalment, de les altes temperatures registrades durant el mes de gener del 2014 (d'acord amb l'informe mensual de l'AEMET, es registraren a les Balears anomalies tèrmiques positives d'entre 1°C i 2°C). En el total acumulat al llarg del 2014 es produeix una reducció del consum d'un 1,4% respecte de l'any 2013. Totes

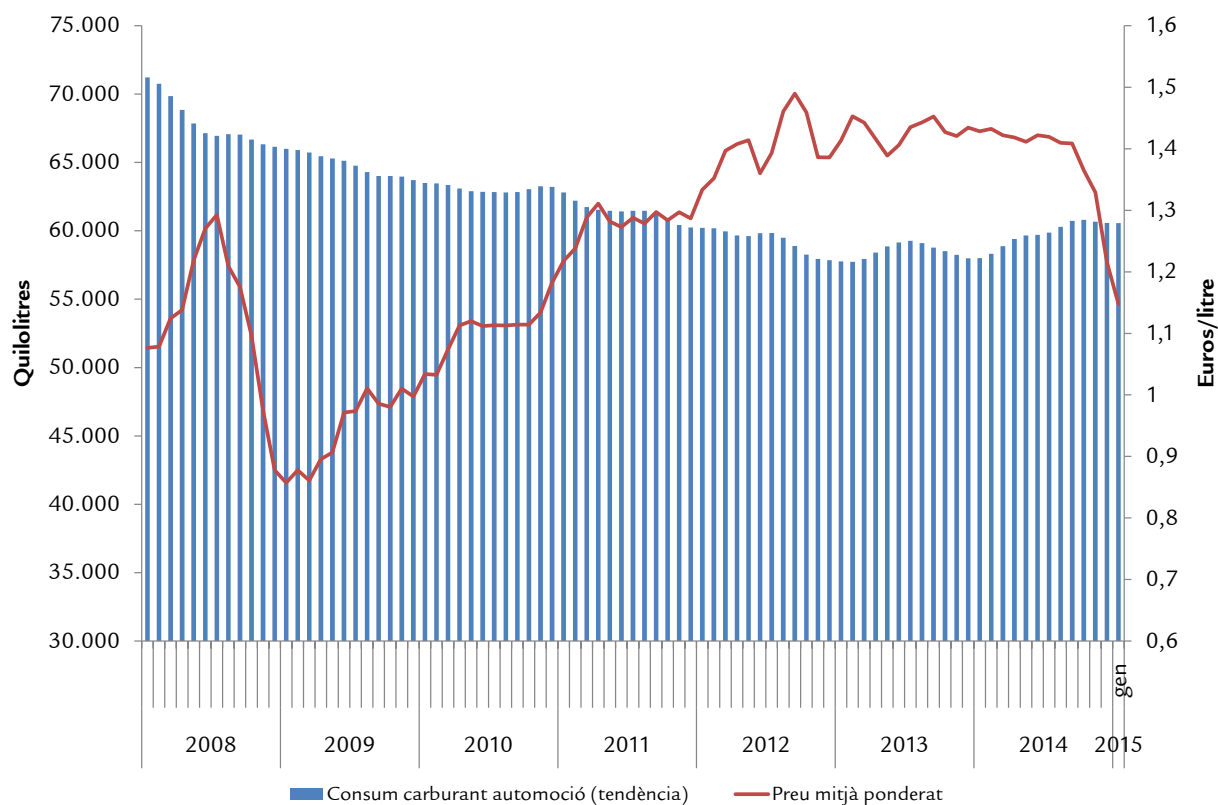
les illes redueixen el consum, excepte Eivissa, que l'incrementa un 2,1%.

Al desembre, la demanda total de **productes petrolífers** en el conjunt de l'arxipèlag —incloent-hi les benzines, els gasoils i el fuel BIA— disminueix sensiblement (-5,9%) i arriba a 56,3 milers de tones. Això no obstant, agregant només els carburants per a automoció, que representen més de dos terços de tota la demanda de les Balears, es produeix un creixement del consum d'un 6,0% interanual (38,2 milers de tones), atribuïble als augments del gasoil del tipus A (7,1%) i de la benzina de 95 octans (4,3%). Les dades acumulades durant el 2014 (854,6 milers de tones) reflecteixen una disminució anual d'un 3,0%, que s'explica per les fortes reduccions del consum de fuel BIA (-18,1%) i de gasoil del tipus C, emprat principalment per a calefacció (-10,9%). La resta de productes mostren augments moderats, i concretament els carburants per a automoció registren un lleuger creixement del consum d'un 1,9%.

En el conjunt de l'Estat, el consum total de productes petrolífers al desembre augmenta un 2,9% interanual a causa de la demanda més elevada de benzines i, especialment, de gasoil del tipus A (5,9%). El consum acumulat durant el 2014 es redueix un 0,6% en relació amb el 2013 i també és el gasoil per a calefacció el que registra la minva més intensa (-14,6%). Els carburants per a automoció, que representen el 76,7% del total consumit a l'Estat durant el 2014, arriben a 25,5 milions de tones, la qual cosa significa un increment interanual d'un 1,5%.

D'altra banda, durant el mes de desembre, el consum de carburant d'automoció a les Balears, expressat en unitats de volum, arriba a 44.435 quilolitres, un 4,1% més que al gener del 2014. Totes les illes registren creixements estimables en termes interanuals. Les Pitiüses presenten el més important (4,9%), mentre que els de Mallorca i de Menorca són, respectivament, d'un 4,0% i un 3,6%. Finalment, el total consumit l'any 2014 en el conjunt de l'arxipèlag augmenta un 2,0% respecte del total del 2013.

Gràfic 18. Consum i preu dels carburants de l'automoció (benzina 95 i gasoil A) a les Illes Balears

Font: CLH, Minetur i elaboració pròpia.

3 Consum de no residents

Taula 40. Consum dels residents a l'estranger

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Enquesta de despesa turística (Ibestat)				
Despesa total (milions d'€)	gener-desembre	12.016,1	➔	0,0
Despesa mitjana per persona (€)	gener-desembre	885,1	⬇	-3,9
Despesa mitjana diària (€)	gener-desembre	108,0	⬇	-2,9
Compres i extraccions d'efectiu amb targeta emesa a l'estranger (milions d'€)				
Total	gener-desembre	3.032,0	⬆	9,7
Alemanya	gener-desembre	753,5	⬆	6,2
Regne Unit	gener-desembre	725,4	⬆	11,2
França	gener-desembre	201,3	⬆	6,0
Itàlia	gener-desembre	186,6	⬆	15,4
Suïssa	gener-desembre	166,5	⬆	12,6
Estats Units	gener-desembre	105,7	⬆	13,3
Suècia	gener-desembre	94,7	⬆	11,1
Noruega	gener-desembre	85,0	⬇	-6,4
Holanda	gener-desembre	65,6	⬆	7,6
Àustria	gener-desembre	59,5	⬆	20,5
Rússia	gener-desembre	59,2	⬇	-3,4
Bèlgica	gener-desembre	57,2	⬆	31,9
Dinamarca	gener-desembre	55,3	⬆	4,2
Irlanda	gener-desembre	40,6	⬇	-3,5
Portugal	gener-desembre	20,7	⬇	-17,5
Resta	gener-desembre	355	⬆	18,7

Fonts: 4B-Euro6000-ServiRed i lbestat.

Al gener, la **despesa total efectuada pels turistes** a les Illes Balears augmenta en termes interanuals més d'una cinquena part (20,9%) i arriba a 168,3 milions d'euros. La dada més destacable és el fort increment de la despesa del turisme espanyol (un 53,7%, i supera l'import de 67,7 milions d'euros), i també, a certa distància, de l'alemany (25,9%) i del britànic (9,5%). Considerant tots els mercats emissors, la

despesa dels turistes estrangers augmenta un 5,7% i excedeix l'import de 100 milions d'euros. Això no obstant, la despesa mitjana diària i la despesa mitjana per persona, comparades amb el gener del 2014, disminueixen un 2,8% i un 7,1%, respectivament. Tenint en compte els resultats globals de l'any 2014, la despesa total es manté pràcticament idèntica a la realitzada el 2013 (-0,01%). En qualsevol cas, les dades

de l'exercici passat suggereixen, especialment a partir del mes de juny, una reactivació de la despesa que fan els turistes espanyols, ja que s'incrementa un 18,3% en relació amb la del 2013. En canvi, la despesa dels turistes dels dos principals mercats emissors, Alemanya i el Regne Unit, minva un 3,8% i un 3,9%, respectivament. Finalment, seguint amb les dades acumulades del 2014, també es redueixen la despesa mitjana diària (-2,9%) i la despesa mitjana per persona (-3,9%), si bé és significatiu l'augment de la despesa efectuada pels turistes espanyols, un 5,4% més de mitjana diària i un augment d'un 6,7% de mitjana per persona.

AL GENER LA DESPESA TURÍSTICA AUGMENTA MÉS D'UNA CINQUENA PART.

Considerades conjuntament, les compres i les disposicions d'efectiu que es fan amb **targetes emeses a l'estranger** s'incrementen durant el 2014. L'import acumulat al llarg de l'any augmenta un 9,7% en relació amb el total del 2013 i arriba a 3.032,0 milions d'euros, dels quals gairebé el 70,0% corresponen a compres (2.109,5 milions) i

la resta a disposicions d'efectiu en caixers automàtics (922,5). Si distingim entre el tipus d'operació, s'observa un comportament dispar, atès que l'import relatiu a les compres s'incrementa significativament (15,3%), mentre que la disposició d'efectiu recula respecte de l'any anterior un 1,4%. Tant la compra mitjana com la disposició mitjana augmenten lleugerament en termes interanuals i queden, respectivament, en 116,4 euros (un 1,3% de variació relativa) i en 164,7 euros (2,6%) per operació. Agregant les operacions de compra i de disposició d'efectiu, els principals mercats emissors de turistes de les Balears, l'alemany i el britànic, registren sengles pujades d'un 6,2% i un 11,2%. D'altra banda, s'incrementa significativament la despesa en ambdós tipus d'operació en gairebé tots els principals mercats emissors, especialment França (6,0%), Itàlia (15,4%), Suïssa (12,6%), Suècia (11,1%) i els Estats Units (13,3%). D'entre els mercats emissors que disminueixen la despesa són destacables el noruec (-6,4%), el rus (-3,4%) i, finalment, l'irlandès (-3,5%). S'ha de recordar, en qualsevol cas, que l'origen de l'entitat emissora no necessàriament coincideix amb l'origen del titular.

4 Recaptació fiscal

Taula 41. Recaptació tributària a les Illes Balears

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	
Tributs totalment cedits				
Impost sobre Successions i Donacions	desembre	8.510	↗	11,5
Impost sobre Transmissions Patrimonials	desembre	33.112	↗	35,4
Impost sobre Actes Jurídics Documentats	desembre	6.864	↗	29,4
Taxa de joc	desembre	5.329	↘	-7,8
Tributs parcialment cedits				
Impost sobre la Renda de les Persones Físiques	novembre	134.752	→	-0,7
Impost sobre el Valor Afegit	novembre	22.969	↗	13,8
Imposts especials de fabricació	novembre	3.645	↗	6,9
Tributs no cedits				
Impost sobre Societats	novembre	-6.023	↗	28,0
Impost sobre la Renda dels No Residents	novembre	6.685	↗	24,4

Font: AEAT, Conselleria d'Hisenda i Pressuposts.

Dades en milers d'euros.

El revifament de l'activitat econòmica a les Illes Balears fa que la recaptació tributària augmenti, tant pel que fa a les figures impositives de competència exclusiva com a les de competència compartida. En el primer cas la recaptació del conjunt del 2014 supera l'import de 500 milions d'euros, cosa que implica un increment d'un 23,6% respecte del 2013. Quant als tributs de competència compartida entre l'Estat i la Comunitat Autònoma, es registra un increment entre gener i novembre, que en conjunt és d'un 16,9%. La suma de les retencions de l'IRPF, l'IVA i els impostos especials fins al novembre (prop de 2.300 milions d'euros) ja supera el total recaptat en tot el 2007. La millora també es produeix en els tributs que són competència exclusiva de l'Estat, i l'impost de societats i el de la renda de no residents presenten la mateixa tendència ascendent.

LA RECAPTACIÓ AUGMENTA EN LES PRINCIPALS FIGURES TRIBUTÀRIES DE LES ILLES BALEARS.

Segons les dades publicades pel Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, els ingressos acumulats fins al novembre per operacions no financeres arriben a 3.524 milions d'euros a les Illes Balears. L'execució pressupostària de la Comunitat Autònoma presenta un

total de despeses de 3.847 milions d'euros i, per tant, en els onze primers mesos del 2014 els comptes de l'Administració autònoma mostren un dèficit de 323 milions d'euros. Així les coses, se supera lleugerament l'objectiu de dèficit fixat per a tot el 2014 (l'1,0% del PIB), atès que el dèficit acumulat fins al novembre representa l'1,2% del PIB balear.

El darrer mes disponible de les estadístiques de recaptació publicades per l'Agència Tributària és el novembre del 2014. Les quotes per l'**impost sobre el valor afegit** declarades a les Illes Balears sumen en els primers onze mesos de l'any passat 856 milions d'euros, mentre que en el mateix període del 2013 foren prop de 700 milions d'euros. Així les coses, la diferència entre les quotes repercutides i les suportades del 2014 és un 21,7% superior i marca el nivell més alt d'ençà de l'inici de la sèrie l'any 1993. La figura impositiva més important en termes de recaptació és l'**impost de la renda sobre les persones físiques**, les retencions a compte del qual arriben a 1.419 milions d'euros entre gener i novembre del 2014. Els augments registrats en les altes a la Seguretat Social i el ressorgiment de les activitats professionals incrementen un 15,1% les retencions ingressades respecte dels mateixos mesos del 2013. Els **imposts especials de fabricació** tenen un impacte menor que els dos tributs anteriors en l'economia

balear. Així, en els primers onze mesos del 2014 la recaptació per aquest concepte és de 17,1 milions d'euros, mentre que el 2013 arribà a 23,8 milions (un -28,3% de variació).

Els tributs de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma presenten encara més dinamisme que el grup anterior. La recaptació de l'**impost sobre transmissions patrimonials**, que representa més de la meitat dels impostos de la Comunitat Autònoma, arriba a 276,6 milions d'euros, un 29,7% més que el 2013. Aquesta xifra és la més elevada des del 2007, tot i que aleshores se superà l'import de 365 milions. Malgrat que la constitució d'hipoteques encara no ha sortit de l'atonía, a final del 2014 la compravenda d'habitatges reactiva el mercat immobiliari, cosa que afavoreix la recaptació per aquest concepte. L'**impost de successions i donacions** és un tribut que ha pres força en els darrers períodes a les Illes Balears. El 2014 s'assoleix la xifra de 80,2 milions d'euros, l'import més elevat des del 2006. La variació anual és d'un 23,4% i se suma als increments dels darrers quatre anys. Malgrat que l'impost sobre **actes jurídics**

documentats ha cedit protagonisme a l'impost de successions i donacions, la recaptació augmenta amb força el 2014 (un 24,9%) i queda en 66,7 milions d'euros. Si bé es tracta del valor més elevat dels darrers quatre anys, encara queda lluny dels nivells previs a la crisi econòmica. La **taxa de joc** supera l'import de 30,5 milions d'euros de recaptació el 2014, que és un 3,3% més elevat que el del 2013. L'**impost sobre el patrimoni**, que es va suprimir el 2008 i que posteriorment es recuperà, recull a les Illes Balears 47,7 milions d'euros el 2014, xifra superior en un 6,9% a la del 2013.

Pel que fa als tributs que són competència exclusiva de l'Estat, les declaracions a compte de l'**impost sobre societats** efectuades per les empreses amb seu a les Illes Balears s'incrementa significativament en els onze primers mesos de l'any (67,4%). Un altre dels tributs no cedits a la Comunitat Autònoma és l'**impost sobre la renda de no residents**. Fins al mes de novembre es recullen a les Illes Balears 62,8 milions d'euros, xifra que suposa un increment d'un 21,6% interanual.

5 Inversió

Taula 42. Indicadors d'inversió

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Societats mercantils creades	desembre	205	→	-0,7
Augment net de capital (milers d'€) ¹	desembre	64.182	↗	8,2
Centres de treball inscrits a la SS (règim general)	desembre	36.124	↗	2,4
Mallorca	desembre	27.625	↗	2,8
Menorca	desembre	3.086	→	-0,5
Eivissa	desembre	5.081	↗	3,1
Formentera	desembre	322	↗	3,0
Import de noves hipoteques (milions d'€)	desembre	123,4	↘	-11,3
Mallorca	desembre	93,9	→	-0,8
Menorca	desembre	4,3	→	1,7
Pitiüses	desembre	25,1	↘	-20,8
Dipòsits (milions d'€)	3r trim	22.060	→	-0,9
Crèdits (milions d'€)	3r trim	34.421	↘	-6,8
Matriculació de vehicles de càrrega ²	gener	176	↗	20,3
Matriculació de vehicles de lloguer	gener	158	↘	-42,9
Inversió estrangera (milions d'€)	3r trim	42,2	↗	5,6

Font: ANFAC, BE, DGT, INE, MINETUR, OTIB i elaboració pròpia.

¹ Capital de noves societats, més ampliacions de capital, menys reduccions de capital.

² Camions, furgonetes i tractors industrials.

El mes de desembre de l'any passat, el nombre de **societats mercantils** creades a les Illes Balears arriba a 205 —de les quals només una és societat anònima—, xifra que representa un 2,0% més que les constituïdes el desembre del 2013. El nombre de societats dissoltes és de 89, un 11,0% menys que un any enrere. Aquest mes, a Espanya es constitueixen 7.488 societats (6,8%) i se'n dissolen 2.427 (1,1%). Al llarg del 2014, es creen en total a les Balears 2.886 societats, un 3,1% més que durant el 2013. El nombre de societats dissoltes (833) també augmenta, encara que de forma gairebé inapreciable (0,2%). Durant l'exercici passat, l'augment net de capital —la diferència entre, d'una banda, el capital subscrit per les noves societats i les ampliacions de les existents i, de l'altra, les reduccions de capital de societats ja creades— minva un 48,2%. A Espanya, el 2014, el nombre de societats augmenta un 0,8% i arriba a 94.152.

AL LLARG DEL 2014 ES CREEN A LES BALEARS 2.886 SOCIETATS, UN 3,1% MÉS QUE DURANT EL 2013.

D'altra banda, al desembre del 2014, hi havia a les Illes Balears 36.124 **centres de treball** inscrits en el règim general

de la Seguretat Social. En relació amb el desembre de 2013, la xifra representa un increment d'un 3,0% de comptes de cotització. Per illes, destaquen en termes percentuals Eivissa, amb un creixement interanual d'un 3,8%, i Mallorca (3,3%). També Formentera augmenta lleugerament (0,9%). Menorca és l'única illa que redueix el nombre de centres de treball, amb una reducció interanual d'un 0,5%.

A les Illes Balears, les dades provisionals de **constitució d'hipoteques** reflecteixen, malgrat l'augment registrat el mes de desembre de l'any passat, un mercat hipotecari encara afeblit. Aquest mes, el nombre d'hipoteques contractades, rústiques i urbanes, és de 716 i representa un creixement d'un 4,8% respecte del mes de desembre del 2013. L'import hipotecat augmenta considerablement (38,1%) i arriba a 123,4 milions d'euros. En el cas concret dels habitatges, al desembre se subscriuen 459 hipoteques (8,8%) per un import de 62,0 milions d'euros, xifra que representa un increment interanual d'un 34,3%. Tenint en compte els resultats acumulats de tot el 2014, la variació del nombre d'hipoteques (9.870) respecte del de l'any 2013 se situa en un -3,4%. L'import constituït durant el passat exercici és de

1.496,8 milions d'euros i suposa un augment interanual d'un 9,6%. Així mateix, l'import mitjà de les hipoteques augmenta un 13,4% i és de 151,6 mil euros. Durant el passat exercici, les Pitiüses (-8,2%) i Menorca (-5,1%) registren una disminució interanual important del nombre d'hipoteques i de l'import subscrit. Mallorca presenta una reducció més moderada (-2,4%). D'altra banda, el nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges també es redueix a totes les illes, excepte a Menorca, on el nombre d'hipoteques augmenta un 11,2%, i l'import, un 12,5%. Quant a l'import contractat, a més de Menorca, s'incrementa a Mallorca (2,5%) i, encara que amb una variació molt petita, al conjunt de l'arxipèlag balear (0,04%).

A Espanya, en el transcurs del 2014, es constitueixen un 4,0% menys d'hipoteques que el 2013, si bé el capital prestat augmenta de manera prou estimable (9,9%). En el cas dels habitatges, el nombre d'hipoteques creix un 1,6%, i l'import concedit, un 3,8%.

AL DESEMBRE EL NOMBRE D'HIPOTEQUES SOBRE HABITATGES PRESENTA UN AUGMENT D'UN 8,8%.

D'acord amb les dades relatives a les entitats i els establiments financers de crèdit publicades pel Banc d'Espanya, durant el tercer trimestre del 2014 l'import dels **crèdits** concedits a les Illes Balears, considerant conjuntament el de les administracions públiques i el de les empreses i les llars, torna a registrar una disminució important, encara que, comparat amb les fortes caigudes del 2013, el del trimestre actual resulta més assuavit. El total de l'import concedit és de 34.421 milions d'euros, la qual cosa representa una disminució interanual d'un 7,3%. Quant al finançament de les administracions públiques, es confirma la tendència que ja s'albirava en els dos primers trimestres de l'any i, en el tercer, es produeix un augment interanual més afermat (7,6%), molt per sobre del registre del segon trimestre (2,6%). El crèdit al sector públic representa en aquest trimestre el 9,3% del crèdit total concedit a les Balears, la segona proporció més alta de tota la sèrie disponible i molt superior a la proporció del conjunt de l'Estat (un 6,3% del finançament total). A les Balears, el 90,7% restant correspon a crèdits concedits al sector privat i suposa una reducció interanual d'un 8,6%. En el conjunt de l'Estat s'observa en general la mateixa tendència: la dada referida al tercer trimestre de l'any passat comptabilitza 1,43 bilions d'euros en préstecs concedits al sector públic i al sector privat i suposa un descens interanual d'un 5,9%. En el cas espanyol, com ja es va observar en l'anterior número d'aquesta mateixa publicació, es frena

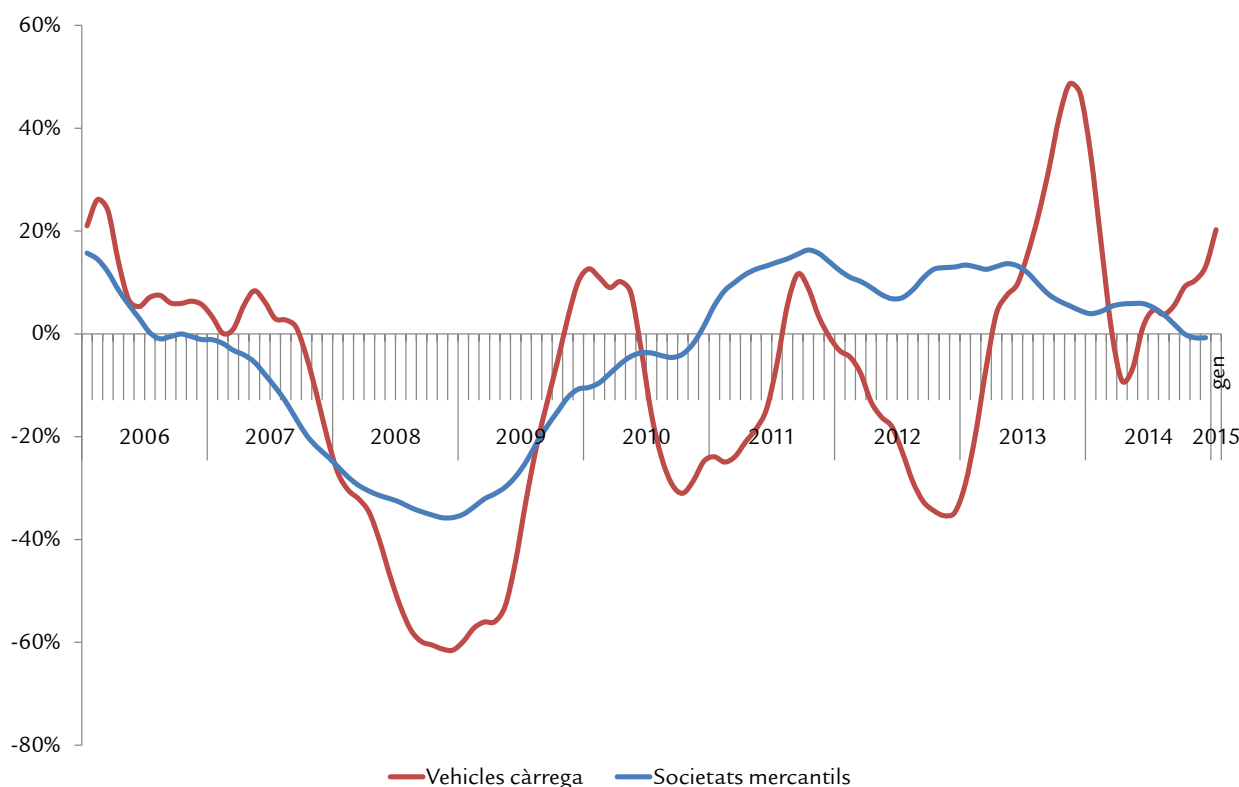
dràsticament la forta reducció del crèdit a les administracions públiques i en el tercer s'arriba a 89.851 milions d'euros, un 2,8% més que un any enrere. El crèdit al sector privat no es recupera, amb un import concedit d'1,34 bilions d'euros, que representa, respecte del mateix trimestre del 2013, una disminució d'un 6,4%.

En el conjunt de l'Estat espanyol, seguint amb l'estadística del Banc d'Espanya, el percentatge del finançament destinat a **activitats productives** continua a la baixa. En el tercer trimestre, l'import total és de 671,3 mil milions d'euros, que suposen una reducció d'un 9,5% en relació amb el mateix trimestre del 2013. Tots els sectors econòmics es ressenten de la reducció del crèdit, encara que, en termes percentuals, destaquen els retrocessos en la construcció (que s'intensifica fins al -15,1% interanual) i en els serveis (-9,3%). El crèdit al sector primari disminueix un 5,0% interanual i el destinat a finançar la indústria es redueix un 8,1%. En el sector dels serveis, les activitats més afectades són les immobiliàries i les relatives als transports i les comunicacions, amb disminucions d'un 19,9% i d'un 17,7%, respectivament. Les activitats de comerç i d'hostaleria aguanten millor l'estretor del crèdit, però també registren reduccions importants (un -3,5% i un -7,1%, respectivament). Finalment, el crèdit per al finançament de serveis de mediació financera és l'únic que presenta una taxa interanual positiva (0,7%).

EL VOLUM DE DIPÒSITS A LES ILLES BALEARS AUGMENTA UN 8,9% INTERANUAL.

L'evolució dels **dipòsits** en entitats de dipòsit, tant a Espanya com a les Illes Balears, segueix una trajectòria totalment inversa a la dels crèdits. A les Balears, durant el tercer trimestre del 2014, el nombre total de dipòsits suma 22.060 milions d'euros i representa, respecte del mateix trimestre del 2013, un augment molt més accentuat (8,9%) que els observats en els tres trimestres precedents. A més, en termes intertrimestrals els dipòsits també s'incrementen (gairebé un 11,0%). Per naturalesa del titular, els dipòsits de les administracions públiques, que guanyen pes i equivalen al 2,9% del total, augmenten un 14,2% interanual i els d'altres sectors residents un 8,7%, 7,7 punts percentuals més que la taxa del segon trimestre. A Espanya, el ritme de creixement dels dipòsits és més assuavit i no és equiparable al de les Balears. Aquest trimestre l'import total arriba a 1,21 bilions d'euros, i la taxa de variació interanual és d'un 0,6%, set dècimes percentuals inferior al registre interanual del segon trimestre.

Gràfic 19. Variació interanual de la tendència-cicle d'indicadors d'inversió a les Illes Balears

Font: DGT, INE, elaboració pròpia.

Pel que fa a la **matriculació de vehicles de càrrega**, durant el mes de gener d'enguany, el darrer amb dades disponibles, es manté la tendència a l'alça de pràcticament tot el 2014 i les matriculacions creixen, en termes interanuals, més d'una quarta part (26,6%). Tenint en compte el total acumulat el 2014, la matriculació de camions, furgonetes i altres vehicles de càrrega s'incrementa a les Balears, respecte del 2013, un 4,0%, i arriba a 2.168 vehicles.

Durant el tercer trimestre del 2014, la **inversió estrangera** a les Illes Balears, si es compara amb la del segon trimestre, cedeix una mica més d'una quarta part (-26,8%) i l'import total arriba a 42,2 milions d'euros. La comparació en termes interanuals reflecteix una disminució lleugerament més moderada (-21,3%). Considerant l'import acumulat en els tres primers trimestres del 2014, la inversió, respecte del mateix període del 2013, cau també un 80,5%. S'ha de tenir en compte, en qualsevol cas, que les inversions del primer i, molt especialment, del segon trimestres del 2013 varen assolir nivells màxims històrics. D'acord amb les estadístiques d'inversió estrangera a Espanya que publica el Ministeri d'Economia i Competitivitat, pràcticament la totalitat de la inversió del tercer trimestre del 2014 es destina a diferents activitats del sector immobiliari, principalment a la compravenda de béns immobiliaris per compte propi (77,4%) i a la promoció immobiliària (10,5%). La inversió en la resta de sectors és gairebé inapreciable. El capital invertit procedeix majoritàriament dels Països Baixos (el 71,1% del

total), d'Alemanya (13,1%) i de Suècia (6,2%).

A Espanya, l'import de les inversions estrangeres en el tercer trimestre del 2014 augmenta i arriba a 5.090 milions d'euros, un 41,5% més que en el mateix període de l'any 2013. Durant aquest període els sectors econòmics destinataris de les inversions són principalment les activitats de comerç a l'engròs (representen el 47,6% del total del trimestre); les activitats immobiliàries, especialment el lloguer de béns immobles per compte propi (17,0%) i la compravenda i el lloguer d'immobles (4,0%), i, finalment, la indústria de l'alimentació (8,9%). Comparant els imports acumulats durant els tres primers trimestres del 2014 i el 2013, la inversió es redueix un 5%.

D'altra banda, les **inversions espanyoles a l'estranger** sumen en aquest tercer trimestre 2.054 milions d'euros —bàsicament concentrades en serveis financers de mediació monetària (suposen el 28,5% de tot el trimestre), en institucions d'inversió col·lectiva (5,9%), en activitats de la indústria química (17,8%) i en activitats immobiliàries (17,3%)— i representen una reducció interanual d'un 11,5%. Tenint en compte la inversió exterior dels tres primers trimestres de l'any passat, la disminució respecte del mateix període del 2013 és d'un 0,8%. Durant aquests mateixos mesos, la inversió de les Illes Balears a l'exterior és molt reduïda (2,6 milions d'euros) i concentrada en activitats de comerç al detall de calçat i articles de cuir.

V. MEDI AMBIENT

Introducció

Segons el Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient, hi ha gairebé dos milions d'espècies conegudes en el món, i altres onze milions encara desconegudes. La pèrdua d'hàbitats i l'extinció d'espècies en poden amenaçar d'altres, i fins i tot poden afectar ecosistemes sencers. Moltes espècies produeixen beneficis als éssers humans, com ara medicines, pol·linització de cultius i neteja de l'aire i de l'aigua, tasques que no es poden reemplaçar. Per tant, els éssers humans no podrien viure sense la biodiversitat. El valor total de la biodiversitat s'ha estimat en 33 trilions de dòlars cada any.¹ Això és quasi dues vegades el producte interior brut del món sencer. Actualment més de 30.000 espècies de plantes i 5.000 d'animals s'enfronten a l'extinció.² Cal recordar que quasi la meitat dels boscs del món s'han destruït i la tercera part de tots els esculls coral·lins podrien desaparèixer els següents deu a vint anys. S'estima que cada dia s'extingeixen entre 20 i 75 espècies.³

El Conveni sobre la diversitat biològica (CDB) és el primer acord mundial que protegeix tots els aspectes de la biodiversitat. El CDB és vinculant i fou adoptat a la Cimera de la Terra de 1992 a Rio de Janeiro, Brasil. Actualment, en formen part prop de dos-cents països membres i té com a metes protegir la biodiversitat, usar els recursos biològics de manera sostenible i compartir equitativament els beneficis d'aquests recursos. A més, el CDB requereix dels països membres elaborar estratègies nacionals per a la conservació i la utilització sostenible de la biodiversitat; identificar hàbitats i espècies crítiques, i establir programes de seguiment i àrees protegides per a aquests hàbitats i espècies; regular les activitats que poden amenaçar la biodiversitat i fer-ne el seguiment; cooperar amb altres estats en l'educació, l'entrenament i la recerca per protegir la biodiversitat, i compartir equitativament els recursos genètics i els beneficis de la biotecnologia entre els estats membres. A més, els països desenvolupats tenen l'obligació de proporcionar suport financer a projectes per a la protecció de la biodiversitat en països en vies de desenvolupament, mitjançant el Fons per al Medi Ambient Mundial, que des del 1991 ha proporcionat 13,5 mil milions de dòlars en donacions. Actualment està en vigor el Pla Estratègic per a la Diversitat Biològica 2011-2020 per a les parts del CDB. Amb vista al 2050, la detenció de la pèrdua de diversitat biològica és paral·lela a la consecució d'objectius clau, com ara el desenvolupament

humà, limitar el canvi climàtic a un escalfament de 2 °C i combatre la desertificació i la degradació de les terres. Per assolir-los es requereixen canvis en la societat, que inclouen un ús més eficient de la terra, l'aigua, l'energia i els materials, i també un replantejament dels hàbits de consum i grans transformacions en els sistemes alimentaris.

El 2013 l'Eurostat publicà la revisió de l'Estratègia de desenvolupament sostenible de la Unió Europea. Segons aquesta publicació l'índex relatiu a les aus comunes es manté estable, mentre que el de les aus forestals augmenta i el de les aus lligades a medis agrícoles es redueix. La sobrepesca continua amenaçant les poblacions de peixos totals del nord-est de l'Atlàntic, però, d'altra banda, la captació d'aigua és quasi sostenible. L'urbanisme i el transport impulsen l'ocupació del sòl a la Unió Europea. Així, el 2012 el 4,6% del sòl estava cobert per superfícies artificials. Pel que fa a Espanya, és un dels 25 punts calents de biodiversitat a la Terra. Cal tenir en compte que més del 54% de les espècies animals d'Europa i més del 5% de les espècies del món són presents a Espanya, que és el país més divers del continent europeu, amb prop de 85.000 espècies. El Mediterrani alberga el 4% de les espècies marines descrites. A més, Espanya és el país europeu que més superfície aporta a la Xarxa Natura 2000 (que ocupa el 27,8% del seu territori) i on s'estima que hi habiten el 30% dels endemismes d'Europa. Espanya també alberga 118 dels 217 hàbitats terrestres que són d'interès comunitari, segons la Directiva 92/43/CEE, i tres dels onze grans ecosistemes marins hi estan representats. El 66% de les races ramaderes i el 42% de les varietats vegetals espanyoles estan amenaçades d'extinció i hi ha almenys 500 varietats locals de plantes cultivades i 174 races ramaderes autòctones. Cal destacar que Espanya és el cinquè país del món i el primer de la Unió Europea quant a superfície de producció d'agricultura ecològica i ocupa el segon lloc del rànquing europeu de superfície forestal, després de Suècia, amb 27,5 milions d'hectàrees. Els boscs espanyols retenen entre el 14% i el 19% de les emissions totals de CO₂ d'Espanya.⁴

En aquest apartat es fa referència al capital natural, a l'economia circular i a la biocapacitat. En les pàgines següents es tracten per a les Illes Balears dades relacionades amb la biodiversitat ecològica, la biodiversitat d'espècies i la biodiversitat genètica, i també les pressions que les afecten i la resposta que s'ha donat a aquestes pressions.

¹ Robert Constanza *et al.* (1997). *The value of the world's ecosystem services and natural capital*.

² Observatori de la Salut i el Canvi Climàtic del Govern d'Espanya.

³ Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA). *Estado de la biodiversidad en América Latina y el Caribe*.

⁴ Forética (2014). "Responsables con la Biodiversidad", en col·laboració amb la Fundación Biodiversidad del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

Capital natural, economia circular i biocapacitat

El sistema econòmic humà és un subsistema del sistema constituït pel medi ambient. L'economia depèn del medi ambient, i els canvis que s'hi produeixen influeixen en l'economia. És a dir, ambdós sistemes són interdependents. Alhora, el sistema ambiental terrestre intercanvia energia amb la resta de l'univers. Des de la font d'energia que és el Sol entra la radiació solar a la Terra, bàsica per a la vida al planeta, i la Terra també emet radiació tèrmica a l'espai. L'equilibri entre ambdós fluxos es veu afectat, entre altres coses, per la composició de l'atmosfera terrestre, i això determina la temperatura del planeta. Així, l'increment de la concentració de gasos d'efecte hivernacle (GEH) a l'atmosfera produeix un escalfament de la Terra. El diòxid de carboni, el més important dels GEH, és produït principalment per les emissions antropogèniques per la crema de combustibles fòssils. El document tècnic V "Canvi climàtic i biodiversitat", elaborat pel Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic a petició del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic, lliga ambdues problemàtiques.

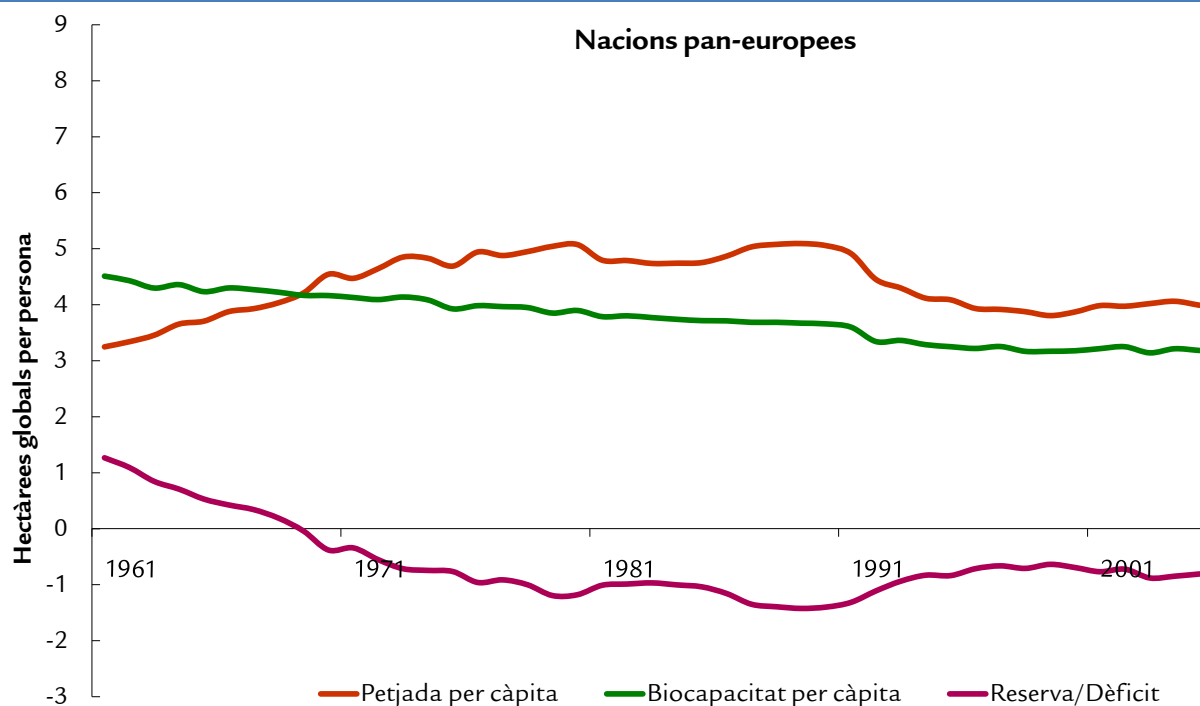
El concepte *capital natural*, que fa referència als estocs del medi ambient que subministren serveis a l'economia, està generant un debat a escala internacional. Es tracta d'un concepte relacionat amb la petjada ecològica i l'ecoeficiència i que analitza els objectius del desenvolupament sostenible. Sorgeixen diferents iniciatives per integrar el capital natural en els models productius i per estudiar les possibilitats de la seva comptabilitat, les oportunitats i els riscos que representa i la manera de revertir la invisibilitat. Totes les empreses estan connectades amb la biodiversitat, que actua com el lloc físic on es desenvolupa la seva activitat. Segons la Fundació Biodiversidad, un de cada sis llocs de treball a Europa depèn directament o indirectament del medi ambient, i, a més, la biodiversitat està directament relacionada amb el 40% de l'economia mundial. Així mateix, el mercat de productes ecològics es preveu que creixi a Espanya un 12% anual fins a l'any 2020, segons un estudi de Consulting Everis. A la publicació *Estudio de fondo sobre el binomio empresa y biodiversidad*, elaborat per la Fundació Global Nature en col·laboració amb el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, s'analitza aquesta simbiosi.

Podem classificar els serveis que ens proporcionen els ecosistemes, segons la Fundació Biodiversidad, en serveis de base, de regulació, de subministrament i culturals. Els serveis de base són els processos essencials per a la vida a la Terra tal com la coneixem (la formació del sòl, la fotosíntesi, el cicle

dels nutrients, el cicle de l'aigua i la producció primària). El segon tipus, els serveis de regulació, són aquells dels quals no podríem prescindir (la regulació de la qualitat de l'aire, de malalties, del clima, de plagues, de les aigües, de l'erosió, de desastres naturals; la pol·linització i la purificació de les aigües i el tractament de rebuigs). El tercer tipus són els serveis de subministrament (recursos biològics relacionats amb el consum i la producció), que representen el 40% de l'economia mundial (els aliments procedents dels cultius, la ramaderia, la pesca i l'aqüicultura, i els silvestres; les fibres; els productes ornamentals; els recursos genètics; l'aigua dolça; els productes farmacèutics i bioquímics, i la medicina natural). Finalment, els serveis culturals, que són menys útils per a la supervivència de l'ésser humà, són determinants per al desenvolupament personal i per millorar la qualitat de vida (la diversitat cultural, els valors estètics i paisatgístics, els valors espirituals i religiosos, les relacions socials, els coneixements, el sentit de pertinença, els valors educatius, l'herència cultural, la inspiració i la recreació, i l'ecoturisme).

Fins ara, el model econòmic s'ha basat en un sistema lineal, que consisteix a extreure recursos naturals per elaborar productes per al consum, el qual produeix residus que després es rebutgen. Però no es pot aplicar indefinidament un sistema lineal en un planeta amb recursos limitats. El model d'economia circular és una alternativa basada en l'observació de la natura, la qual no genera residus sinó que els reutilitza. En aquest sentit, la Comunicació "Cap a una economia circular: un programa de zero residus per a Europa" de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions del 2 de juliol de 2014, COM(2014) 398 final, converteix en norma la reutilització, la reparació i el reciclatge. Així, la millora de l'eficiència contribuirà a millorar la competitivitat de la Unió Europea en l'escenari mundial. Els objectius són diversos: impulsar el reciclatge i la prevenció de la pèrdua de materials valuosos; crear ocupació i creixement econòmic; avançar cap a una societat de zero residus amb els nous models de negoci; potenciar el disseny ecològic i la simbiosi industrial, i reduir les emissions d'efecte hivernacle i els impactes ambientals. Es tracta d'una iniciativa per a l'ocupació ecològica, atès que la transició portarà transformacions fonamentals a tota l'economia i en una àmplia gamma de sectors es crearà ocupació addicional, es reemplaçaran alguns treballs i altres hauran de ser redefinits. Segons la Comunicació s'estalviarien 600.000 milions d'euros anuals si es millorés l'eficiència en l'aprofitament dels recursos i es podrien crear prop de 600.000 llocs de treball en la gestió de residus per al 2030.

Gràfic 20. Petjada ecològica europea 1961-2005

Font: Agència Europea de Medi Ambient.

La Global Footprint Network indica que la natura no pot regenerar en un any natural allò que consumeix la humanitat en el mateix període i que per al 2011 necessitaríem entre 1,2 i 1,5 planetes. Segons l'Agència Europea del Medi Ambient en el document *Progress towards the European 2010 biodiversity target*, la utilització de recursos naturals i la generació de residus a Europa és més de dues vegades superior a la capacitat natural del continent de proporcionar els recursos i absorbir els residus. Aquest dèficit ecològic significa que Europa no pot satisfer de manera sostenible les seves demandes de consum des de dins de les seves pròpies fronteres. La petjada ecològica mesura la superfície de terra i aigua bioproductiva que es requereix per produir els recursos que una població consumeix i per absorbir els seus residus, usant la tecnologia adient. Aquesta demanda de serveis ecològics pot ser comparada amb la biocapacitat disponible, és a dir, la capacitat de la natura per tornar a generar un element utilitzat. Segons un estudi de l'Agència Europea del Medi Ambient de l'any 2005, la Unió Europea té 487 milions de ciutadans i el territori ofereix una biocapacitat de dues hectàrees globals per persona. La UE-27 per si sola té una petjada de 4,7 hectàrees globals per persona, és a dir, dues vegades la seva biocapacitat. En l'àmbit paneuropeu el dèficit per persona és menor, tal com es pot veure en el gràfic adjunt. Espanya té una petjada ecològica de 4,9 hectàrees globals per persona i un dèficit de 3,2 hectàrees globals per persona. En el món la petjada ecològica mitjana és de 2,2 hectàrees globals per persona, si bé la distribució és desigual: 9,4 hectàrees globals per persona a Amèrica del Nord, 4,7 a la Unió Europea, 3,6 als països d'Europa que no pertanyen a

la Unió Europea, 2,1 a Àsia Central i de l'Est, 1,9 a Amèrica Llatina, 1,3 a la regió d'Àsia-Pacífic i 1,1 a Àfrica. El dèficit en l'àmbit mundial és de -0,4 hectàrees globals per persona. Per països, el dèficit o la reserva que es generen són: -3,7 hectàrees globals per persona a Amèrica del Nord, -2,4 a la Unió Europea, 1,2 als països d'Europa que no pertanyen a la Unió Europea, -1,1 a Àsia Central i de l'Est, 3,6 a Amèrica Llatina, -0,6 a la regió d'Àsia-Pacífic i -0,2 a Àfrica.

ESpanya té una PETJADA ECOLÒGICA DE 4,9 HECTÀREES GLOBALES PER PERSONA I UN DÈFICIT DE -3,2 HECTÀREES GLOBALES PER PERSONA.

Biodiversitat a les Illes Balears

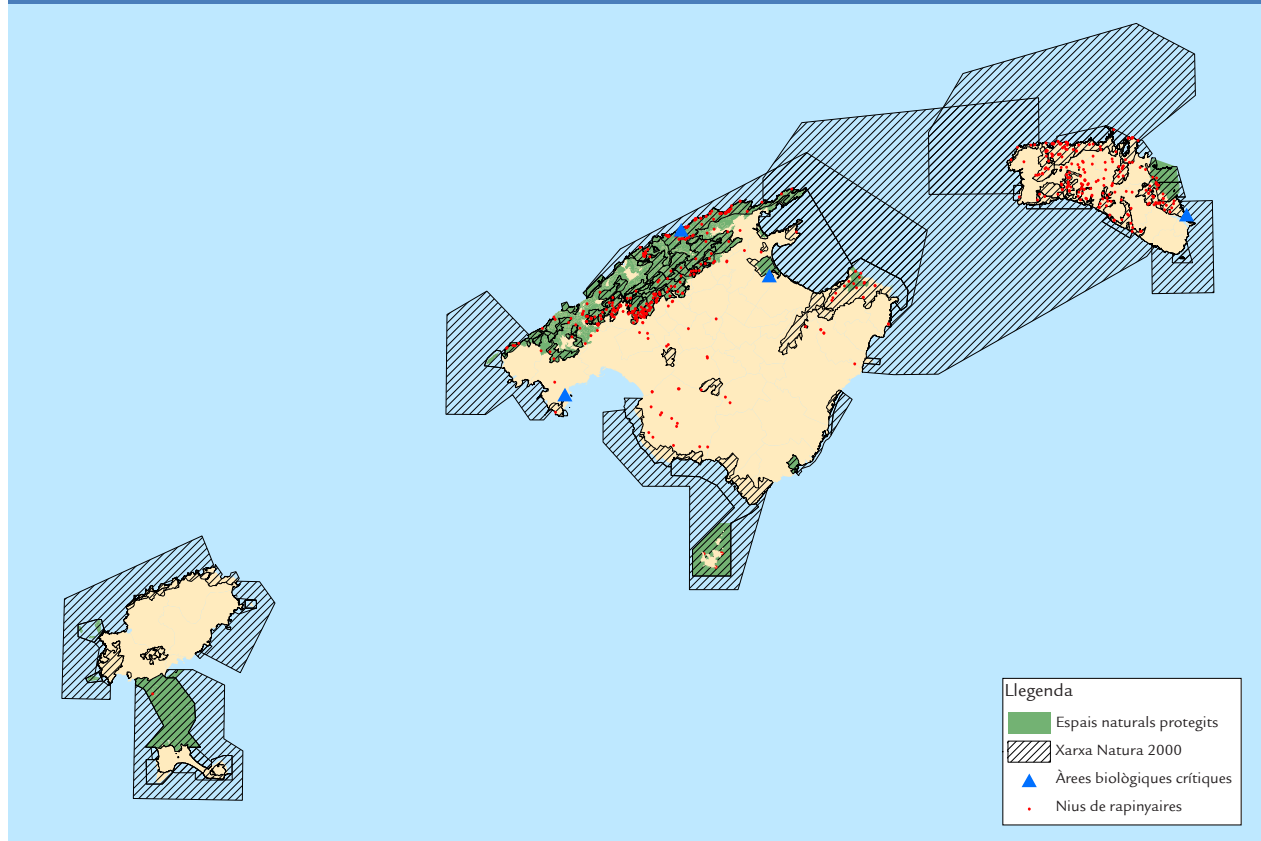
La biosfera és la porció de la Terra en la qual habiten els éssers vius. Inclou part de la litosfera, la hidrosfera i l'atmosfera. La biodiversitat es refereix a l'enorme varietat de plantes i animals que hi ha en els ecosistemes i es pot agrupar en tres nivells diferenciats però íntimament relacionats: la diversitat ecològica o d'espais; la diversitat d'espècies, també anomenada *d'organismes vius*, i la diversitat genètica. Tots tres s'organitzen jeràrquicament: la diversitat d'espais inclou la diversitat d'espècies, que alhora inclou la genètica.

La normativa que afecta la biodiversitat a les Illes Balears és múltiple, ateses les àrees que inclou. En el butlletí *Conjuntura Econòmica de les Illes Balears* corresponent al juliol del 2014 s'explica la regulació dels espais naturals protegits i la Xarxa Natura 2000, si bé cal destacar la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig, relativa a la conservació

dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres; la Decisió de la Comissió, de 19 de juliol de 2006, per al qual s'adopta la llista de llocs d'importància comunitària de la regió biogeogràfica mediterrània; la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat; la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears; la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels

espais de rellevància ambiental (LECO), i les figures de les àrees d'especial protecció (àrees naturals d'especial interès, àrees rurals d'interès paisatgístic i àrees d'assentament dins paisatge d'interès). A més, cal esmentar el Decret 75/2005, de 8 de juliol, pel qual es crea el Catàleg balear d'espècies amenaçades i d'especial protecció, les àrees biològiques crítiques i el Consell Assessor de Fauna i Flora de les Illes Balears.

Gràfic 21. Zones més sensibles en temes de biodiversitat

Font: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.

En el mapa que s'adjunta, elaborat per la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic del Govern de les Illes Balears, es recullen les zones especialment sensibles en termes de biodiversitat a les Illes Balears. En el mapa estan marcats conjuntament els espais naturals protegits, la Xarxa Natura 2000, les àrees biològiques crítiques i els nius de rapinyaires. Els espais naturals protegits i la Xarxa Natura 2000 s'expliquen detalladament en el butlletí [Conjuntura Econòmica de les Illes Balears](#) del mes de juliol de 2014. Les àrees biològiques crítiques s'han declarat, en el cas del ferreret, per la quitridiomicosi, que és una malaltia infecciosa dels amfibis provocada pel fong quítrid en el torrent dels Ferrerets i el cocó de sa Bova, i per la recuperació d'espècies com l'*Apium bermejoi*, en els terrenys del cap Negre de Maó, o les espècies endèmiques com les saladines (*Limonium sps.*) del prat de Magaluf de Calvià. En el mapa també s'han marcat els nius de rapinyaires. Es protegeixen des de 1966, tant per a les diürnes com les nocturnes, perquè moltes s'inclouen en els catàlegs d'espècies amenaçades. Aquest factor obliga les administracions públiques a elaborar plans de gestió

que incorporen mesures per conservar-ne les poblacions i revertir la situació desfavorable. Des del 1983 és prohibit l'ús de verins per al control de predadors, un dels principals problemes que afecten les rapinyaires, i des de fa alguns anys hi ha legislacions i actuacions pràctiques de correcció que tracten de disminuir la incidència de l'electrocució a les aus, una de les amenaces actuals més importants per a les aus de presa.

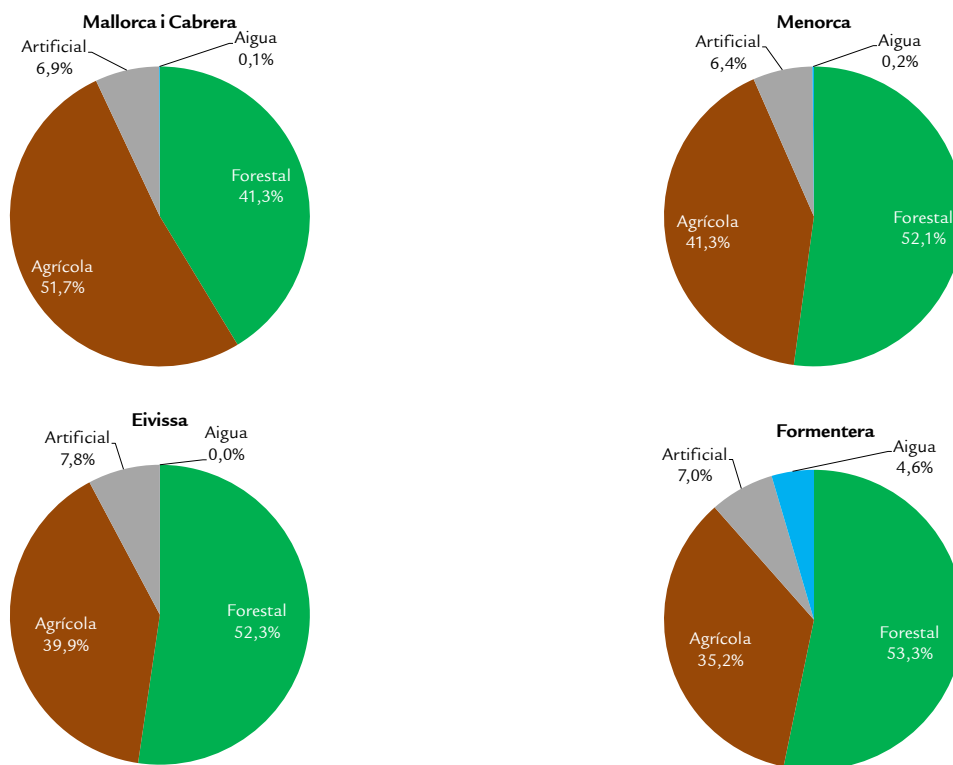
Biodiversitat ecològica o d'espais

L'article 3.10 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, defineix els ecosistemes com un complex dinàmic de comunitats vegetals, animals i microorganismes i el seu medi no vivent que interactuen com una unitat funcional. Els ecosistemes poden ser naturals, com ara parcs nacionals o sòls verges, o gestionats (plantacions, granges, zones urbanes...), i no només són importants les àrees terrestres sinó també les marines. Segons la Fundación Biodiversidad, el principal

pulmó del planeta és el plàncton oceànic, que produeix el 75% de l'oxigen que es respira i absorbeix el 25% del diòxid de carboni que s'emet a l'atmosfera. L'oxigenació i la depuració d'aigües litorals de les Balears es deuen fonamentalment a les praderies de posidònia oceànica. Un dels principis que inspiren la Llei 42/2007 és la protecció de la geodiversitat, que queda configurada com un deure de les administracions públiques. Les àrees protegides a les Illes Balears sumen 99.856,66 hectàrees, de les quals 74.255,62 són terrestres

i 25.601,4 són marines. Són: el parc nacional de l'arxipèlag de Cabrera, el paratge natural de la Serra de Tramuntana, el parc natural de s'Albufera de Mallorca, el parc natural de Mondragó, el parc natural de sa Dragonera, el parc natural de la península de Llevant i les reserves naturals des cap Farrutx i cap des Freu, la reserva natural especial de s'Albufereta, el parc natural de s'Albufera des Grau i les reserves des Vedrà i es Vedranell i dels illots de Ponent i el parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera.

Gràfic 22. Superfície ús de sòl per illes

Font: Inventari Forestal Nacional 4. Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

Les Illes Balears tenen una extensió total de 498.000 hectàrees: Mallorca i Cabrera ocupen el 78% de la superfície; Menorca, el 14%; Eivissa, l'11%, i Formentera, el 2%. Segons el quart cicle de l'Inventari forestal nacional del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, pel que fa a l'ús del sòl, l'illa amb més superfície artificial relativa és Eivissa, amb un 7,8% del total del sòl, seguida de Formentera, amb un 7,0%, Mallorca i Cabrera (6,9%) i, en darrer lloc, Menorca, amb un 6,4%. La mitjana de la superfície artificial a Espanya és molt inferior, un 2,4%. Mallorca és l'illa més agrícola, amb el 52%, propera a la mitjana estatal, que és del 55%. Menorca té el 41,3% de superfície agrícola, Eivissa el 39,9% i Formentera el 35,2%.

Pressions

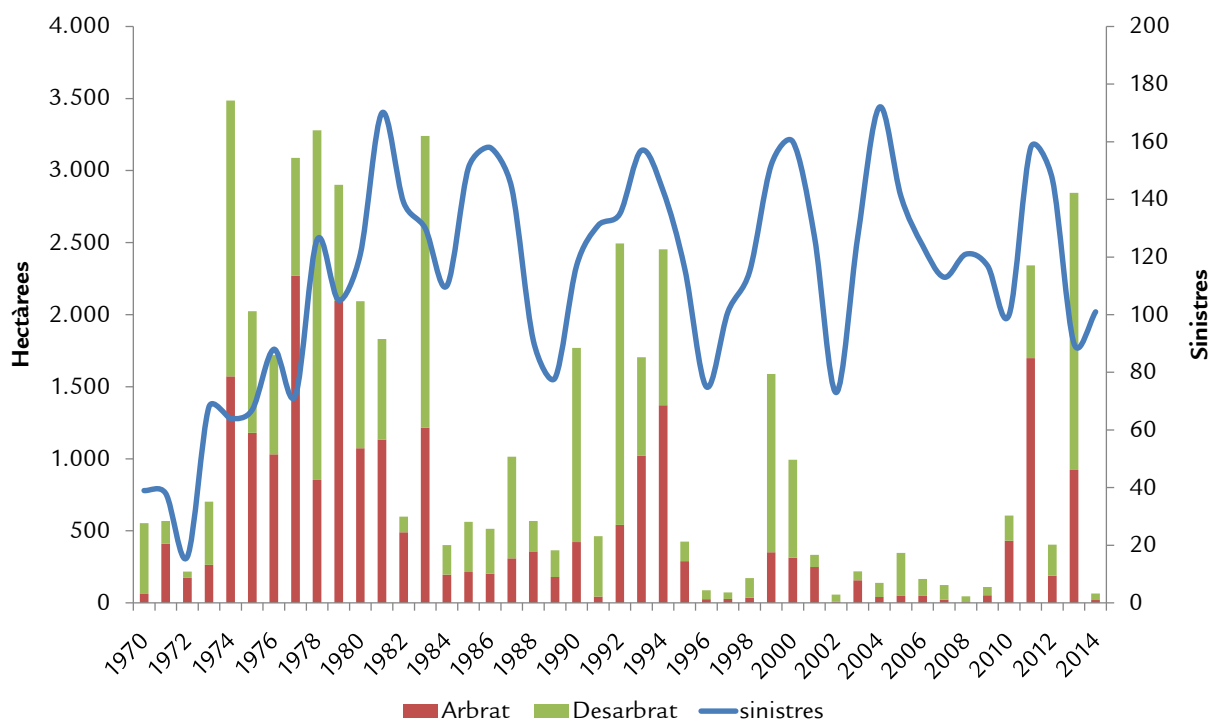
El document tècnic V del Grup Intergovernamental d'Experts

sobre el Canvi Climàtic exposa en l'apartat 2.3 les pressions de les activitats humanes sobre la biodiversitat: demanda creixent de recursos; explotació selectiva o destrucció de les espècies; canvi en l'ús o la coberta dels sòls; règim accelerat de la deposició de nitrogen per causes humanes; contaminació dels sòls, l'aigua i l'aire; introducció d'espècies no autòctones; desviació d'aigües cap a ecosistemes gestionats de forma intensiva i sistemes urbans; fragmentació o unificació de paisatges, i urbanització i industrialització. El canvi climàtic constitueix una pressió addicional. Per a aquest grup d'experts, Europa és predominantment una regió amb hàbitats naturals fragmentats o hàbitats seminaturals envoltats d'un paisatge molt urbanitzat. Gran part d'Europa està cultivada i prop d'un terç del total consisteix en terres de conreu, i el principal cultiu són els cereals. Els ecosistemes naturals es limiten generalment als sòls pobres, mentre que l'agricultura ocupa els terrenys més fèrtils. A més, els boscs

europaus estan afectats pels alts nivells de deposició de nitrogen i sulfats. El document també assenyalava que per a l'avaluació dels impactes ambientals i socioeconòmics de les activitats i per a la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic

s'han de tenir en compte no només els aspectes sobre la biodiversitat, sinó també altres sobre el desenvolupament sostenible, com ara l'ocupació, la salut humana, la pobresa i l'equitat.

Gràfic 23. Evolució de la superfície cremada a les Illes Balears. 10 municipis més afectats per incendis forestals 1970-2014

Font: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.

Una de les pressions més importants sobre el medi terrestre són els incendis forestals, que afecten les espècies de flora i fauna de les àrees afectades. Del 1995 al 2011 els motius principals d'incendi foren aquests: per negligències (55%), intencionats (31%), llamps (8%) i causes desconegudes (5%). Respecte de les negligències cal destacar que un 11% fou causat per fumadors, un 5% per crema agrícola, un 5% per treballs forestals, un 5% per motors i màquines, un 4% per fogueres, un 2% per línies elèctriques i un 2% per crema de fems. Quant a la superfície cremada a les Illes Balears

per municipis, del 1983 al 2010, Artà concentra el 26% del total de superfície forestal cremada, seguit per Calvià i Muro (ambdós municipis amb un 8%), Pollença (6%) i Sant Joan de Labritja (5%). Després hi ha Santa Eulàlia del Riu, Manacor i Capdepera, amb un 4% a cada municipi. També cal destacar Andratx i Escorca, amb un 3% de superfície forestal cremada en ambdós casos. Del 1970 al 2014 l'any que es cremà més superfície forestal total fou el 1974 (3.485,6 ha). Pel que fa a superfície arbrada fou l'any 1977 (2.269,5 ha), i a la no arbrada, l'any 1978 (2.427,10 ha).

Taula 43. Pèrdues erosió laminar i a regueres i la seva superfície segons nivells erosius

	Nivell erosiu	Superfície geogràfica		Pèrdues de sòl	
	tones/(hectàrees/any)	ha	%	tones/any	%
1	0-5	288.215,14	57,74	462.119,51	9,13
2	5-10	74.668,21	14,96	527.993,81	10,44
3	10-25	64.836,36	12,99	1.015.424,76	20,07
4	25-50	26.621,05	5,33	925.350,50	18,29
5	50-100	12.906,92	2,59	885.165,61	17,5
6	100-200	4.622,39	0,93	622.822,43	12,31
7	>200	1.770,99	0,35	620.153,57	12,26
	SUPERFÍCIE EROSIONABLE	473.641,06	94,89	5.059.030,19	100
8	Làmines d'aigua superficials i zones aiguamolls	3.996,43	0,8		
9	Superfícies artificials	21.528,62	4,31		
	TOTAL	499.166,11	100		

Font: Inventari Nacional d'Erosió de Sòls, Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

Nota: El nivell erosiu 1 (<5t/(ha/any)) inclou les superfícies de deserts i semideserts de vegetació amb predomini d'afloraments rocosos.

El document “Efectos negativos sobre el patrimonio natural y la biodiversidad”, elaborat per l'Estació Experimental RESEL del CSIC, analitza l'Inventari nacional d'erosió de sòls (INES), que és fonamental per als plans de restauració hidrologicoforestals i la lluita contra la desertificació. Segons aquest document, la superfície erosionable de les Illes Balears —descomptant les làmines d'aigua superficials i les zones d'aiguamolls, i també les superfícies artificials— inclou 473.641,06 hectàrees, de les quals el 26,15% estan qualificades d'erosió moderada-greu; el 24,37%, de greu, i el 17,18%, de molt greu. Segons el darrer INES la pèrdua de sòl és de 5.059.030 tones l'any i una cinquena part es perd en el nivell erosiu de 10 a 25 tones.

Dels sòls contaminats, se'n poden derivar importants impactes ambientals que poden afectar les aigües superficials i les subterrànies, la flora i la fauna i, fins i tot, la qualitat de l'aire i la salut pública. El Pla Nacional Integrat de Residus 2008-2015, aprovat pel Consell de Ministres el 26 de desembre de 2008, inclou un grapat d'objectius amb la intenció d'establir les condicions necessàries per fer una política de protecció del sòl davant la contaminació. Els sòls contaminats es regeixen pel títol V de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, i pel Reial decret 9/2005, de 14 de gener, pel qual s'estableix la relació d'activitats contaminants del sòl i els criteris i estàndards per a la declaració de sòls contaminats. Les activitats contaminants del sòl més freqüents a les Illes Balears són les de manteniment i reparació de vehicles de motor, venda al detall de carburants per a l'automoció, recollida i tractament de residus i d'aigües residuals, producció i distribució

d'energia elèctrica, fabricació de greixos i olis, fabricació de mobles, i fabricació de pesticides i productes químics, entre altres activitats que defineix l'annex I de Reial decret 9/2005, que en l'actualitat està en fase de revisió a càrrec del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient. Els titulars de les activitats potencialment contaminants del sòl estan obligats a presentar un informe preliminar de situació del sòl al Servei de Residus i Sòls Contaminats, en el qual s'han de detallar les matèries primeres i els residus perillosos generats i les zones d'emmagatzematge. Actualment, prop de dos mil titulars d'aquestes activitats han presentat aquest informe. Les Illes Balears disposen d'una única declaració de sòl contaminat, que és l'antiga fàbrica de perles Majorica a Manacor, que afecta una parcel·la amb una superfície de 19.000 m² i un volum de terres contaminades, principalment per metalls pesants, de 5.000 m³. La descontaminació de l'indret ja ha acabat i els sòls romanents resten sense riscos ambientals significatius per al medi ambient i la salut de les persones.

Una altra pressió sobre la biodiversitat és la càrrega demogràfica. A les Illes Balears el 2013 la densitat de població calculada segons l'indicador de pressió humana (IPH), en dades provisionals, fou de 33,6 habitants per km². Per illes, la densitat de població més elevada és la de les Pitiüses (38,7 hab./km²), seguida de Mallorca (35,1 hab./km²) i, en darrer lloc, de Menorca (21,4 hab./km²). El consum d'aigua per habitant també va lligat a la càrrega demogràfica. Considerant l'IPH de les Illes Balears, el consum d'aigua per habitant se situà el 2012 en 189,0 litres per dia, mentre que el 2000 va ser de 221,3 litres per dia i persona. Tenint en compte les dades del Padró, el consum d'aigua per habitant fou de 233 litres

per dia. En el butlletí de [Conjuntura Econòmica de les Illes Balears](#) del mes de novembre del 2014 s'exposaren les dades sobre reserves hídriques, dessalinització, subministrament, consum urbà, depuració i llots de les EDAR.

La fragmentació d'hàbitats pot produir efectes negatius sobre la flora i la fauna, com ara difusió de contaminants, renou, contaminació lumínica, desenvolupament humà induït o efectes de barrera i de filtre. Segons el document *Los transportes y las infraestructuras, informe anual 2013* del Ministeri de Foment, la longitud de la xarxa interurbana de carreteres l'any 2013 és de 2.160 quilòmetres per a les Illes Balears. D'altra banda, la longitud total recorreguda de la xarxa de carreteres a Palma és de 6.459,4 milions de vehicles per quilòmetre, amb un 6,75% de vehicles pesants. A Eivissa la intensitat de trànsit és de 651,8 milions de vehicles per quilòmetre, el 4,22% dels quals són vehicles pesants. A Menorca la xifra és de 333,0 milions de vehicles per quilòmetre (el 10,85% són vehicles pesants). Els ferrocarrils de via estreta ocupen una longitud de 85,2 quilòmetres.

ELS INCENDIS FORESTALS, L'EROSIÓ DEL SÒL, LA CONTAMINACIÓ, LA CÀRREGA DEMOGRÀFICA I LA FRAGMENTACIÓ D'HÀBITATS PRESSIONEN LA BIODIVERSITAT DELS ESPAIS.

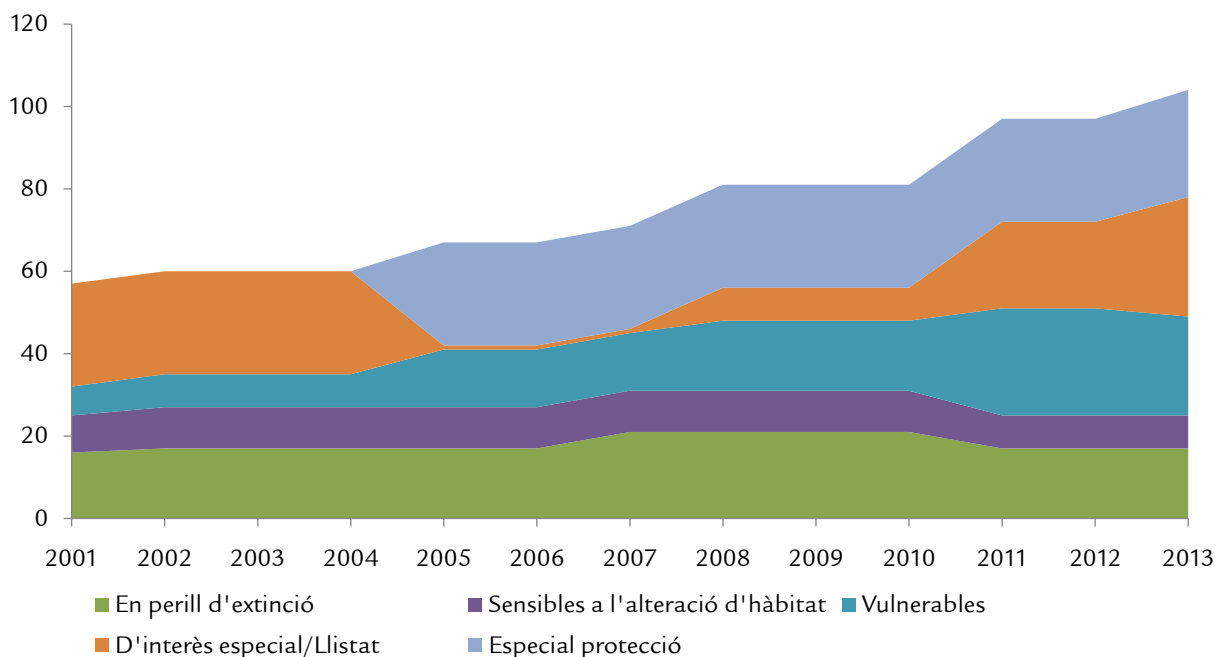
Biodiversitat d'espècies

Un indicador per mesurar la biodiversitat en un lloc és la riquesa d'espècies. Els gràfics següents mostren el nombre d'espècies catalogades presents a les Illes Balears pel que fa a la flora i a la fauna.

En relació amb la biodiversitat, tant els llibres vermells com els catàlegs d'espècies amenaçades són les principals fonts d'informació relativa a aquestes espècies. A les Illes Balears, el Govern ha publicat *Llista vermella dels peixos de les Illes Balears*, *Llibre vermell dels vertebrats de Balears* i *Llibre vermell de la flora vascular de les Illes Balears*, a més de diverses llistes d'invertebrats (araneïds, ropalòcers, odonats, fauna cavernícola, mol·luscs...). D'altra banda, el Catàleg balear d'espècies protegides, elaborat pel Servei de Protecció d'Espècies de la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic, consisteix en una llista d'espècies catalogades a les Illes Balears, classificades per categories i per grups taxonòmics. Aquest Catàleg serveix com a referència per a la gestió de les prioritats de conservació i implica una protecció estricta de les espècies que hi figuren. No es tracta d'una informació fixa, ja que les espècies poden recuperar-se o el seu estat poblacional pot empitjorar. També el Reial decret 139/2011 va aprovar el règim de protecció especial, per a la qual cosa desplegarà la Llista d'espècies silvestres en règim de protecció especial i el Catàleg espanyol d'espècies amenaçades.

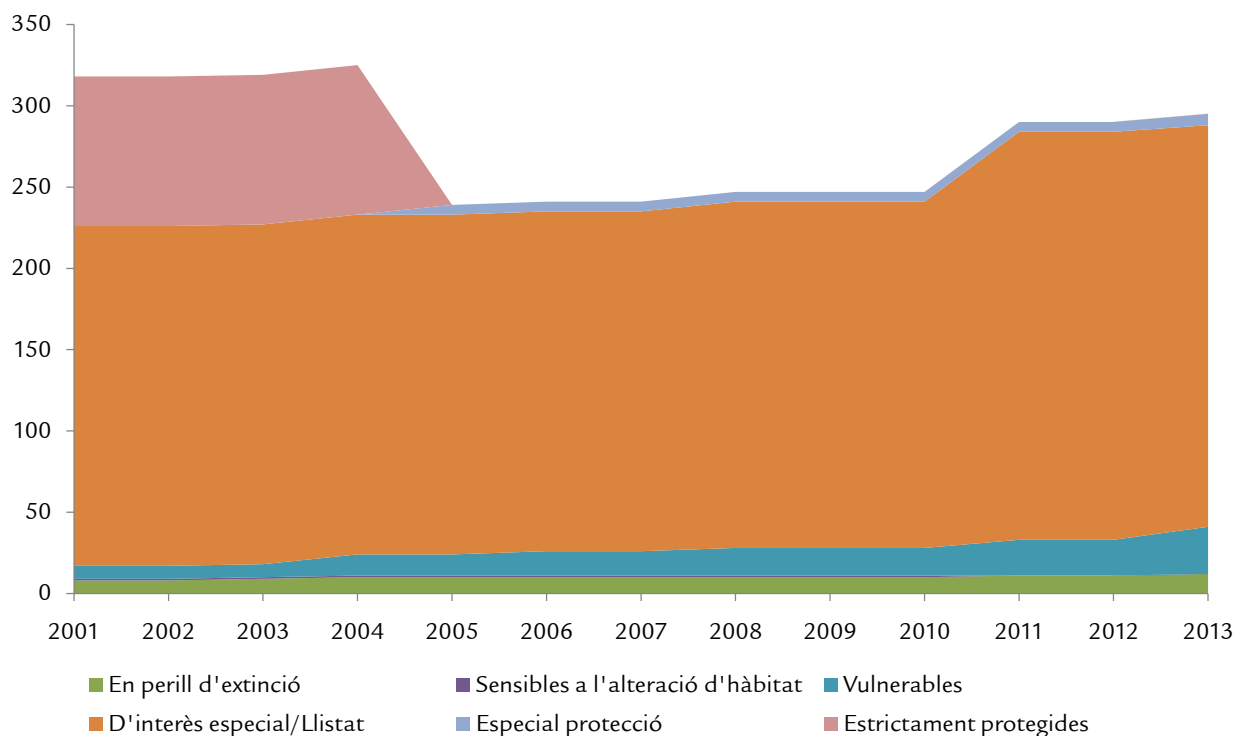
El 2013, per categories de protecció, hi ha 104 espècies catalogades de flora, de les quals 17 estan en perill d'extinció, 8 són sensibles a l'alteració de l'hàbitat, 24 són vulnerables, 29 són d'interès especial i 26 gaudeixen d'especial protecció. Pel que fa a la fauna de les 295 espècies catalogades, 12 estan en perill d'extinció, 29 són vulnerables, 247 són d'interès especial i 7 estan classificades d'especial protecció. El [Catàleg balear d'espècies amenaçades](#) actualitzat el mes de setembre de 2013 inclou espècies de flora i fauna (esponges, insectes, mol·luscs, peixos, amfibis, rèptils, aus i mamífers).

Gràfic 24. Nombre d'espècies catalogades presents a les Illes Balears. Flora

Font: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.

Gràfic 25. Nombre d'espècies catalogades presents a les Illes Balears. Fauna

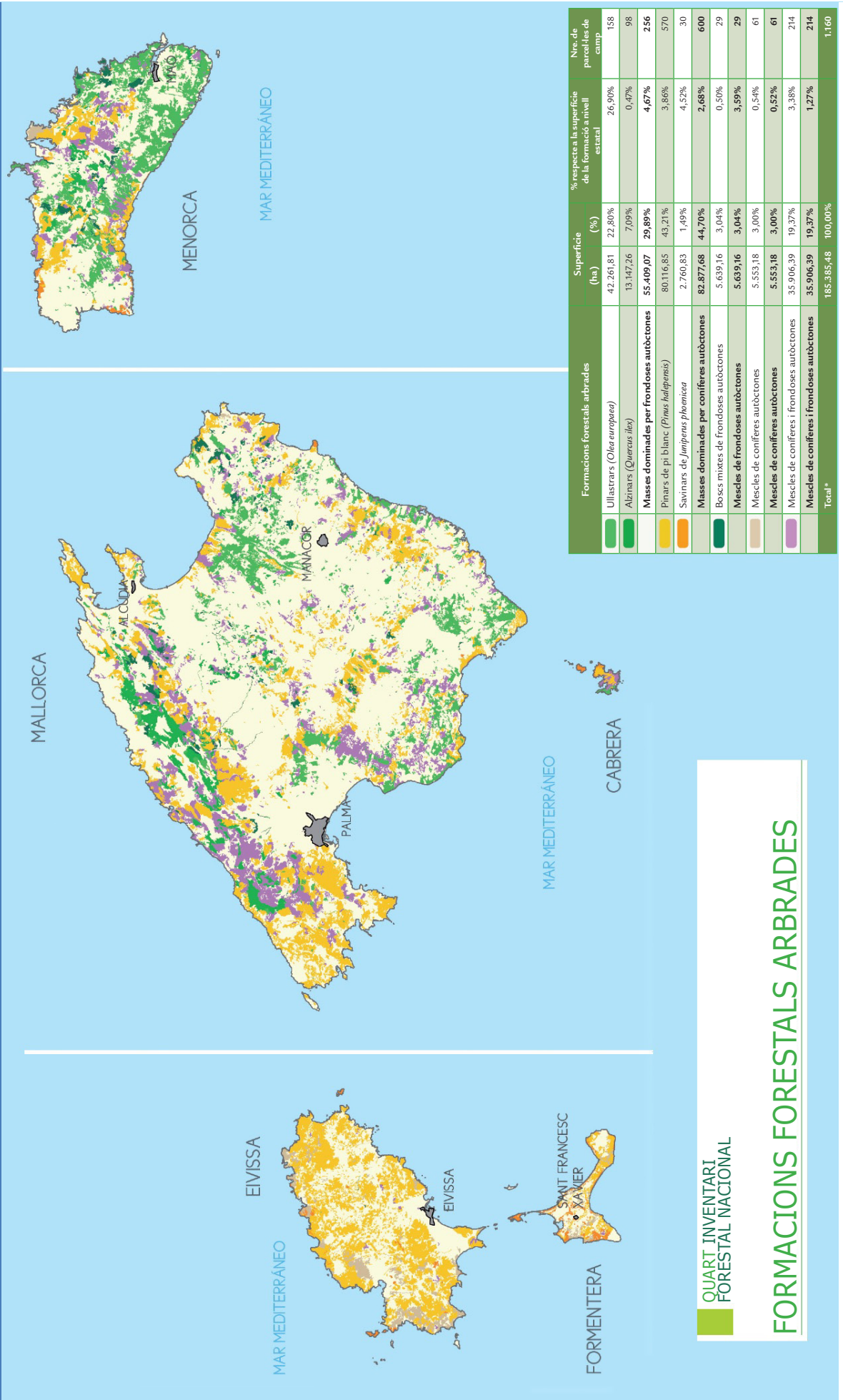

Font: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.

Per exemple, l'àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*), la qual va desaparèixer a Mallorca els anys setanta, ara és objecte d'un pla de reintroducció. Del ferreret (*Alytes muletensis*), endèmic a Mallorca i en perill d'extinció, se n'ha aprovat un pla de recuperació. També hi ha els mamífers en perill d'extinció, com ara el vell marí (*Monachus monachus*) o la ratapinyada de peus grossos (*Myotis capaccini*). Quant a flora en perill d'extinció, hi ha la saladina a Mallorca (*Limonium sp.*), el pinastre a Menorca o el setge a Mallorca, Eivissa i Formentera, entre d'altres. Respecte de la flora, també es consideren d'especial

protecció el rotaboc, el boix, la didalera, l'arbre de visc, el lliri de mar, el pi d'en Llorenç, la primavera blanca, el teix, l'alloc o el tamarell. La recol·lecció amb finalitats comercials exigeix autorització obligatòria per al fonoll marí, el garballó, el socarrell, l'alís, la murta, el llampúgol, el cirerer de Betlem, la camamil·la, el coixinet de monja, la *Thapsia garganica* i el marfull. El Servei de Protecció d'Espècies també ha posat en marxa el Bioatles, una eina informativa i dinàmica de la distribució geogràfica de totes les espècies silvestres de les Balears.

Gràfic 26. Formacions forestals arbrades

QUART INVENTARI
FORESTAL NACIONAL

FORMACIONS FORESTALS ARBRADES

Font: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

El seguiment dels terrenys forestals es pot dur a terme mitjançant l'Inventari forestal nacional, el Mapa forestal d'Espanya, la Xarxa de danys en els boscs i l'Inventari nacional d'erosió del sòl. El mapa mostra les formacions forestals arbrades a les Illes Balears segons el quart cicle de l'Inventari forestal nacional. A les Illes Balears, la superfície forestal arriba al 44%, deu punts per sota de la mitjana d'Espanya. Les illes amb més percentatge de superfície forestal són Formentera, Eivissa i Menorca, amb gairebé el 53% del total, mentre que Mallorca no arriba al 42%. Dins la superfície forestal, la part arbrada representa el 84%. Cal esmentar que Eivissa arriba al 95%. Des de l'IFN3 a l'IFN4 la superfície forestal ha disminuït un poc més d'un 1% (ha passat de 223.600 ha a 220.786 ha). El bosc arbrat dens guanya 7.500 hectàrees, mentre que l'arbrat esclarissat i l'arbrat dispers perden més del 30% de la superfície, la qual cosa indica que aquestes superfícies s'han densificat. Pel que fa al nombre d'arbres per illes, el 68% correspon a Mallorca i a Cabrera, el 16% a Eivissa, el 15% a Menorca i l'1% a Formentera. Entre els dos darrers inventaris destaca l'augment del volum de les coníferes (un 20%). La biomassa arbrada augmenta per a totes les espècies respecte de l'IFN3 (els peus menors un 18,32% i els peus majors un 7,28%). Cal fer referència a les espècies vegetals endèmiques a les Balears, que són 124, i no es troben en cap altra part del món. Moltes són bastant comunes, com l'estepa joana o la peònia, però d'altres viuen només en llocs inaccessibles, com ara els penya-segats i els illots. Són espècies que cal conservar, tant per la seva bellesa com pel seu elevat valor científic.

Quant al medi marí, les praderes de posidònia constitueixen un ecosistema que té capacitat per modificar les condicions dels llocs on s'instaura, atès que atrapen el sediment i contribueixen així a la neteja de l'aigua, oxigenant les aigües i atraient nombroses espècies animals i vegetals. Les espècies amenaçades lligades al medi marí de les Illes Balears també estan recollides en el Catàleg espanyol d'espècies amenaçades. Per exemple, hi ha espècies vulnerables entre els mol·luscs (com el corn i la nacra), els rèptils (la tortuga marina), les aus (l'àguila peixatera o el corb marí), els mamífers (el rorqual comú, el dofí comú, el cap d'olla, el catxalot o el dofí mular), a més de les espècies incloses en altres categories de protecció.

Pressions

Les cinc amenaces més importants per a la biodiversitat d'espècies són les espècies invasores, el canvi climàtic, la contaminació, la modificació de l'hàbitat i la sobreexplotació. Algunes ja s'han explicat en l'apartat anterior. En la publicació *Perspectiva mundial sobre la diversitat biològica 4*, de la Secretaria del CDB, s'analitza la situació per reduir els impactes negatius. Segons aquest informe, les pressions continuaran augmentant almenys fins al 2020. Pel que fa a les espècies exòtiques invasores, el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores inclou les espècies que constitueixen una amenaça greu per a les espècies autòctones, els hàbitats i l'agronomia o per als recursos econòmics associats a l'ús del patrimoni

natural. El Catàleg inclou 73 espècies d'animals i 63 espècies vegetals, de les quals 18 i 25, respectivament, són presents a les Balears, si bé alguns estudis n'han detectat més. En relació amb la caça, segons la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori les captures en els darrers anys es mantenen, anualment, en devers un milió de peces caçades, i les de pesca, en devers 3.500 tones. Una altra pressió important són les plagues, de les quals cal destacar-ne quatre de molt presents en els boscs de les Illes Balears: l'eruga peluda (*Lymantria dispar*), la processonària del pi (*Thaumetopoea pytiocampa*), el gran capricorn de l'alzina o banyarriquer (*Cerambix cerdo*) i els perforadors del pi (*Tomicus spp.*).

El 2013 a les Illes Balears hi ha 104 espècies catalogades de flora i 295 de fauna en diferents categories de protecció.

Biodiversitat genètica

Els gens són les unitats bioquímiques situades als cromosomes que passen de pares a fills i que determinen les seves característiques bioquímiques, fisiològiques i morfològiques. La variabilitat genètica dins una espècie és la causa de les diferències entre races i varietats i entre els mateixos individus. La participació justa i equitativa dels beneficis derivats de la utilització dels recursos genètics és un dels objectius del Conveni sobre la diversitat biològica. L'article 2 defineix els recursos genètics com el material genètic de valor real o potencial. Per material genètic s'entén tot material d'origen vegetal, animal, microbià o d'altres tipus que conté unitats funcionals de l'herència. Aquest objectiu es desplega en les Directrius de Bonn (2002) i en el Protocol de Nagoya.

La Llei 42/2007, esmentada abans, regula l'accés als recursos genètics procedents de tàxons silvestres i la distribució de beneficis derivats de la seva utilització, de conformitat amb el Conveni sobre la diversitat biològica i els seus instruments de desplegament, i també amb el Tractat internacional sobre recursos fitogenètics per a l'alimentació i l'agricultura de l'Organització Mundial per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO).

Les varietats agrícoles locals són les que han estat seleccionades i millorades al llarg de generacions de famílies d'agricultors, i estan perfectament adaptades a les condicions locals de la zona en la qual s'han desenvolupat. L'Institut d'Investigació i Formació Agrària i Pesquera de les Illes Balears (IRFAP) recull els recursos fitogenètics de varietats locals de cultius llenyosos. Així, hi ha 115 cultius anuals locals, 116 varietats de fruita dolça (prunera, pomera, albercoquer, cirerer i figuera), 92 varietats de fruits secs (d'ametller i de garrover), 124 d'altres llenyoses, 6 d'olivera, 38 de vinya i 18 de cítrics. El nombre de varietats de cultius locals identificades ha augmentat significativament i ha passat de 319 el 2008 a 507 el 2011. Alguns d'aquests cultius són la tomàtiga de Valldemossa, la tomàtiga de pebre, la tomàtiga de cor de bou, la pastanaga negra, l'albergínia mallorquina, el pebre de fulla d'olivera, el rave mallorquí i

l'oliva mallorquina, l'única varietat local reconeguda en l'àmbit europeu amb una denominació d'origen. El Banc de Llavors fa una conservació fora dels hàbitats naturals que pot preservar una gran quantitat d'espècies i varietats en un espai reduït. La conservació *in situ* és el conreu de les espècies agrícoles a les zones d'origen o tradició i la protecció dels hàbitats naturals de les espècies silvestres i d'avantatges que l'evolució es manté activa i es conserven les relacions recíproques de l'ecosistema.

El 2008 les races d'animals domèstics en perill d'extinció eren el ca de conills (Menorca), la cabra mallorquina, el conill pagès d'Eivissa, la gallina eivissenca, la gallina mallorquina, l'ànec mallorquí, el gall d'indi de Menorca i el gall d'indi mallorquí. El 2011 la llista es fa més llarga i s'hi afegeixen l'ase balear, el cavall mallorquí, el cavall menorquí, la cabra eivissenca, la cabra mallorquina, el porc negre mallorquí, la gallina mallorquina, la gallina menorquina, l'ovella eivissenca, l'ovella menorquina, l'ovella vermella mallorquina, la vaca mallorquina i la vaca menorquina.

Segons les dades del Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica de 2013, continua la tendència positiva amb un increment del nombre d'operadors (25%) i de les hectàrees inscrites (29%). Així, hi ha un total de 29.676,7 hectàrees i la superfície destinada a la producció d'agricultura ecològica respecte del total de la superfície agrícola utilitzada (SAU) és del 12,1%. Per tipus de cultiu, els que tenen més representació en el sector de l'agricultura ecològica són les pastures i el farratge (52%), els cereals i les lleguminoses (14,5%), els boscs i la recol·lecció silvestre (14%) i els fruits secs (11%). Els cultius d'hortalissa i fruita continuen sent minoritaris, però destaca l'augment dels cultius ecològics de vinya (104%) i d'olivera (51%). A la ramaderia ecològica s'observa un predomini del bestiar oví, llevat de Menorca, on predomina el bestiar boví. Quant a l'evolució, en els darrers cinc anys s'han incrementat els bestiar oví i boví i han disminuït els bestiar porcí i el cabrum i l'aviram.

EL NOMBRE DE CULTIUS DE VARIETATS LOCALS IDENTIFICADES HA AUGMENTAT I HA PASSAT DE 319 EL 2008 A 507 EL 2011.

VI. MONOGRAFIA

L'índex de qualitat del treball. Actualització dels resultats (2013)

Laura Alomar Llorente

Maria del Mar Ribas Mas

Observatori del Treball de les Illes Balears

L'any 2004, el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, amb el suport de la Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears i amb l'assessorament de la Universitat de Barcelona, va presentar l'estudi *La qualitat del treball. Una proposta d'indicador*.¹ Aquesta publicació pretén analitzar la situació del mercat de treball a partir d'un concepte multidimensional que implica considerar aspectes com les característiques del lloc de treball, el perfil del treballador en relació amb la feina que fa, l'avaluació subjectiva que el treballador fa de la seva feina o les característiques de l'entorn laboral. L'estudi es va elaborar seguint la metodologia proposada per la Comissió Europea per construir un indicador sintètic que permetés valorar la posició de totes les regions europees pel que fa a la qualitat del treball. Així mateix, l'estudi va seguir el criteri d'incloure només els indicadors que de manera homogènia i a partir de les estadístiques oficials es publiquen amb informació suficient, fiable, comparable i periòdica per al conjunt de totes les comunitats autònomes. D'aquesta manera, s'avançà un índex sintètic de qualitat del mercat de treball a les Balears i a la resta de comunitats autònomes referit als anys 1995 i 2001. Posteriorment, en les successives memòries anuals del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, en el capítol referent al mercat de treball, es varen anar presentant les estimacions actualitzades d'aquest índex.

Transcorreguts cinc anys des de l'aprovació del Dictamen núm. 9/2003 del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears,

es va decidir revisar els criteris que s'havien definit per estimar l'índex sintètic i adaptar-los millor a la nova situació del mercat de treball de les Illes Balears. La revisió, editada l'any 2009,² es justifica per les intenses transformacions demogràfiques, socials i laborals que s'observen a les Illes Balears i a Espanya des del 2003, i cobren rellevància especialment per la incidència de la crisi econòmica internacional, que ha provocat canvis significatius en la posició relativa de les Balears respecte a la resta de comunitats autònomes en aquest aspecte.

L'índex de qualitat del treball (IQT) es calcula a partir d'una bateria d'indicadors (39) que pretenen mesurar vuit dimensions de la situació laboral de totes les comunitats autònomes, atès que la base d'aquest estudi és l'anàlisi comparativa. L'objectiu és disposar d'una valoració més àmplia de la situació del mercat de treball. Cal recordar que els indicadors laborals estàndards se centren a valorar les regions amb uns nivells d'ocupació més alts i més baixos d'atur, i amb un nivell de renda i benestar més elevat. L'elaboració de l'IQT ha de permetre ampliar aquesta visió parcial considerant de manera conjunta altres característiques del mercat de treball que poden ser especialment rellevants, com ara la sinistralitat laboral, la conflictivitat o la no-discriminació per raons de sexe o edat, entre d'altres. A partir d'aquesta bateria d'indicadors s'analitzen conceptes com ara flexibilització, temporalitat, desigualtat de gènere, exclusió de col·lectius específics, riscos laborals, condicions de vida, etc.

¹ Parellada, M.; Garcia, G. *La qualitat del treball. Una proposta d'indicador*, Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, SOIB (2004). El CES va emetre el Dictamen 9/2003 sobre aquesta matèria.

² Estudi elaborat l'any 2008 i publicat el 2009 a proposta de la Comissió de Treball de la Memòria del CES 2007 i aprovat per la Comissió Permanent, en què s'actualitza el primer estudi del CES sobre l'IQT, *La qualitat del treball. Una proposta d'indicador*. Vegeu: Parellada, M.; Puigros, A.; Ribas, M. *Indicadors de qualitat del treball*, Consell Econòmic i Social de les Illes Balears (2008).

Taula 1. Indicadors de qualitat del treball

Dimensions	Indicadors
1. Condicions del lloc de treball	a) Grau de satisfacció en el lloc de treball
	b) Índex d'incidència dels accidents de treball
	c) Jornades perdudes en accidents laborals
	d) Nivell d'estrès en el lloc de treball
	e) Taxa de parcialitat involuntària
	f) Taxa de temporalitat
	g) Percentatge d'ocupació indefinida discontinua
	h) Índex de rotació (contractes/persones contractades)
2. Relacions laborals	a) Jornades perdudes en vagues
	b) Cobertura dels convenis col·lectius
3. Qualificació, habilitats i aprenentatge	a) Ocupats amb estudis superiors
	b) Índex de desajustament
	c) Ocupats que segueixen algun tipus de formació
	d) Persones que han abandonat l'ensenyament prematurament (18-24 anys)
4. Accés i participació en el mercat de treball	a) Aturats que no han treballat abans
	b) Taxa d'activitat
	c) Taxa d'ocupació de la població de 30 a 54 anys
	d) Taxa d'atur de la població de 30 a 54 anys
5. Igualtat de gènere	a) Desigualtat salarial segons el sexe
	b) Ràtio de parcialitat involuntària segons el sexe
	c) Ràtio de la taxa d'ocupació segons el sexe
	d) Ràtio de la taxa d'atur segons el sexe
	e) Ràtio d'aturats que no han treballat abans segons el sexe
	f) Ràtio de la taxa de temporalitat segons el sexe
	g) Ràtio d'atur de llarga durada segons el sexe
	h) Índex de Duncan (ràtio de segregació sectorial)
	i) Ràtio d'ocupats en el grup de directius segons el sexe
6. Cohesió social i mercat de treball	a) Taxa d'atur població estrangera
	b) Taxa d'atur juvenil (30 anys)
	c) Taxa d'ocupació juvenil (30 anys)
	d) Taxa d'ocupació > 55 anys
7. Salaris i productivitat	a) Remuneració salarial
	b) PIB per ocupat
	c) Ocupats en sectors d'alta tecnologia
	d) Augment salarial pactat (deflactat per l'IPC)
8. Benestar i Protecció social	a) PIB per càpita
	b) Ràtio de dependència
	c) Taxa neta de cobertura de les prestacions d'atur
	e) Percentatge de persones situades per sota el llindar de pobresa

Font: Parellada, M.; Puigros, A.; Ribas, M. Indicadors de qualitat del treball, *Consell Econòmic i Social* (2008).

La metodologia de càlcul consisteix a obtenir una ordenació de les diverses comunitats per a cadascuna de les dimensions definides. Cal dir que dins cada dimensió es considera que totes les variables tenen la mateixa ponderació. D'aquesta manera s'obté un rànquing de les comunitats segons cada una de les vuit dimensions considerades. La construcció d'un

índex agregat té com a punt fonamental les ponderacions que es produeixen en cada grup. Per això, es va optar per presentar diversos escenaris, que varen ser debatuts i consensuats amb els integrants de la Comissió de Treball del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears. Els escenaris establerts a partir de la diferent estructura de ponderacions atorgada a cada una

de les vuit dimensions definides són aquests:

- Base: totes les dimensions tenen el mateix pes en la construcció de l'índex.
- Tradicional: els blocs sobre accés i participació en el mercat de treball i sobre salaris i productivitat tenen més ponderació en la construcció de l'índex agregat.
- Intermedi: en aquest cas hi ha més ponderació en les

dimensions sobre qualificació, habilitats i aprenentatge; accés i participació en el mercat de treball; igualtat de gènere, i salaris i productivitat.

- Innovador: es tracta de l'escenari en què s'atorga més importància a les dimensions de la igualtat de gènere i de qualificació, habilitats i aprenentatge.

Taula 2. Ponderacions establertes en els diversos escenaris de l'IQT

Dimensió	Base	Tradicional	Intermedi	Innovador
1. Condicions del lloc de treball	12,5	10	10	10
2. Relacions laborals	12,5	10	10	10
3. Qualificació, habilitats i aprenentatge	12,5	10	15	20
4. Accés i participació en el mercat de treball	12,5	20	15	10
5. Igualtat de gènere	12,5	10	15	20
6. Cohesió social i mercat de treball	12,5	10	10	10
7. Salaris i productivitat	12,5	20	15	10
8. Benestar i protecció social	12,5	10	10	10

Font: Parellada, M.; Puigros, A.; Ribas, M. Indicadors de qualitat del treball, *Consell Econòmic i Social* (2008).

Així, doncs, una vegada obtingut el rànquing de comunitats autònomes en cadascuna de les dimensions que s'han considerat, s'han aplicat les ponderacions que s'han esmentat per obtenir una nova ordenació de les regions, que correspon, finalment, a l'ordre segons la mesura de qualitat del treball definida. En la taula següent es poden observar els resultats obtinguts en el darrer estudi de l'IQT corresponents als anys 2001 i 2006, i també les actualitzacions anuals fetes per a la memòria del CES, amb els resultats corresponents als anys 2007, 2008, 2009 i 2010. També s'hi afegeixen les actualitzacions que ha fet l'Observatori del Treball de les Illes Balears (OTIB), amb els resultats corresponents als anys 2011, 2012 i 2013.

Cal destacar que els resultats finals no són una variable quantitativa, sinó que el rànquing que s'obté amb aquesta metodologia és una ordenació de les comunitats autònomes segons la seva qualitat del mercat de treball. És a dir, el resultat final permet conèixer quina és la regió que mostra més qualitat del mercat de treball segons els indicadors seleccionats i les ponderacions establertes per a cada dimensió, però en cap cas es poden interpretar com la diferència que separa aquesta regió de la segona en el rànquing.

Resulta interessant també l'evolució temporal de l'IQT i observar les posicions relatives que ocupen les Balears respecte a la resta de comunitats autònomes. Per això el CES va fer l'esforç d'actualitzar la bateria d'indicadors i elaborar l'índex sintètic anualment en les seves memòries. Com ja s'ha comentat, els resultats a partir del 2011 han estat actualitzats per l'equip de l'OTIB.

La primera conclusió que es pot extreure a partir dels resultats del 2013 és que la posició de les Illes Balears es manté respecte a l'any 2012. Així, durant el 2013 les Balears continuen ocupant la setena posició en cada un dels escenaris: base, tradicional, intermedi i innovador. Respecte del 2010, any en el qual les Illes Balears presenta la seva posició més endarrerida, s'ha produït una millora en dos dels escenaris possibles mentre els altres dos es mantenen. Tanmateix, si es compara l'evolució des del 2001 s'observa la pèrdua contínua de posicions relatives que han patit les Balears en l'IQT, en què han deixat d'ocupar les primeres posicions del rànquing per comunitats autònomes per passar a posicions més endarrerides.

Taula 3. Rànquing dels indicadors de qualitat del treball de les comunitats autònomes segons les ponderacions establertes (2001 i 2006-2013)

	Base								Tradicional								Intermedi								Innovador											
	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Andalusia	14	17	17	15	17	17	14	15	16	16	17	17	15	17	16	14	16	16	16	16	17	17	15	17	16	14	15	15	12	17	17	15	17	17	14	15
Aragó	4	5	3	2	3	2	4	4	8	4	5	2	3	3	2	4	4	4	4	4	5	3	3	3	2	4	5	8	4	5	3	2	3	2	3	4
Astúries	15	14	9	9	11	11	9	10	9	14	13	9	11	11	10	10	10	10	10	14	12	10	10	10	10	9	10	9	14	14	10	8	11	11	9	10
Illes Balears	2	3	4	4	5	7	5	7	7	2	4	5	5	6	8	6	7	7	7	3	3	5	5	6	8	6	7	7	2	3	4	5	5	7	5	7
Canàries	8	11	11	11	13	10	13	13	13	9	14	14	13	13	12	13	14	14	9	14	13	12	12	13	11	13	13	7	11	11	11	13	9	13	13	
Cantàbria	12	13	8	8	9	6	7	6	6	12	12	8	8	10	7	8	6	6	12	11	8	9	9	7	8	6	6	15	12	7	10	9	6	6	5	6
Castella-la Manxa	11	10	15	17	16	15	15	16	15	11	10	15	17	15	15	16	15	15	11	13	16	17	15	15	16	16	16	11	10	16	17	16	15	15	16	16
Castella i Lleó	16	15	13	14	10	14	10	12	11	15	15	10	14	9	14	9	11	11	15	15	11	14	11	14	10	12	12	16	15	12	14	10	14	10	11	12
Catalunya	1	2	2	5	2	4	2	2	2	1	2	3	4	2	5	2	5	3	1	2	2	4	2	4	2	3	2	1	2	2	3	2	5	2	2	2
Com. Valenciana	7	8	14	6	12	9	11	11	10	7	8	13	7	12	9	11	12	9	7	8	14	7	12	9	12	11	10	8	8	14	6	12	10	12	12	10
Extremadura	17	16	16	16	15	16	17	17	17	17	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17	16	15	16	17	17	17	17	17	17	15	16	15	16	17	17	17
Galícia	13	9	12	10	7	12	12	9	12	13	9	11	10	7	11	12	9	12	13	9	9	8	7	12	11	9	11	13	9	9	9	6	12	11	9	11
Madrid	5	1	1	1	1	3	1	1	1	5	1	1	1	1	3	1	1	1	5	1	1	1	1	3	1	1	1	5	1	1	1	1	3	1	1	1
Múrcia	10	12	10	13	14	13	16	14	14	10	11	12	12	14	13	15	13	13	10	10	12	13	14	13	15	14	14	10	13	13	13	14	13	16	14	14
Navarra	3	4	5	3	4	1	3	3	3	3	3	4	2	4	1	3	3	2	2	4	4	2	4	1	3	2	4	3	4	5	4	4	1	4	3	4
País Basc	9	6	7	7	6	8	6	5	4	8	6	6	6	5	6	5	2	4	8	7	6	6	5	6	5	4	3	9	6	8	7	7	8	7	6	3
La Rioja	6	7	6	12	8	5	8	8	5	6	7	7	9	8	4	7	8	5	6	6	7	7	11	8	5	7	8	6	7	6	12	8	4	8	5	

L'anàlisi que es fa amb les dades del 2013³ permet oferir algunes conclusions rellevants que estan en la línia de poder identificar els punts forts de la regió i també aquells aspectes respecte dels quals les Balears mostren una situació més feble. Aquests darrers identificarien les àrees a què cal dedicar més recursos i esforços amb vista a aconseguir un mercat de treball de més qualitat.

En primer lloc, és interessant analitzar les variacions positives respecte al 2012 en relació amb la resta de comunitats autònomes quant a les diferents dimensions de l'IQT:

- Les Balears passen a situar-se en la primera posició en la dimensió 6 (cohesió social i mercat de treball) durant el 2013, mentre que un any abans estaven en la quarta posició. Així, han millorat i, per tant, han escalat posicions relatives en els indicadors de la taxa d'atur juvenil (es passa del desè lloc al tercer) i de la taxa d'ocupació juvenil (es passa del sisè lloc al primer). D'altra banda, mantenen la primera posició en la taxa d'atur de persones estrangeres i en la taxa d'ocupació de les persones més grans de 55 anys.
- També remunten posicions relatives en la dimensió 1 (condicions del lloc de treball), en què les Balears passen d'ocupar la dotzena posició el 2012 a la desena el 2013. Milloren sobretot en la taxa de parcialitat involuntària (es passa del dotzè al cinquè lloc del rànkning) i en l'índex de rotació (es passa del tercer al segon). Alhora, la resta d'ítems es mantenen.⁴
- Per primera vegada des de l'any 2008, les Balears abandonen la darrera posició de l'Estat en la dimensió 3 (qualificació, habilitats i aprenentatge), atès que es passa de la dissetena posició a la quinzena. Això és conseqüència principalment de la millora de la posició relativa de l'índex de desajustament (s'avança de la tretzena a la tercera). Pel que fa als ocupats amb estudis superiors i als ocupats que segueixen algun tipus de formació, es mantenen en els mateixos llocs que el 2012, el dissetè i el quinzè, respectivament, mentre que el percentatge de joves d'entre 18 i 24 anys que han abandonat l'ensenyament de manera prematura empitjora la posició relativa (es passa de la setzena a la dissetena).
- Les Balears guanyen dues posicions en la dimensió 7 (salari i productivitat) i avancen de la quinzena a la tretzena posició. Aquest avançament ha estat precedit d'un descens que es va produir el 2012, en què les Balears varen passar de la desena a la quinzena posició. En aquesta dimensió s'ha de tenir en compte que les dades referents als ocupats en sectors d'alta tecnologia del 2013 no s'hi han inclòs, ja que no s'han trobat xifres actualitzades per a les Illes Balears. La falta d'aquesta ràtio modificaria probablement el rànkning presentat. Les variables que expliquen la millora del 2013 són la remuneració salarial (es

passa de la catorzena posició a la tretzena) i, especialment, l'augment salarial pactat (millora de la posició setzena a la novena).

- També, en la dimensió 4 (accés i participació en el mercat de treball), les Balears han passat de la quarta a la tercera posició del rànkning. Tot i que els índexs recollits en aquesta dimensió es mantenen a les Balears respecte del 2012, la posició per comunitats ha millorat a les Balears. Això es deu a la modificació que han experimentat les posicions de cada una de les comunitats autònomes, que han provocat una millora relativa de les Balears.

En segon lloc, es comenten les dues dimensions que mantenen la seva posició relativa respecte de la de l'any anterior:

- En la dimensió 8 (benestar i protecció social), les Balears mantenen la quarta posició del rànkning, tot i que l'indicador sobre el percentatge de persones situades sota el llindar de la pobresa guanya una posició relativa (es passa del dotzè lloc a l'onzè).
- Pel que fa a la dimensió 5 (igualtat de gènere), cal comentar que les Illes Balears mantenen la segona posició del rànkning. Ara bé, s'ha de tenir en compte que no es tenen dades actualitzades del 2013 de la ràtio de desigualtat salarial segons el sexe (fins al juny de 2015).

S'aprecia una millora en diverses posicions, com ara la de l'indicador de la parcialitat involuntària (es passa de la tercera posició a la segona), i especialment en la ràtio de la taxa d'atur (es passa de la dotzena posició a la quarta). En canvi, les Balears perden posicions en altres indicadors, com ara la ràtio d'aturats que no han treballat abans (es passa de l'onzena posició a la quinzena), la ràtio d'atur de llarga durada (es passa de la tercera a la cinquena) i la ràtio d'ocupació en el grup de directius (es passa de la quarta posició a la desena).

Finalment, també cal esmentar la dimensió en què l'any 2013 les Illes Balears empitjoren la seva posició relativa respecte als resultats del 2012:

- Les Illes Balears han perdut la primera posició en la dimensió 2 (relacions laborals). De fet, l'havien recuperada l'any 2009 i l'havien mantinguda el 2010, però el 2011 es passà a la segona posició i, una altra vegada el 2012, es retornà a la primera. Així, doncs, les Balears passen de les primeres posicions en els darrers anys a la setzena el 2013 a conseqüència de l'intens empitjorament de les dues ràtios: les jornades perdudes en vagues passen del primer lloc al catorzè, i la cobertura de convenis col·lectius, de la primera a la dissetena.

³ S'ha d'advertir que, atès el grau de complexitat per confeccionar l'IQT (que té més de trenta variables, cadascuna de les quals es basa en una estadística oficial independent, distinta, i sobre programacions del pla estadístic nacional diferents), s'utilitzen les dades que estan totalment tancades en tots els indicadors i àmbits que afecten l'índex. Per aquest motiu, hi ha un any d'endarreriment quant als aspectes quantitatius. Això no obstant, l'índex reflecteix la tendència estructural del mercat de treball i s'ha d'entendre únicament en aquests termes.

⁴ En l'actualització dels indicadors del 2013, així com també ja va passar el 2012 i el 2011, s'han hagut d'ometre dos indicadors de la dimensió 1: grau de satisfacció en el lloc de treball i nivell d'estrès en el lloc de treball, ambdós fruit de l'Enquesta de qualitat de vida en el treball del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, atès que per motius pressupostaris es va deixar d'elaborar a partir del 2011.

Taules. Rànquing dels indicadors de qualitat del treball de les comunitats autònomes segons les dimensions establertes (2013)

DIMENSÍO 1: CONDICIONS DEL LLOC DE TREBALL

	a	b	c	d	e	f	g	h	Indicador	Lloc rànk
Andalusia	..	13	7	..	17	16	14	15	13,7	17
Aragó	..	3	11	..	8	8	10	8	8,0	5
Astúries	..	15	16	..	4	10	1	4	8,3	8
Illes Balears	..	17	1	..	5	12	17	2	9,0	10
Canàries	..	14	6	..	15	14	12	1	10,3	12
Cantàbria	..	2	15	..	10	4	7	7	7,5	3
Castella-la Manxa	..	16	9	..	9	11	5	12	10,3	13
Castella i Lleó	..	5	14	..	11	6	3	9	8,0	6
Catalunya	..	10	5	..	2	2	8	10	6,2	2
Com. Valenciana	..	4	13	..	16	13	15	3	10,7	14
Extremadura	..	11	10	..	14	17	9	16	12,8	16
Galícia	..	7	17	..	12	9	4	6	9,2	11
Madrid	..	1	2	..	1	1	2	5	2,0	1
Múrcia	..	9	8	..	13	15	16	13	12,3	15
Navarra	..	6	3	..	6	3	13	17	8,0	7
País Basc	..	12	4	..	7	7	6	11	7,8	4
La Rioja	..	8	12	..	3	5	11	14	8,8	9

Nota: vegeu la taula 1 per les equivalències de cada indicador.

DIMENSÍO 2: RELACIONS LABORALS

	a	b	Indicador	Lloc rànk
Andalusia	7	7	7,0	5
Aragó	13	9	11,0	14
Astúries	10	1	5,5	3
Illes Balears	14	17	15,5	16
Canàries	3	8	5,5	4
Cantàbria	8	12	10,0	11
Castella-la Manxa	1	2	1,5	1
Castella i Lleó	2	13	7,5	6
Catalunya	15	5	10,0	12
Com. Valenciana	6	3	4,5	2
Extremadura	5	14	9,5	8
Galícia	11	11	11,0	15
Madrid	12	6	9,0	7
Múrcia	9	10	9,5	9
Navarra	17	4	10,5	13
País Basc	16	16	16,0	17
La Rioja	4	15	9,5	10

Nota: vegeu la taula 1 per les equivalències de cada indicador.

DIMENSIÓ 3: QUALIFICACIÓ, HABILITATS I APRENENTATGE

	a	b	c	d	Indicador	Lloc rànk
Andalusia	12	9	11	15	11,8	13
Aragó	8	13	6	5	8,0	7
Astúries	4	10	13	4	7,8	6
Illes Balears	17	3	15	17	13,0	15
Canàries	14	15	16	14	14,8	17
Cantàbria	5	12	9	2	7,0	5
Castella-la Manxa	15	16	14	12	14,3	16
Castella i Lleó	9	11	10	6	9,0	9
Catalunya	6	1	17	11	8,8	8
Com. Valenciana	11	14	3	10	9,5	11
Extremadura	16	4	8	16	11,0	12
Galícia	10	6	12	8	9,0	10
Madrid	2	5	4	7	4,5	3
Múrcia	13	17	7	13	12,5	14
Navarra	3	8	2	3	4,0	2
País Basc	1	7	1	1	2,5	1
La Rioja	7	2	5	9	5,8	4

Nota: vegeu la taula 1 per les equivalències de cada indicador.

DIMENSIÓ 4: ACCÉS I PARTICIPACIÓ EN EL MERCAT DE TREBALL

	a	b	c	d	Indicador	Lloc rànk
Andalusia	7	14	17	17	13,8	16
Aragó	8	4	5	6	5,8	6
Astúries	14	17	12	11	13,5	15
Illes Balears	4	1	6	9	5,0	3
Canàries	15	10	16	16	14,3	17
Cantàbria	17	15	8	5	11,3	12
Castella-la Manxa	10	9	13	13	11,3	13
Castella i Lleó	13	12	9	7	10,3	10
Catalunya	16	2	7	10	8,8	8
Com. Valenciana	2	7	11	12	8,0	7
Extremadura	5	16	15	15	12,8	14
Galícia	6	13	10	8	9,3	9
Madrid	12	3	3	3	5,3	4
Múrcia	3	11	14	14	10,5	11
Navarra	9	6	2	2	4,8	2
País Basc	11	8	1	1	5,3	5
La Rioja	1	5	4	4	3,5	1

Nota: vegeu la taula 1 per les equivalències de cada indicador.

DIMENSÍO 5: IGUALTAT DE GÈNERE

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	Indicador	Lloc rànk
Andalusia	..	7	15	11	13	5	14	4	11	10,0	10
Aragó	..	13	10	15	3	12	8	11	2	9,3	9
Astúries	..	17	8	6	1	13	2	8	8	7,9	7
Illes Balears	..	2	3	4	15	2	5	3	10	5,5	2
Canàries	..	1	1	2	9	7	3	1	1	3,1	1
Cantàbria	..	9	11	8	10	15	1	13	14	10,1	11
Castella-la Manxa	..	15	17	17	12	6	16	9	3	11,9	14
Castella i Lleó	..	12	13	16	14	16	9	14	6	12,5	16
Catalunya	..	5	2	1	11	3	7	12	7	6,0	3
Com. Valenciana	..	6	12	10	6	10	6	6	4	7,5	6
Extremadura	..	14	16	14	4	11	17	7	5	11,0	12
Galícia	..	8	5	3	7	8	4	5	12	6,5	4
Madrid	..	4	4	9	2	9	13	2	9	6,5	5
Múrcia	..	3	14	7	8	1	12	10	17	9,0	8
Navarra	..	10	9	13	17	14	10	15	13	12,6	17
País Basc	..	11	6	5	5	17	15	17	15	11,4	13
La Rioja	..	16	7	12	16	4	11	16	16	12,3	15

Nota: vegeu la taula 1 per les equivalències de cada indicador.

DIMENSÍO 6: COHESIÓ SOCIAL I MERCAT DE TREBALL

	a	b	c	d	Indicador	Lloc rànk
Andalusia	13	17	17	16	15,8	16
Aragó	14	10	5	10	9,8	11
Astúries	16	11	13	13	13,3	14
Illes Balears	1	3	1	1	1,5	1
Canàries	5	15	15	6	10,3	12
Cantàbria	3	9	12	9	8,3	7
Castella-la Manxa	15	14	14	15	14,5	15
Castella i Lleó	10	7	7	11	8,8	8
Catalunya	11	6	3	4	6,0	5
Com. Valenciana	8	13	10	12	10,8	13
Extremadura	17	16	16	17	16,5	17
Galícia	6	8	8	14	9,0	9
Madrid	2	1	2	3	2,0	2
Múrcia	7	12	11	8	9,5	10
Navarra	12	5	9	2	7,0	6
País Basc	9	2	4	7	5,5	4
La Rioja	4	4	6	5	4,8	3

Nota: vegeu la taula 1 per les equivalències de cada indicador.

DIMENSIÓ 7: SALARIS I PRODUCTIVITAT

	a	b	c	d	Indicador	Lloc rànk
Andalusia	9	14	..	12	11,7	12
Aragó	7	5	..	17	9,7	9
Astúries	5	8	..	13	8,7	7
Illes Balears	13	13	..	9	11,7	13
Canàries	17	10	..	10	12,3	14
Cantàbria	10	9	..	1	6,7	5
Castella-la Manxa	14	16	..	15	15,0	16
Castella i Lleó	8	7	..	14	9,7	10
Catalunya	3	4	..	6	4,3	4
Com. Valenciana	12	11	..	4	9,0	8
Extremadura	16	17	..	16	16,3	17
Galícia	15	12	..	7	11,3	11
Madrid	2	3	..	3	2,7	2
Múrcia	11	15	..	11	12,3	15
Navarra	4	2	..	5	3,7	3
País Basc	1	1	..	2	1,3	1
La Rioja	6	6	..	8	6,7	6

Nota: vegeu la taula 1 per les equivalències de cada indicador.

DIMENSIÓ 8: BENESTAR I PROTECCIÓ SOCIAL

	a	b	c	d	Indicador	Lloc rànk
Andalusia	16	16	12	15	14,8	17
Aragó	5	7	6	6	6,0	5
Astúries	10	15	9	5	9,8	10
Illes Balears	7	2	1	11	5,3	4
Canàries	13	14	11	14	13,0	14
Cantàbria	8	8	10	9	8,8	8
Castella-la Manxa	9	13	16	17	13,8	15
Castella i Lleó	15	10	14	8	11,8	11
Catalunya	4	4	2	4	3,5	3
Com. Valenciana	12	11	13	12	12,0	12
Extremadura	17	17	5	16	13,8	16
Galícia	11	12	8	7	9,5	9
Madrid	2	1	7	3	3,3	2
Múrcia	14	9	15	13	12,8	13
Navarra	3	3	3	1	2,5	1
País Basc	1	5	17	2	6,3	6
La Rioja	6	6	4	10	6,5	7

Nota: vegeu la taula 1 per les equivalències de cada indicador.

Índex de gràfics i taules

Índex de gràfics

Gràfic 1. Evolució del PIB dels EUA, el Japó i la zona euro (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Gràfic 2. Variació interanual del preu barril Brent i inflació a la zona euro

Gràfic 3. Evolució del tipus de canvi de l'euro

Gràfic 4. Evolució del PIB de països europeus (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Gràfic 5. Evolució dels components de la demanda

Gràfic 6. Evolució del VAB de les Illes Balears per sectors

Gràfic 7. Energia elèctrica mensual demandada a les Illes Balears (MWh)

Gràfic 8. Indicadors del sector de la construcció

Gràfic 9. Pernotacions, viatgers i estada mitjana a hotels de les Illes Balears. Acumulat anual (Índex 2004=100)

Gràfic 10. Variació interanual dels preus hotelers a les Illes Balears (desembre 2013 a desembre 2014)

Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC de restaurants, bars i cafeteries

Gràfic 12. Passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria segons origen de vol. Cicle tendència

Gràfic 13. Passatgers arribats per via aèria per illes. Cicle-tendència

Gràfic 14. Evolució dels tipus d'interès i hipoteques

Gràfic 15. Variació interanual de la afiliació a la Seguretat Social. Mitjana 2014

Gràfic 16. Incrementos salarials i inflació a les Illes Balears

Gràfic 17. Variació interanual de l'Índex de Preus de Consum

Gràfic 18. Consum i preu dels carburants de l'automoció (benzina 95 i gasoil A) a les Illes Balears

Gràfic 19. Variació interanual de la tendència-cicle d'indicadors d'inversió a les Illes Balears

Gràfic 20. Petjada ecològica europea 1961-2005

Gràfic 21. Zones més sensibles en temes de biodiversitat

Gràfic 22. Superfície ús de sòl per illes

Gràfic 23. Evolució de la superfície cremada a les Illes Balears. 10 municipis més afectats per incendis forestals 1970-2014

Gràfic 24. Nombre d'espècies catalogades presents a les Illes Balears. Flora

Gràfic 25. Nombre d'espècies catalogades presents a les Illes Balears. Fauna

Gràfic 26. Formacions forestals arbrades

Índex de taules

Taula 1. Perspectives de l'economia balear

Taula 2. Indicadors internacionals

Taula 3. Previsions internacionals per al 2015

Taula 4. Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

Taula 5. Evolució de l'economia espanyola

Taula 6. Evolució de l'economia balear

Taula 7. Creixement del VAB de l'agricultura, la ramaderia i la pesca

Taula 8. Afiliació a la Seguretat Social en l'agricultura

Taula 9. Indicadors de l'agricultura

Taula 10. Indicadors de la ramaderia

Taula 11. Afiliació a la Seguretat Social en el sector pesquer

Taula 12. Indicadors de producció pesquera, 2014

Taula 13. Creixement del VAB de la indústria i l'energia a les Illes Balears

Taula 14. Indicadors de la indústria i l'energia

Taula 15. Principals béns industrials exportats des de les Illes Balears

Taula 16. Creixement del VAB de la construcció a les Illes Balears

Taula 17. Indicadors de la construcció

Taula 18. Indicadors avançats de la construcció

Taula 19. Creixement del VAB del sector serveis a les Illes Balears

Taula 20. Indicadors dels serveis

Taula 21. Indicadors del comerç

Taula 22. Establiments turístics a les Illes Balears

Taula 23. Establiments turístics per illes

Taula 24. Turistes arribats a les Illes Balears per país de residència

Taula 25. Afiliats a la Seguretat Social

Taula 26. Passatgers arribats via aèria segons origen de vol

Taula 27. Passatgers arribats per via marítima

Taula 28. Transport de mercaderies. Tones embarcades i desembarcades

Taula 29. Indicadors de mediació financera

Taula 30. Indicadors dels serveis empresarials i immobiliaris

Taula 31. Indicadors del mercat de l'habitatge

Taula 32. Ocupats en altres serveis

Taula 33. Indicadors d'ocupació i atur (Illes Balears, Espanya i UE-28)

Taula 34. Indicadors del mercat laboral a les Illes Balears

Taula 35. Indicadors del mercat laboral per illes

Taula 36. Cost i jornada laboral

Taula 37. Accidents de treball

Taula 38. Evolució de l'IPC (gener 2015)

Taula 39. Indicadors de consum

Taula 40. Consum dels residents a l'estranger

Taula 41. Recaptació Tributària a les Illes Balears

Taula 42. Indicadors d'inversió

Taula 43. Pèrdues erosió laminar i a regueres i la seva superfície segons nivells erosius

Notes i abreviatures. Agraïments

Notes

Els percentatges de variació es refereixen a la diferència entre el període esmentat d'enguany i el mateix període de l'any passat, excepte quan es diu expressament una altra cosa.

Data de tancament: 18 de febrer de 2015

Abreviatures i sigles

T_{t-k}^t (%): variació interanual del component tendència-cicle calculat segons el programa Tramo-Seats.

N. d.: no disponible.

AP.: Administració pública.

ISFLSL: institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

FBCF: formació bruta de capital fix.

MUFACE: mutualitat general de funcionaris.

ISFAS: Institut Social de les Forces Armades.

DGEE: Direcció General d'Economia i Estadística.

DGMNEACC: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.

MAGRAMA: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

MINECO: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

MINETUR: Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Altres fonts emprades

BCE: Banc Central Europeu

BE: Banc d'Espanya

BEA: Oficina d'Anàlisi Econòmica. Departament de Comerç (Estats Units)

CIS: Centre d'Investigacions Sociològiques

Comissió Europea

Consell Superior de Cambres de Comerç d'Espanya

Destatis: Oficina Federal d'Estadística (Alemanya)

EBF: Federació Bancària Europea

EIA: US Energy Information Administration

Eurostat: Oficina d'Estadística de la Unió Europea

FMI: Fons Monetari Internacional

HM Treasury (Regne Unit)

IET: Institut d'Estudis Turístics

INSEE: Institut Nacional de l'Estadística i dels Estudis Econòmics (França)

Institut Nacional d'Estadística de Portugal

Mercapalma. Mercados Centrales de Abastecimiento de Palma de Mallorca, SA

MIC: Ministeri d'Afers Interns i Comunicació. Oficina d'Estadística (Japó)

Ministeri d'Economia i Competitivitat

Ministeri de Foment

Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social

OCDE: Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic

Oficina Nacional d'Estadística (Xina)

OTIB: Observatori del Treball de les Illes Balears

Servei Estadístic Nacional de Malta

Servei Estadístic Nacional de Tunísia

Servei Estadístic Nacional de Turquia

Servei Estadístic Nacional de Xipre

Servei Estadístic Nacional del Marroc

UK Statistics Authority (Regne Unit)

Agraïments

AENA – Aeroport d'Eivissa

AENA – Aeroport de Maó

AENA – Aeroport de Palma

APB: Autoritat Portuària de les Balears. Ministeri de Foment

ANFAC: Associació Espanyola de Fabricants d'Automòbils i Camions

ATB: Agència de Turisme de les Illes Balears

COAIB: Col·legi Oficial d'Arquitectes de Balears

CLH: Compañía Logística de Hidrocarburos. Palma

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori

Direcció General d'Aviació Civil. Ministeri de Foment

DGT: Direcció General de Trànsit. Ministeri d'Interior

EMT: Empresa Municipal de Transports de Palma

Euro6000

Gesa-Endesa

IBAVI: Institut Balear de l'Habitatge. Govern de les Illes Balears

Ibestat: Institut d'estadística de les Illes Balears

INE: Institut Nacional d'Estadística

Observatori del Turisme. Conselleria de Turisme i Esports

Oficemen: Agrupació de Fabricants de Ciment d'Espanya

Ports de Balears

REE: Red Eléctrica de España

Servired

Sistema 4B

SOIB: Servei d'Ocupació de les Illes Balears. Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats

TGSS: Tresoreria General de la Seguretat Social

Persones

Luis Berbiela Mingot (Servei de gestió forestal i protecció del sòl, DGMNEACC)

Bàrbara Maria Bujosa Picornell (Servei de Residus, DGMNEACC)

Miquel Colom Altès (Servei de Residus, DGMNEACC)

Antoni M. Grau Jofre (Direcció General de Medi Rural i Marí)

Catalina Massutí Jaume (Servei d'espais naturals, DGMNEACC)

Miguel Ángel Moreno Jiménez (Servei d'Estadística i Qualitat Universitària, UIB)

Joan Mayol Serra (Servei de protecció d'espècies, DGMNEACC)

Iván Ramos Torrens (Servei de protecció d'espècies, DGMNEACC)

Estanislao de Simón Bañón (Servei de gestió forestal i protecció del sòl, DGMENACC)

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Economia i Competitivitat

<http://dgeconomia.caib.es>

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur